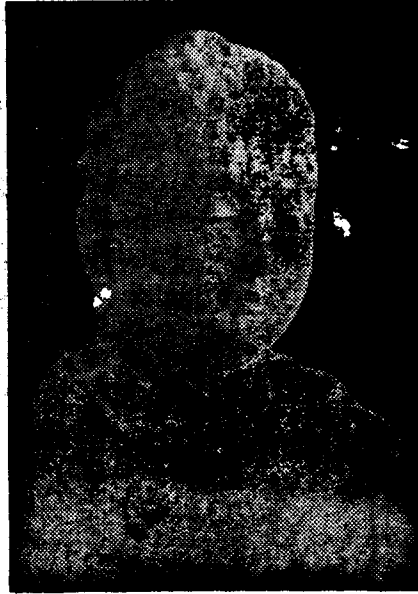

धर्मकीर्ति

बैशाख पूर्णिमाको उपलक्ष्यमा प्रकाशित

बुद्ध वर्ष २५१६

विक्रम संवत् २०३२

नेपाल संवत् १०६५

ईस्वी संवत् १९७५

सम्पादक

भिच्छु अश्वघोष

प्रकाशक

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

धर्मकीर्ति विहार,

धीधः नःघ टोल

काठमाडौं

मूल्य २।-

HOTEL CRYSTAL

Extends Hearty Greetings

to all its well wishes & Tourists
Visiting in the Himalayan Kingdom
the land of BUDDHA

*On the Auspicious Occasion of
Vaisakh Poornima
the Full Moon Day, Birth,
Enlightenment and Mahaparinirvana of
BUDDHA*

HOTEL CRYSTAL Pvt. Ltd.

594 Shukra Path, Kathmandu-6

NEPAL

Telegram : CRYSTAL,
Kathmandu

Phone : { 12-630
13-696
13-397
13-611

बुद्ध-वचन

महामंगल

- १) मूर्खको संगतबाट टाढा रहनु, सत्पण्डितहरूको सत्संगत गर्नु अनि पूज्यजन (मान्नु पर्ने) को पूजा मान गर्नु नै उत्तम मंगल हो ।
- २) अनुकूल प्रदेशको बास पूर्वजन्मको पुण्य अनि राम्रो काममा मनको दृढता - यही उत्तम मंगल हो ।
- ३) विद्या र कलाको उपार्जन, सद्ब्यवहारको अभ्यास तथा मधुरवाणी - यही उत्तम मंगल हो ।
- ४) मातापिताको सेवा, स्त्री-पुत्रादिको सह्यार अनि राम्रो तरिकाले गरिएको कर्म - यही उत्तम मंगल हो ।
- ५) त्यागशील हुनु, आचरण असल हुनु, ज्ञातिवर्गलाई सहयोग गर्नु अनि निर्दोष काम गर्नु - यही उत्तम मंगल हो ।
- ६) अकुशल काम नगर्नु, मानक पदार्थ पिउनुबाट संयम हुनु अनि सन्मार्गमा संलग्न हुनु - यही उत्तम मंगल हो ।
- ७) आदर, नम्रता, सन्तुष्टि, कृतज्ञता अनि समय समयमा सद्बर्माई सुन्नु - यही उत्तम मंगल हो ।
- ८) क्षमा, मधुर भाषण, सन्तहरूको सत्संगत अनि समय समयमा धर्म चर्चा - यही उत्तम मंगल हो ।
- ९) तप ब्रह्मचर्य, आर्यसत्यहरूको ज्ञान अनि निर्वाण पद (मुक्ति) को साक्षात्कार - यही उत्तम मंगल हो ।
- १०) निन्दा र प्रशंसा आदि लोक धर्मबाट विचलित नहुनु, चिन्ताबाट मुक्त हुनु, बलेशरहित हुनु, सुरक्षित हुनु - यही उत्तम मंगल हो ।

विषय-सूची

नेपाली भाषा

नेपाल भाषा

अंग्रेजी भाषा

क्र.सं.	विषय	नाम	पेज
१.	बुद्ध-वचन		
२.	सुयाचंबंगु खं		३
३.	बुद्धया सिद्धान्त	- वरदेश साय्मि	५
४.	सिद्धार्थको बाल्य जीवन		८
५.	बुद्धया विचार	- पद्मवेदी शाक्य	१०
६.	तं	- रिटिकमल तुलाधर	१२
७.	विशाखाको सामाजिक जीवन	-(बुद्धकालीन महिलाहरूबाट)	१४
८.	योग्यम्ह गुरू	- पुष्पा	१७
९.	सुखया लेंपु	- प्रेमहेरा ताम्राकार	१९
१०.	सुख	- सुयुष्टिमान तुलाधर	२२
११.	बौद्ध शिक्षा	- कमला श्रेष्ठ	२५
१२.	मुक्ति मार्ग गन बु ?	- धम्मवती	२७
१३.	बुद्ध र बर्हाको उपदेश	- रोहित कुमार श्रेष्ठ	३०
१४.	बुद्ध जीवनी ख्वनाबले	- नील शोभा स्वर्णपित	३२
१५.	बैशाख पुन्ही	- मधुरा शाक्य	३४
१६.	संस्कार	- मीना बनिया	३६
१७.	बुद्धकालीन बसः	- भिक्षु अभ्रघोष	३९
१८.	धर्म छु खः ?	- सुमन कमल तुलाधर	४१
१९.	टी.बी. नियन्त्रण कार्यमा समाजसेवीको भूमिका	- डा. धीरमान शाक्य	४४
२०.	समाचार		४७
२१.	The Practical Aspect of Buddhism in the Modern World	-Miss Sameer Sthapit	१
२२.	The Message of Vaishakh Pournima	- Chandresh Tuladhar	३

बुद्धया सिद्धान्त

-बरदेश सायमि

भगवान् बुद्धया सिद्धान्त छु ? थये धका सुना नं कीके न्यंसा की अकमके ज्वीगु स्वाभाविक हे खः । छायाःसा थ्व न्हासथा लिसः बिइ अःपु मजू । भगवान् बुद्धया सिद्धान्त थ्व हे खः धका धाय् शायद सुनानं फंमखु । अथे खःसा छु बुद्धया सिद्धान्त छु हे मडु ला ? अथवा निश्चित मजू ? अथे मखु, वसपोलया सिद्धान्त दु अले निश्चित नं जू । वसपोलया सिद्धान्त थ्व हे धका धाय्फुपि शायद दइ मखु धयागुया मतलव वसपोलया सिद्धान्त सम्पूर्ण रूपं व्याख्या याय् थाकुइ धयागु जक खः । बुद्ध धर्म थ्वीकेत स्वतन्त्र चिन्तन माः । मखुसा थूथे थूथे जक च्वनी, धाथे दुने थ्यंका थ्वीगु मखु । की बौद्ध धर्मिसं वसपोलया सिद्धान्त संक्षिप्तं जक जूसां सीका तयेगु आवश्यक जू । थुगु बारे खं थ्वीका बीया लागी सारिपुत्र भन्ते नं बुद्धया सिद्धान्त गथे याना थ्वीका बिज्यात अले वसपोल बुद्धया शरणे छाया बिज्यात धयागु खं न्हाथने त्यना ।

सारिपुत्र भन्तेया जन्म उपतिस्स गामे ब्रह्मया कुले जूगु खः । वसपोलया मां-बीपि तस्सकं तःमि । धन सम्पत्ति व वैभवं परिपूर्णं जूसां वसपोलया मन उकी प्यमपं । बर न्हाबलें गम्भीर अले चिन्तनया सागरे हे जक लाल कया च्वनीगु । अवले वसपोलया नं उपतिस्स खः । वसपोलया तस्सकं मिले जूम्ह पासा छम्ह दु । वया नां कोलित खः । कोलित नं तःमिमेस्था काय्मचा जूसां उपतिस्सया हे पह्याम्ह खः । निम्हं जीवनया रहस्य व सत्यज्ञान थ्वीका कायेया लागी तस्सक इच्छुक । इपि इच्छा खः दुःखं छाया दत, दुःखं मदयेका छोयेत छु याये माः । थ्व

खं थ्वीका कायेत इमिसं गूह त्याग यात । इमिसं प्रतिज्ञा यात कि सुनां न्हापालाकक सत्यज्ञान प्राप्त याइ वं मेम्हंसित नं कनेमाः । उपि निम्हं सञ्जय धंम्ह पण्डितयाथाय् विद्या ब्वंवन । तर अन इमित माःगु विद्या मडु । इमिसं मनंतुना च्वंगु विद्या सञ्जय पण्डितं बीमफु ।

छम्ह उपतिस्सं अस्सजि धयाम्ह भिक्षु नापलात । अस्सजि भिक्षुया यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु व शान्तगु ख्वालं उपतिस्सयात गाक्कं हे प्रभावित यात । अस्सजि भिक्षुयाके वयात माःगु सत्यज्ञान दइ धयागु वं विचा यात । लंय् भिक्षा बिज्याना च्वंगु जुया न्वंमवसे ल्यूत्यु वन । विहारे थ्यंका अस्सजि भिक्षुयाके न्यन—

“छपिनि गुरु सु ? गुरुया सिद्धान्त छु ?”

अस्सजि भिक्षुं बुद्धया परिचय व सिद्धान्तया बारे थुगु गाथा (श्लोकं) कना बिज्यात—

“ये धम्मा हेतुप्पभवा तेसं हेतुं तथागतो ओह

ते सच्चयोनिरोधो एवं वादी महासमणोति”

अर्थात्—गुगु धर्म (स्वभावं) हेतु वया दइगु खः, उगु धर्मया हेतु तथागतं आज्ञा दयेका बिज्याइ । हानं उगु हेतुया निरोधं नं आज्ञा दयेका बिज्याइम्ह वसपोल महाभ्रमण खः ।

ज्ञान व बुद्धि परिपक्वम्ह उपतिस्सयात थुलि बं हे दुनेया मिखा चायेका बिल । थ्व गाथा छुगु न्यना उपतिस्सं खीतापत्ति ज्ञान लाभ याना काल । निर्वाण साक्षात्कार यायेगु लेंपुइ थ्यन । वयाके जि व जिगु धका क्वात्तुक उवना च्वनेगु, म्ब्रामवुगु शङ्का, अन्धविश्वास थ्व स्वता कुबानि भन्त । वं बुद्धयात म्हंसिकल अले नापं बुद्धया

व्याक्क सिद्धान्तयात श्वीकल ।

उपतिस्सं छु श्वीकल ? उपतिस्सं दया वइगु व फुना वनीगुया हेतु व हेतुया कारणया निर्मूल यायेगु उपाययात श्वीकल, गुगु कि बुद्धया मुख्यगु सिद्धान्त खः ।

आः थन कीसं नं बुद्धया सिद्धान्तया विषय छको विचा याये मालीथें ताया । संक्षिप्तं बुद्धया सिद्धान्त प्यंगू आर्य (उत्तमगु) सत्य खः । चतुआर्य सत्य धयागु छु ले ? व खः (१) दुःख सत्य, (२) दुःख समुदय (दुःखया कारण) सत्य, (३) दुःख निरोध (दुःख मदयेका छोयेगु) सत्य, (४) दुःख निरोध गामिनी प्रतिपदा (दुःख मदयेकेगु लेंपु) सत्य ।

आः जि थूथें चतुआर्य सत्यया व्याख्या याये— न्हापां दुःख सत्य श्वीके नु । थव संसारं मुख्य याना च्यागू प्रकारया दुःख दु । व खः जन्म ज्वीगु, बुढा ज्वीगु, रोग ज्वीगु, सी माःगु, योपिनि नाप बाया चवने मालीगु, मयोपिनि नाप होना चवने मालीगु, थःम्हं इच्छा यानागु वस्तु पुरे मज्वीगु अले संक्षिप्तं घाल धाःसा थव शरीर धारण याना चवने मागु दुःख (संघर्ष) खः; छायाधाःसा शरीर मदुगु जूसाला दुःख ज्वी हे मखु ज्वी । थव च्यागू प्रकारया दुःखया पुचःयात दुःख सत्य धका धाइ ।

निगुगु दुःख समुदय सत्य— दुःख जुल । दुःखया कारण नं दु । दुःखया कारण खः तृष्णा, काम तृष्णा, भव तृष्णा, विभव तृष्णा । तृष्णां याना मनुतयेके सन्तोष धयागु मदु । आशाकृति जुल अले न्हावल्लें मन सुख मता । वयाथेंनुं जि नं दुसा ज्यू, गथे याना अथे ज्वी धयागु चिन्तन व कल्पना ज्वी । अले न्हावल्लें दुःख । व्याक्क दुःख जुया चवंगुया कारण तृष्णा खः ।

स्वंगुगु खः दुःख निरोध सत्य— दुःखया कारण न रिल्ल, अले व कारणयात मदयेका छोये ज्यू गुकि याना

दुःख मदया वनी । दुःख मदयेका छोयेगु कारण व उपाय मालेगु दुःख निरोध सत्य खः ।

प्यंगुगु खः दुःख निरोध गामिनी प्रतिपदा सत्य— दुःख मदयेकेया लागी दुःखया कारण हां निसें ल्थेंथना छोयेमाः धका कीसं सिल । थथे सीवंतुं दुःख मदया वनी ला ? अवश्य ज्वी मखु । उकिया निर्मित उपायया लेंपु माले माल । ज्या याना यंके माल । व उपाय खः आर्य अष्टांगिक मार्ग (उत्तमगु च्यापु लेंपु) । थव उत्तमगु च्यापु लेंपु खः—

- १) सम्यक दृष्टि = पाय्छिक्थं श्वीका कायेगु,
- २) सम्यक सङ्कल्प = पाय्छिक्थं सङ्कल्प (निस्वार्थ),
- ३) सम्यक बचन = पाय्छिक्थं खं ल्हायेगु,
- ४) सम्यक कर्मान्त = पाय्छिगु ज्या यायेगु,
- ५) सम्यक जीवन = पाय्छिगु जीवन (निर्दोष),
- ६) सम्यक व्यायाम = पाय्छिगु उत्साह,
- ७) सम्यक स्मृति = पाय्छिगु होश दयेका चवनेगु,
- ८) सम्यक समाधि = पाय्छिगु ध्यान ।

थुलि कीसं बांलाक श्वीका जीवन हने फत धा सा कीपि दुःखं मुक्त ज्वी व धात्थेंयापि बौद्ध ज्वी ।

संक्षिप्तं बुद्धया सिद्धान्त थुलि हे खः । थुकथं विचाः याना स्वयेबले आत्मा दु—मदु, पुनर्जन्म दु—मदु, ईश्वर दु—मदु हाला चवनेगु बुद्धि मानिता मखु । अथे हाला चवनेगु जीवन सम्यक जीवन जूवनी मखु । आर्य अष्टांगिक व चतुआर्य सत्य अनुसार कीसं थव हे सीकेफु कि बौद्ध धर्म न्हावल्लें होश तथा सतर्क जुया चवनेगुली बल ब्यू । थुकी अन्धविश्व स व मिथ्या दृष्टि, शोषण, अन्याय अत्याचारयात थाय् मदु । कतिला पाकः ज्वीगु व शोषण दत्त कि दुःखया कारण जूवनी । अले दुःख मयो धाःसां सङ्घर्षं जु हे ज्वी ।

जुया र्वंगु र्वं

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी स्वद फुना प्यद वयन ।
२५१९ दें या बुद्ध जयन्ति व धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन
गोष्ठीया प्यदें बुदिया उपलक्षे अंक प्यंगुगुया रूपे धर्मकीर्ति
पत्रिका पिहां वया च्वन ।

ध्व धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी उद्देश्य अनुसार
शुरू जुसें नितें आतक सन्तोष जनकं न्ह्याना च्वंगु व रच-
नात्मक ठंगं संचालन जुयाच्वंगु धर्मकीर्ति विहारया उपासक
उपासिकापिनिगु, अध्ययन गोष्ठीया सदस्यपिनिगु, तथा
अध्वघोष भन्तेयागु त्यानु मचागु सहयोग व श्रद्धां याना छः ।

ध्व धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया उद्देश्य कथं
शुक्रवार पत्तिकं बुद्ध धर्मया अध्ययन कार्यक्रम शुरू नितें
आतक तुते मज्जीक न्ह्याना वइ च्वन तिनि । ध्व अध्ययन
कार्यक्रम बुद्ध धर्म व्यवहारिक छः मखु धयागु श्वीका कायेत
व बौद्ध जुया व्यवहारे गुकथं छ्यले फें धंगु श्वीका बिइत
अध्ययन गोष्ठीं लेंपु तःपु मछि ल्यया तःगु दुः- छगू छगू
विषय कया वादविवाद, छगू पुचलं मेगु पुचःयाके बौद्ध
सफूया बारे न्ह्यासः लिसः, हाजिरी जवाफ, पत्र पत्रिका व
बौद्ध सफू स्वया थःम्हं गुकथं थूगु छः व अध्ययन गोष्ठी
ज्वीबले कनेगु । थःम्हं थूगु बुद्धधर्मया बारे थःगु अनुभवया
खें प्वंका, लेख च्वया अध्ययन यायेगु लेंपु दय्का तःगु
जुल । पालिभाषा भ्यना बाखें कना व न्यना नं अध्ययन
यायेगु लेंपु दु वा कार्यक्रम दु ।

धर्मकीर्ति अध्ययन गोष्ठीया मेगु रचनात्मक ज्या छः
सभापति व सेक्रेटरी ज्वी सय्केगु व भाषण बीसय्केगुया
अभ्यास । प्रत्येक शुक्रवारखुनु कार्यक्रम ज्वीबले सभापति व
सचिव वा आयोजक नं हिला वनी । फुकं पालंपा पुचः

नम्बरकथं हिला वनी । ध्व कार्यक्रम थःगु तालं न्ह्याना हे
वइच्वंगुलि बौद्ध अध्ययन गोष्ठी परिवारया लय्ता वो ।
मतिचा र्व्वाय् वने धका स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम छगू ठपे
जूगु छः तर तुति बःमलागुलि दिना आराम काये माल ।

(२) गां गामे वना थःम्हं थूथे बौद्ध शिक्षा प्रचार
यायेगु कार्यक्रम नं तुते मज्जनि । बरु अपो व म्ह जक जू
धाय्फु । आतक बौद्ध शिक्षा प्रचारार्थ वनागु गांत— भोट
(वनेपा), सांगु (त्रिशूली), सक्व (सांखु) नाला, बलम्बु,
सतुंगल, टोखा आदि देशे अथवा गामे कार्यक्रम दय्के धुन ।

(३) देंय छकः बुद्धधर्म व शिक्षा सम्बन्धी बौद्ध
पत्रिका पिकायगु र्वसाकथं २५१९ गूगु बुद्ध जयन्तीया
उपलक्ष्ये ध्व धर्मकीर्ति विशेषाङ्क पत्रिका पिहां वइच्वन ।
ध्व पत्रिकाय् पिहां वइच्वंगु लेखत शुक्रवार पत्तिकं अध्ययन
गोष्ठी वया सय्का सीका रचनाया रूपे च्वया च्वना न्यंका
तःगु बांबांलाःगु ल्यया संग्रह जक यानागु छः । ध्व पत्रिका
पिकायेत व्यापारीवर्गतरें विज्ञापन बिया सहयोग व गुहाली
बिया दीगुलि वय्कपिन्त धन्यवाद मध्यसे च्वने मफु ।

उद्देश्यं अपो जुया च्वंगु ज्या नं न्ह्याथनां अपो खें ज्वी
थें मताः । आपालं याना लय् छगू धयाथें बुद्धधर्म सम्बन्धी
सफूत छापे याना निशुल्क (सिंति) इना बिया च्वनागु
दु । थुकिया श्रेय धर्मकीर्ति विहारया बुद्ध पूजाय् भाग
काइपि उपासक उपासिकापिन्त दु । वय्कपिन्त यथा श्रद्धा
चन्दा बिया गुहाली याना मदोगु सा पुस्तक प्रकाशनया
ज्या मज्जीगु छइ । उकि धर्मकीर्ति विहारया परिवारत
धन्यवादया पात्र जू । सहयोग मदयेकं छुं ज्या बांलाक
सिद्ध ज्वी मखु । बुद्ध धर्म सम्बन्धी जांचे पास जूपिन्त

[४

[धर्मकीर्ति

पुरस्कार स्मरणया लागि आर्थिक सहयता बिया बिज्या-
गुलि श्री लोकदर्शन वज्राचार्य धन्यवादया गत्र जू ।

४) प्यंगु उद्देश्यकथं देश विदेशं बिज्यापि बौद्ध
विद्वानतयेत स्वागत यायेगु समारोह नं यथा शक्ति यानावं
चचना तिति ।

२५१७ गू बुद्ध जयन्ती निसैं वैशाख पुन्हीबले नसैं
अस्पताल पत्तिक बिरामीतेत फलफूल व बिस्कुट इना बीगु
ज्या नं आतकं जुया वइचबंगु दु ।

धर्मकीर्ति पत्रिकाया लागि दैय दैय विज्ञापन सङ्कलन

द्वारा गुहाली याना ब्यूगुलि अध्ययन गोष्ठीया कर्मठ कार्य-
कर्ता सुधी सुमन कमलयात धन्यवाद मब्यूसे च्वने मफु ।

थुकथं रचनात्मक ढंगं संस्था थःगु तालं न्ह्याना
चवंगुलि जिमित लयता वो । थये हे सदा नं सकसिगु पाखें
सहयोग दे धयागु आशा याना ।

सकसितं २५१९ गूगु स्वाया पुन्हीया भितुना दु ।

- धम्मवती

अध्यक्षा-धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

NEPAL TUBERCULOSIS ASSOCIATION

Patron: His Majesty the King

Tech. Adviser Dr. Y. R. Joshi

अध्यक्ष-स्वास्थ्य मंत्री

कोषाध्यक्ष-डा० श्री नरेन्द्र बहादुर राणा

सचिव-डा० श्री थीरमान शाक्य

श्री अध्यक्ष ज्यू

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

श्रीघः नघलटोल

कालिमाटी

१५ वैशाख २०३२

महोदय,

गत वैशाख ७ गते आइतबार तपाईंको नेतृत्वमा बौद्ध भिक्षु तथा अनगारिकाहरू तथा महा विद्यालयका
हसिला फुतिला विद्यार्थिहरूको एक समूहले यस नेपाल क्षयरोग निवारण संस्था र यस संस्था द्वारा संचालित विभिन्न
कार्यक्रमहरू बडो अभिरुचीका साथ निरीक्षण जानकारी गर्न आउनु भएकोमा म संस्थानका तर्फबाट तपाईं एवं तपाईं
माफत यहाँ आउनु भएका समूहका सबै व्यक्तिहरू प्रति दिलै देखि आभार व्यक्त गर्दछु ।

यहाँ आउनु हुँदा उक्त समूहले संस्था द्वारा संचालित चेष्ट अस्पतालमा भर्ना भएका विरामीहरूको सफा
सुगन्धर का लागि पानीको अभाव भएको समस्या बुझि त्याङ्कीमा पानी राखी दिएको र यस काममा अरु सहयोग गर्ने
वचन दिएकोमा हामि विशेष कृतज्ञ छौं ।

यसबाट यो स्पष्ट छ मानव मात्रका सेवा पथ प्रदर्शक भगवान श्री गौतम बुद्धको खास दर्शन खोजमा संलग्न
तपाईंहरू भगवानका सच्चा अनुयायी हुनुहुन्छ ।

डा० थीरमान शाक्य

महा सचिव

शुक्लं विद्या याना स्वयेबले बौद्ध सिद्धान्त छगू जीवन मार्ग व जीवन सुखमय ज्वीगु छगू उपाय जक थें ताः । ध्व हे खँयात ध्वीका उपतिस्स लोतापन्न जुल । थये याकनं ध्वीका कायेफुगु वयागु बुद्धिमत्ता व प्रज्ञाया चि खः । वं बुद्धयात गथे याना म्हसिकल ले ? वं दुःख दु, दुःखया कारण नं दु अले दुःखया हेतु निर्मूल यायेगु उपाय नं कना बिज्याइम्ह बुद्ध धका म्हसिकल । बुद्ध छम्ह मोक्षदाता व वरदान बीम्ह धका म्हमसीकुसे छम्ह शुद्ध मार्ग-प्रदर्शक जक खः धका म्हसिकल । उपतिस्स दक्व खँयात बाँलाक ध्वीका हे जक बौद्ध सिद्धान्त ग्रहण यागु खः । थुलि खँ थुयेवं उपतिस्स न्ह्यालंचाःम्ह थें जुल । वं वास्तविक खँ थुल । अले लय लय तातां थःम्ह ध्वीका व ल्वीका कयागु खँ पासा

कोलितयात नं कंवन । कोलित नं ध्व खँयात ध्वीका लोतापन्न जुल । अले इमि गुह सञ्जय नं गंरुगं नितःता पासापि त्वना बुद्धयाथाय वन । अले उपतिस्स व कोलित सारिपुत्र व मोद्गल्यायन नामं बौद्ध शासने अप्रभावर्कापि जुया बिज्यात ।

सारिपुत्र भन्ते नं बुद्धया सिद्धान्तयात गुकथं ध्वीका बिज्यात धयागु घटनां कीसं नं बुद्ध व वसपोलया सिद्धान्त-यात ध्वीके फु । अथे ध्वीका व्यवहारे छयला कीगु जीवन सफल व सुखी यायेया लागी न्ह्याबलें प्रयत्नशील ज्वीमागु दु । थुलि याये फःसा हे जक बुद्धया सिद्धान्त धात्यें थूम्ह ज्वी ।

बुद्धया जन्म, बुद्धत्व प्राप्ति व महापरि-
निर्वाण जूगु २५१६ बुद्ध जयन्तीया
उपलक्षे
सकल ग्राहक वर्गपिन्त
दुनुगलं निसें
भितुना

के. बी. रेष्टुराँ
वटु, यें

बल्लागु व यइपुसे च्वंगु स्वयेगु न्हाय्कं,
तस्वीर, फ्रेम व इस्तील फ्रेम
उपहारया सामान माःसा
जिमित लुमंका दिसें ।
२५१६ दँ स्वाँया पुन्हीया
भितुना

पूर्ण स्टोर्स
१२।११० थाय्मडु बाङ्गेमूढा, यें

सिद्धार्थका बाल्य जीवन

सिद्धार्थको बाल्य जीवनी एक पटक अध्ययन गरौं अनि मात्र वहाँको हृदय कस्तिको पवित्र र स्वच्छ रहेछ भन्ने कुरा राम्ररी जान्न सकिन्छ । सिद्धार्थ कुमार केटाकेटी अवस्था देखि नै चिन्तनशील, गम्भीर स्वभावको हुनु हुन्थ्यो साथ साथै दार्शनिक पनि ।

एक दिन सिद्धार्थकी धाइ आमाले आफ्नो बालक पनि दर्बार्मा साथै ल्याई । सिद्धार्थ जन्मेकै दिन उक्त बालकको जन्म भएको हो । त्यो धाइले त्यो बालकलाई सिद्धार्थको अगाडि राखेर भनी—

“तिमी ठूलो भएपछि तिमिले राजकुमारको चाकरी गर्न पाउँछौ । तिमिले आफ्नो मालिक राजकुमार हुनु भनी जानी राख ।”

सिद्धार्थ आफ्नो समवयस्क बालकको मुख हेरेर हँसिरहनु भयो र विचार गर्नु भयो—

मलाई खेलनलाई एकजना साथी चाहि राखेको छ ।”
सिद्धार्थले भन्न भयो— आऊ यहाँ, मरौं खेलन आऊ ।
धाइआमा— राजकुमार ! त्यो एक जना नोकरानीको छोरा, तपाई एउटा राजकुमार ।

सिद्धार्थ— हामी सबै साना बालक हौं आऊ, हामी खेलौं भनी सिद्धार्थले आफ्नै तालले भनी रहनु भयो ।

धाइआमा— “होइन राजकुमार, तपाईले नोकरको बच्चासंग खेलन हुँदैन, तपाई राजकुमारको दर्जा पनि राख्न जान्न हुन्न ?

दर्जा ! के भनेको ? म केही जाब्दिन भनी सिद्धार्थ हँसिरहनु भयो ।

अर्की धाइ आमा — ठूलो भए पछि थाहा हुन्छ नि !
ती धाइको छोरा— आमा ! मलाई त्यो घोडा लिइ दिनु होस भनी पिर ली ।

“रातो कि सेतो, कुन चाहि घोडा हँ भनी” सिद्धार्थले सोध्नु भयो ।

“उ ! त्यो रातो चाहि घोडा भनी” धाइको बालकले माग्यो ।

धत ! यहाँ तँले केही माग्न हुँदैन अलच्छिना केटी !
चुप लाग भनी आमा चाहिले हक्कारी ।

तिमीलाई चाहेको त्यही रातो घोडा होइन ? लाउ भनी सिद्धार्थले दिइने हाल्नु भयो ।

हुन्न ! हुन्न !! त्यसलाई दिन हुन्न भनी एउटी धाइले रोकी रही ।

फेरि अर्की धाइले भनी— राजकुमार केटाको बागी बिगारी न बक्सियोस्, पछि यो केटोले तपाईको टाउकोमा टेक्न आउला ।

सिद्धार्थ— तिम्रोहूले मलाई मेरो आफ्नो कुनै चीज कसैलाई नदे भनेर सिकाउन छोजेको ?

धाइ आमा — यो तपाईको खिलौना हो राजकुमार !
सिद्धार्थ— यस्तो किन ? मैले दिइ सकेको वस्तु

कसैले लिन पाउँदैन र यसो भनी रातो चाहि घोडा त्यो केटोलाई दिई छाड्नु भयो । फन गाडा एक जोडा बढता दिएर पठाउनु भयो ।

कस्तो देउता जस्तो राजकुमार भनी मनमनै आशीष दिई धाइ र बालक दुबैले प्रसन्नता दर्शाए । ❀

पछि बसन्त महिनामा शुद्धीवनले सिद्धार्थ कुमारलाई बाहिर घुमाउन लगे । एक ठाउँमा एक जना कृषकले खेत खनिरहेको थियो । त्यहाँ सिद्धार्थले ध्यान पूर्वक हेरिरहनु भयो । त्यहाँ पंछि एउटा अचानक उडेर आई कृषकले खनेको माटोमा देखिएको कीरा फट्यांग्रा चुच्चोले च्यापेर लग्यो । B

फेरि एक पटक बगेंचामा डुल्न जाँदा एउटा छेपारोले पुतली निली रहेको देख्नु भयो र छेपारोलाई भ्यागुताले निलीरहेको भ्यागुतालाई सर्पले निली वियो । फेरि अर्को ठाउँमा सर्पलाई न्याउरी मुसाले शिकार गरिरहेको देख्नु भयो । C

यो घटनाले सिद्धार्थको मनलाई अर्कीतिर मोडिदियो । सिद्धार्थले विचार गर्नु भयो— अहो !! बलियाले दुस्ललाई शिकार गर्ने; यस्तै बाहिर घुम्न जाँदा दरबार देखि बाहिरी जीवनको ऐना पनि सिद्धार्थ कुमारले छर्लङ्ग देख्नु भयो । खेत खनिरहेका कृषकको जिउमा पनि कुनै लुगा थिएन, शरीर जम्मै घामले कालो भएको थियो ।

सिद्धार्थ कुमारले विचार गर्नु भयो— के मैले यो राज्य छोडेर एउटा नयाँ मार्ग पेल्याउन न सकुंला ! त्यहि नयाँ मार्ग खोज्नको निमित्त सुटुक्क तपोवन जान्छु भनी अभिनिष्क्रमण हुनु सिद्धार्थ एवलै संसारबाट अलग बस्नलाई होइन ।

[“बुद्धया अर्थ नीति” नामक पुस्तकबाट अनुदित ।]

B. The teaching of Buddha -By Y. M. B. Japan

C. The light of Asia.

२५१६ औं बुद्ध जयन्तीको

सुखद उपलक्षमा

समस्त नेपाली प्रति

मंगल कामना

कर्नर लज

ह्यूमत टोल, काठमाडौं

फोन नं० १३४८४

लुमंका दिसँ

न्हाबले ज्वाला ज्वालां थिना बांलाना

श्वनीगु, गबले तमज्याइगु, खल्ल

मवंगु स्वयं हे यंपुसे च्वंगु

हुलास स्टैन्लेस स्टिलया

थलबल माःसा छिकपिनिगु सेवाय :-

सो रुम :-

ज्योतिकाजी मानिकज्योति

दा७ मखंत्वा, येँ

फो. नं. १४२६३

बुद्धया विचार

पद्मदेवी शाक्य

बुद्धया विचारया बारे बाँलाक ज्ञान मदुसा नं धाय मसःसा नं धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी बना सयेका सिद्धिका तथा थें छुं छें न्ह्यथने तेना ।

बुद्धया विचार मध्ये जित तस्सकं योगु खें ला चाकुइ भुजि प्यपुना चवने थें छुकी सनं कीगु मन प्यपुना मचवनेगु बानि बसे याना चवने माः । यदि कीके बांबांलागु चीजे प्यपुना चवनेगु बानि वत धासा उकिं याना कीत दुःख ज्वीः— गथे कि छुं छता बांलागु हिसिचा दुगु चीज खनी । अले कीके लोभ उत्पन्न जुया थःके नं न्ह्यागु याना नं व चीज दयकेगु इच्छा याइ । थ वस्तु मदइबले की तस्सकं दुःख ताया चवने माली । मने दुःख जुलकि न्ह्याबले उवा छिउंका चवने माली । उकिं बांलाक पुनेगु, नयेगु, स्वयेगु बानि बसे मयासे, प्यमपुंसे चवने फयके माः । अथे धका कीसं फवगीं थें बांमलागु वस पुना, नया त्वना भ्वाथः याना घच्चापुसे च्चकं ज्वीगु ठीक मजू । दयकनं भ्वाथयक वस पुना बांमलाक नया गनं मथंसे सुम्क च्वंचवन कि नं मानसिक त्वचं पुंका चवने माली थो । उकिं कीसं गछे अनुसारं नया त्वना, पुना सन्तोष जुया चवने फयके माः । धया तःगु नापं दु— “सन्तोषी सदां सुखी असन्तोषी सदां दुःखी” । थुकिं सी बु जीवन सुखी यायेत सन्तोष धयागु माः । न्ह्याक्को दुसां मगागु आशाकुति असन्तोष चित्त जुल धायेव मानसिक त्वे ज्वीका चवने माली ?

अप्पो याना थौंकन्हे थारिं मनूत न्ह्याक्को दुसां मगाना असन्तोषी जुया दुःख सिधा च्वंगु खने दु । गुलिं गुलिं हानं सन्तोष च्वंगु धका जया छुं मयासे— छुयाय् कर्मं मदु

धका सुम्क चवनेगु पल्के थूपि नं खने बु । अथे कर्मयात दोष बिया सुम्क चवनेगु नं पायछि मजू । बुद्धया विचार अनुसार कर्म वा भाग्य धंगु थःथःगु लहाती खः । थः थःपिसं दयेकीगु ज्या खः । कर्म धयागु सुनानं दयेकां देगु मखु । उदाहरण माल धाःसा छम्ह विद्यार्थी जांचे पास ज्जीगु थःथःगु मेहनत व उत्साहं खः । फेल जुल धका दुःखी जुया कर्मं मदु छुयाय् धका निराश ज्वीगु तःधंगु भूल जूवनी । उत्साह व मेहनत यात धाःसा छम्ह अवश्य सफल ज्वी । वया मने च्वंगु इच्छा नं पुरा ज्वी ।

मानव समाजे यच्चुगु व सिच्चुगु वातावरण हयेगु बुद्धया विचार खः । थन यच्चु व सिच्चुगुया माने ज्या मयासे बाँलाक पुना याउंके चवनेगु धागु मखु । सकलें कर्तव्य पालन याइपि व परस्पर सहयोगी जुया न्ह्याइपुक जीवन हना चवनेगु आनन्दगु वातावरण हयेगु धागु खः । सामाजिक मन्तसे थःथःगु कर्तव्य पालन याना यंकल धाःसा तिनि समाजे न्ह्याइपुसे च्वंगु वातावरण स्वय दैथें च्वं । सकलें सेवक जुया ज्या याना यंकल धाःसा अवश्य नं न्ह्याइपुसे च्वंगु वातावरण वइ । बुद्धया विचार अनुसार मालिक ज्वीगु मनो प्रवृत्ति पायछि मजू । थुकिं याना मनूते मने असन्तोष व अमैत्रीया वातावरण वइ ।

बुद्धया विचार अनुसार कपिगु दोष मालिगु स्वयानं न्ह्यापां थःगु दोष माले सयक्यगु शान्तिया उपाय खः । थःगु दोष खंकेगु बानि धाःसा थौं सुयाके नं खने मदु धयां अपो खें ज्वी मखु । थःथःगु दोष खंके फुसा त्वापु व कलह धयागु उस्त दैथें मच्चं ।

बुद्धया विचार मध्ये छगू “आर्यमौन” साप बांला जू ज्याय् नं खेले दु । म्वा मद्दुगु गफ व खँ ल्हाना ई फुके मते । बरु सुकं च्वनेगु भि धका धागु अर्थे ‘आर्यमौन’ धया-तगु खः । श्व खँ बुद्धं छाया धया बिज्यागु गन धया बिज्यागु सीका तये बह जू ।

बुद्धया पाले यक्व दयेक मनूत भिक्षु जू बल । आपालं याना खँ बांसाक श्वीका व ज्ञां दयेका भिक्षु ज्वोगु खने मद्दु । छन्हू भिक्षुपि भोजनं लिपा छथाय् मुना म्वा मद्दुगु खँ ल्हाना च्वन । गथेकि वं वयाके- छ छु जात याम्ह ? छं न्हापा छु ज्या याना च्वनागु ? छं छये सु सु दु ? व्याहा याये धुनलाकि मधुनि ? इत्यादि खँ ल्हाना गफ याना च्वन । अबले लाक्क भगवान् बुद्ध अन भिक्षुपिनि गफ जुया च्वंथाय् बिज्यागु जुया च्वन । अले बुद्धं भिक्षुपि सःता धया बिज्यात- “खँ ल्हायेगुसा ज्याय् खेले दुगु जक खँ ल्हा मखुसा सुम्क च्वं ।” म्वा मद्दुगु खँ ल्हायेगु अशिक्षित व असंयया चि खः । म्वा मद्दुगु खँ ल्हाय् मखु धाःसां तबिनं ज्या मदंबले कीर्ति नं म्वा मद्दुगु खँ ल्हाइथाय् लाव-नीगु अले म्वा मद्दुगु खँ ल्हाइ थासं बचे ज्वीत थाकुइगु । अज्या थाय् लावंसां फया फलि नंमवासे सुम्क च्वनेगु भि,

निन्दा चर्चा मयायेगु भि थये सुम्क च्वनेगु यात “आर्यमौन” धागु खः ।

सत्यगु जूसां नं न्हायाय् नं हान दु । म्वा मद्दुगु धया बिज्यागु बुद्धया विचार साप बांलाये जोरू त मीठ जू व कथंला । छाया धाःसा सत्यगु खँ जूसां नं समाजयात मलांगु व फाइदा मद्दुगु ज्वीकु । थःत नं फाइदा मग्गी कु । उकि बुद्धं धया बिज्यागु ज्वीमा सत्यगु खँ जूसां गनं गनं ल्हाय् मज्यू ।

छम्ह धनिम्ह मनुखं कपिन्त दुःख कष्ट बिषा कमाय याना तगु धन दान बीगु सिकं छम्ह गरिबमेस्पां हिवति कमाइया परिश्रम दुगु दान उत्तम जू धका बुद्धं धया बिज्यागु विचार थौया युगधात सापलो, व्यावहारिक जू ।

थःके मद्दुगु गुण क्यनेगु बानि मज्यू धयागु बुद्धया विचार कन खःथे च्वं । श्व छगू अभिमानया चि खः । यदि मुना नं थःछुं मसःसां, छुं याये मफुसां जि गुलि सः जि थये याना धका फुँइ याना जुलकि लिउने लिउनें मनूतसें हेला याका च्वने माली । श्वा ह्याउका च्वने माली । पश्राताप ज्वीका च्वने माली । निन्दा याका च्वने माली । बुद्धया विचार भि स्युथे प्रस्तुत यानागु खः । अस्तु ।

सिद्धार्थ कुमारया जन्म, बुद्धत्व प्राप्ति व महापरिनिर्वाण

जूगु स्वाँया पुन्हीया उपलक्ष
हार्दिक शुभकामना

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी
धर्मकीर्ति विहार
श्रीध नघःल टोल, येँ

ध्व संसारे नाना प्रकारयापि जीवात्मा वस्तु, स्वां सिमां जाया च्वंगु दु । उकी मध्ये गुगुं कीत योगु दे, गुगुं मयोगु नं देचवनी । की मनूते पुचले चवना अने तनेगु खं न्यने माली चाहे भिगु ज्वीमा चाहे मभिगु ज्वीमा । गुबलें न्ह्याइपुसे च्वंगु ज्या याये माली गुबलें न्ह्याइपुसे च्वंगु ज्या याये माली । थथे मयोगु खनीगु, मयोगु न्यनेगु, मयोगु ज्या याये मालकि मन ज्यातुसे चवना असन्तोष भाव पिहां वइ । अले ख्वा खिउसे चवना वइगु यात तें धाइ ।

मनोवैज्ञानिकतेगु धापू अनुसार तें पिहां वइगु स्वाभाविक हे छः । तें धंगु मनूतसें पिकाय हे माः । तें पिमकालकि मने अने-अनेगु खं ल्हाइ अले वें ऊई नं ज्वी फु । की आपालं धयाथें थःम्हं मनंतुनाथे मजुलकि मने अशान्ति वया ख्वाले सुपांय वइ । अबले छत्थु तें पिकाय धुनकि मनहे याउंसे चवना कपा नं स्यागु मइया वनी । म्ह नं याउंसे चवनी । यदि कीसं उगु थगुं मयोगु खं लुमंका मने खं ल्हाका च्वंचवनकि गबलें हे मानसिक शान्ति दे मडु । मने अशान्ति जुलकि छु हे ज्या पूवंक याय्फं मडु । अप्पो मात्राय मने खं बाय्का तलकि हिमहिं चाइ, लागि चाय् मास्ति वइ अले दिक्क जुया वें ऊई ज्वी । तें पिकाय धुनकि याउंसे चवना तें कोलना वं । उकि मनो वैज्ञानिकतसें धयातःगु तें प्वःचिना तये मज्यू ।

मनो वैज्ञानिकतसें अथे धयातःसानं गुबलें गुबलें तें पिमकासे लुं क चवने बले नं अशान्ति तना वं । तें पिहां वल कि छये छ्वां ह्यायपुसे चवना वं फुकस्यां ख्वा चःमकं ।

तःसकं तें पिकाय मज्यू धयातःगु ज्वीमाः ।

थगु बारे मेपाखें छक विचा यायनु । यदि कीसं खिचा छम्हेसित हायकल धाःसा खिचां तें पिकया सु न्ह्याने धवकुल वयात हे न्याना बी । व खिचां वयात हीचायकूम्ह सु धका माला न्याइ मखु । थ्वया कारण छः खिचातेके विवेक बुद्धि मडु । कीसं तें पिकाय धका फुकक नापं तें कयना न्वंमवासे चवने मज्यू । सुनाप तें चायागु छः व नाप जक तेंमोया मेपि नापं न्हापाथेंतुं व्यवहार यायेमाः ।

हानं मेपि छश्व मनोवैज्ञानिकतेगु धापू अनुसार तें धयागु छगू हिसि मडुगु बेफाइदागु ज्याभः छः । मनया न्हायकं मिखा छः । मिखां कीगु मने च्वंगु खं फुकक कयना च्वंगु दे । सुं मनू लयताइ चवन बा तें चाइ चवन धयागु खं मिखां हे सीके फु । लयता वइ च्वंगु मःया ख्वाले छगू न्ह्याइपुसे च्वंगु ज्योति (जः) पिहां वइ च्वंगु दे । ख्वा न्ह्यु ख्वा वं । मिखा मुसु मुसु न्हिला च्वंगु दे । तें पिहां वलकि मनूत स्वे हे भिद्योथें न्यानापुसे चवनी । रूप हे पाना वनी । तें पिहां वइबले रक्त (हि) संचालनया वेग नं बढे ज्वी । गुकि याना रक्तचाप Blood Pressure बढे ज्वी । ब्लड प्रेसर बढे जुलकि छर्चो स्याइ, इकुइ, म्ह कसे ज्वी, आतापुती म्वय् म्वय्छायें जुइ । मिखाया नानिचा फुले ज्वी । ख्वा ह्याउंसे चवनी । तं नं कीगु विवेक बुद्धियात कवत्यला कीत बेहोश याना बी । अले त्यो मत्यो, ज्यू मज्यू धयागु मिखां छुं खनी मखु । कीसं स्यू न्ह्यागु ज्यानं होश तया विवेक बुद्धि पुरे याना याय्माः । तं कालिते

Gastic धयागु ल्वचं क्य धो । छा्य धाःसा तें पिहाँ वलकि म्हाया ला Contract जुया Liver यात खराब याइ । उकिं Physiological अनुसार तें धयागु छगू कीत बेफाइदा याइगु साधन खः ।

की वयागु ध्वयागुं धाल खेंय जक मबंसे कीसं हे छक विचार याना स्वय नु । की साधारण मनूतेगु धागु अनुसार तें धयागु स्वयातं मयो । तर मयोसां सुं नं तें पिमकासे च्वने मफु । फुक्कस्यां तें पिकया हे च्वन । तें धयागु मात्रछि जक पिकाय सयके माःथें च्वं ।

तें पिहाँ बइगु किसिम किसिमयागु दु । गुलिस्यां मिखां जक रदया, गुलिस्यां मिखा ततः गो याना स्वया, तें कयना च्वनी । गुलिस्यां खें मल्हासे तें पिकया च्वंसा गुलिस्यां छं जक छाना तमं कयनी । गुलिस्यां अनथन मदेक पिहाँ वना तमं कयनी ।

तें पिहाँ बइगु नं उबले थुबले धयागु ठिकाना मदु । लुकिं छक जक हासां, भुतुलिइ मि मचयासां, ताचा मिले मजुया ताः चायके मफया, बसः बांलाक मिले मजुया, जाचि प्रश्न थ्वीका काय मफया, अले सुना नं गिजे यातकि तें पिहाँ बइ ।

सकसिनं स्यू तें मभि धका । तर तें फि मफु । यक्को शास्त्र सयेका तःसां तें पिहाँ बो । बुद्धं धया बिज्यागु दु- तें नं शास्त्रयात हे खतं नयेका बी यो । तें नं छम्ह गुरुया शास्त्रयात खतं नयेका ग्गुगु भाखें छपु कने त्यना ।

छम्ह ब्राह्मण गुरु दु । गुरुं पंच पाण्डवतेत यक्को शास्त्र स्यने कनेयात । छम्ह गुरुं इमित “तें पिकाय मते” धयागु मन्त्र स्यना बिल । फुक्कस्यां व मन्त्र कण्ठ यात । तर दुर्योधन छम्हस्यां कण्ठ वयेके मफु । गुरुम्हस्यां-थज्यागु छगू हे कण्ठ याये मफुम्ह धका दुर्योधनया न्यतलि च्यारा च्यारां दाल । दुर्योधन मुसु मुसुं न्हिला च्वन । गुरुमेस्या फन तं पिहाँ वल बरा छ गिजे भाइम्हका मखुला धका हानं दाल । अले दुर्योधनं गुरुयात धाल- छपिंनं हे तें पिकाय मज्यू धका स्यना नं हानं छपिसं हे तें पिकाल । अले गुरु- मेस्या कसंक बना जि करपिन्त स्यने जकं सः थःम्हं तें स्याय मसः धया दुर्योधनयात प्रशंसा थात ।

उकिं कीसं सिलकि तेंया फाइदा सिकं बेफाइदा अप्पो धका । उकिं फाति फतले तयात क्वत्यला च्वने फयके माल ।

टिन प्याक फलफुल, स्ववास, बिस्कुट व भीथाय् तयार ज्यू
धुँ मार्का “चाउ चाउ” या लागी
लुमंका दिसँ

तुलाधर इन्टरप्राइजेज

६/३१, जुद्धसडक,

पो० ब० नं० ३०४

कान्तिपुर ।

फोन { पसः १३३५०
छे १४३५०

विशाखाका सामाजिक जीवन

(बुद्धकालीन महाकाण्डकाट)

विशाखा उपासिका सबै नाता कुटुम्बहरू तथा इष्ट-मित्रहरू सँग मिली जुली बस्न सक्ने भद्र स्वभावकी नारी थिइन् । आफुले जे जस्तो विश्वास गरेता पनि अर्काको विश्वासमा आक्षेप वा आघात पुऱ्याउने स्वभाव उनिमा थिएन । न त उनले आफ्नो धन, जन, यस कीर्तिको प्रभाव द्वारा अरु माथि दबाउ राख्न चाहन्थिन् । बरु उनी सबैको प्रति दया, स्नेह तथा सहानुभूति राख्न सक्ने वीर नारी थिइन् ।

एक दिनको कुरा हो— श्रावस्तीमा रक्सी पिउने उत्सव थियो । अनि विशाखाका पाँचशय साथी स्त्रीहरू आई विशाखालाई भने—“विशाखे ! आज उत्सव मनाउन पऱ्यो ।” उनीहरूको कुरा सुनी विशाखाले भनिन्— “साथी हो ! म रक्सी पिउन्न । यो उत्सव भने रक्सी पिउने उत्सव हो ।” विशाखाको कुरा सुनी उनीहरूले भने— “विशाखे ! त्यसो भए तपाईंले बुद्धलाई निम्तो गरी भोजन दिनुहोस, हामीहरू रक्सी आदि पिई उत्सव मनाउने छौं ।” विशाखाले उनीहरूलाई न नि दा गरिन् न प्रशंसा नै । बल्कि उदारतापूर्वक उनीहरूको कुरालाई स्वीकार गरी बुद्धलाई निम्तो गरी भोजन दान दिइन् । साँझपख ती पाँचशय स्त्री साथीहरूसँग जेतवन विहारमा धर्मोपदेश सुन्न गइन् । ती स्त्रीहरू रक्सी पिउँदै विहारमा गए । विहारको ढोकामा पुग्दा पनि रक्सी लिए । बुद्ध भगवान्‌ले उपदेग सुनाइरहनु भएको बेलामा कुनै तरहेले पनि झूप लागेर बस्न नसकेका ती स्त्रीहरूले अनेक तरहेले हातछुट्टा चलाउन थाले । अनि कोही कराउन थाले, कोही

फगडा गर्न थाले, कोही गाउन थाले र कोही त नाच्न पनि थाले । यस प्रकार धर्मसभामा भइरहेको महाविकारतालाई देखी भगवान्‌ले उनीहरूलाई संवेग जनाउन, विरक्त पार्न आँखी भौँको रौँबाट कालो रश्मी निकाल्नु भयो र महाअन्धकार भयो । महाअन्धकार भएर आएको देखी उनीहरू सबै भयभीत हुँदा रक्सीको रङ्ग छुट्टयो । त्यसपछि भगवान्‌ आसनबाट अन्तर्धान भई सुमेरुको मूर्धनीमा बस्नु भई हजारौँ सूर्यहरूको तेज फैलिएको जस्तो आफ्ना ऊर्णालोमबाट स्वच्छ तथा चम्किलो रश्मीको तेज प्रसार गरी उनीहरूले सुन्ने गरी निम्न गाथा भन्नु भयो—

“को नु हासो किमानन्दो,
निच्चं पज्जलिते सति ।
अन्धकारेन ओनद्धा,
पदीपं न गवेस्सथा'ति ॥”

अर्थ—“सधैं आगोको ज्वाला दन्किरहेको ठाउँमा के हाँस्ने र के आनन्द लिने । अन्धकारले ढाकदा पनि (तिमीहरूले) बत्ति किन न छोजेको ?”

यो गाथा सुन्दा सुन्दै ती स्त्रीहरूका हृदयको दियो बली उनीहरूले स्रोतापन्नकल साक्षात्कार गरे । यसपछि विशाखा उपासिकाले भगवान्‌सँग “भन्ते ! लज्जा, भय र त्रास जस्ता गुणहरू दूर गर्न सक्ने यन्त्रो भयङ्कर रक्सीको प्रादुर्भाव कहिलेदेखि भएको होला” भनी प्रश्न सोपऱ्यो। वहाँले रक्सी उद्‌गम भएको कारण बताउनु दे कुम्भ-जातकको अतीत कथा सुनाउनु भयो ।

विशाखा महाउपासिका, प्रमुख परिक्षिका थिइन् । विशाखाले निष्पक्षतापूर्वक भिक्षुणीको परिष्ठा गरिन् । अनि विशाखाले भगवान्लाई कुमारकाश्यपमाता भिक्षुणी हुनु भन्दा अगावै उनको गर्भधारण भएको कुरा बिन्ति गरिन् । विशाखा महाउपासिका बुद्धसहित भिक्षुसङ्घका निम्ति परम विभ्रसिनी उपासिका थिइन् ।

X

X

X

विशाखालाई पछिसम्म पनि बिभिन्न ज्ञातिकुलहरू बाट दाइजोउपहारहरू प्राप्त हुँदै थियो । एकदिन ज्ञातिकुल बाट

आएको मणिमुस्तादि रत्नहरूको भंडार धावस्ती नगरद्वारले प्रमाण भन्दा अधिक, अन्याय पूर्वक लिन-लाग्दा उनले प्रसेनजित कोशलराजा भेटने प्रयत्न गरेकी थिइन्, तर बिहान भरी, खाँदै नखाई भेट्न नसकी, अन्तमा कर्मवारीहरूले लगाए बमोजिम बढी भंडार तिरिन् यसबाट उनको चित्त बुझेको हुंदा र आफ्नो अभिलाषा अनुसार राजाले रिश्वत गरि नदिएकोले उनको भगवान्कहाँ गई राजाको गुनासो सुनाउन गएको कुरा तल उल्लिखित सूत्रको "पराधीनता दुखः हो" भन्ने शीर्षकले प्रष्ट गरेको छ ।

२५१६ गूगु स्वाँया-पुन्हीया उपलच्चे

भिन्तुना

नेपालया प्राचीन कलांजाःगु, उपहार बीत ल्वःगु
सियागु कलापूर्णं श्याः, ल्वखा आदि वस्तुया लागी

जिमित लुमंका दिसँ

छिगु अर्डर मुताबिक धेधेथे च्वंक बुत्ता किया छितः मामाःगु सियागु ग्यागु वस्तुत
स्यल्लाक, बाँलाक, दंक व भिक दयेका बोगु थाय्

अड कार्भिन्न इण्डस्ट्रिज प्रा. लि.

पाटन औद्योगिक क्षेत्र
लगनखेल, ललितपुर ।

कारखाना २१-४४७

फोन नं : २१-३६६

योग्यम्ह गुरु

— पुष्पा

गुरु धर्यापि तःगूमछि प्रकारर्यापि दु । भिगु खँ स्यना बीपि नं गुरुपि दु । मभिगु खँ स्यना बीपि नं गुरुपि दु । करपिनि न्हिचा चायेगु स्यना बीपि नं गुरु दु । हानं ज्या याना नयेगु ख स्यना बीपि गुरुपि नं दु ।

यन न्ह्यथनेतेनाम्ह गुरु ला विद्यालये आखः ब्वंभोम्ह विद्यार्थीया जीवन अन्ततकं सफल याना बीफुम्ह व मनो-बैज्ञानिक ढंगं शिक्षा बीफुम्ह योग्यम्ह गुरुया बारे खः । कीत योग्यम्ह गुरु चूलायेमाः । प्वाः छगःया लागी न्हि छयाना गुरु ज्वीम्ह धार्थ्येयाम्ह गुरु ज्वीमखु ।

की न्हापांयाम्ह गुरु ला मां-बौ खः । मां-अबुं कीत मर्चानिसें गये नयेगु गये पुनेगु व मखुथाय् मज्वीगु शिक्षा बिया च्वनी । मचाखाचात मखुथाय् वना स्यनी धर्यागु मां-बौया साप चिन्ता दु । उकि मां-बौ न्हापांयाम्ह गुरु धका सीकेमाः ।

तर कीत मां-अबुया जक शिक्षा दर्या मगाः । कीपि स्फूल व बयाम्पसे नं वना आखः ब्वंवने माःप । उकि योग्यपि गुरुपि दुथाय् आखः च्वने दुसा कीगु जीवन सफल ज्वी, भिना वइ । खजा योग्यम्ह गुरु चूलासा नं अयोग्यम्ह शिष्य गुम्ह कि अल्सिम्ह जुल धाःसा वं सयेका जीवन सफल याना नंमखु । एनं विद्यार्थीया जीवनी व मनोभावना अध्ययन याना वयात लोगु विद्या बीफुम्ह गुरु चूलात धाःसा विद्यार्थी स्यनीगु सम्भावना म्ह हे ज्वी । थुगु खँ च्वीका बीया लागी बुढकालोन साहित्यया बाखं छपु न्ह्यथने—

छम्ह मचा छपु विद्यालये आखः ब्वंवन । वं किनिदंतक अन आखः ब्वंनं नं छुं सयेका काये मफु । गुप्सेस्यां विचाः

यात थ्व मचां किनिदंतक थन आखः ब्वना नं छुं सयेका मकाः । थ्वं याना जिगु नां बीमलाइ न । न्ह्यागु याना नं वया जीविका चले ज्वीगु शिक्षा बीमाली गुकि याना जिगु इज्जत नं च्वनी । थये मती तथा गुरुमेस्यां विद्यार्थी सःता धाल—“कि कारणं घट्टेसि घट्टेसि अहम्पि तं कारणं जानामि जानामि” थ्व मन्त्र छपु कण्ठ बयेकि । गुरुया विश्वास खः थुगु शिक्षां वा विद्यां वया जीविका चले ज्वी । थ्व मन्त्र धाःसा वं तुरन्त कण्ठ बयेकल ।

अले गुरुं धाल— आ छ छ्ये वंसां जिल । छ सुम्क च्वनेबले न्ह्याबले थ्व मन्त्र तस्सः याना पाठ याना थ्वं ।

गुरुया खँयात शिरोपर याना विद्यार्थी छ्ये वन । किनिदंतक आखः ब्वना बोम्ह धका मां-अबुं लसकुस यात ।

छन्हुया खँ खः वया छ्ये चान्हे खँत वया अंग प्वाः खना दुहां बल । अबले वया न्ह्यो मबोगु जुया—“कि कारणं घट्टेसि घट्टेसि अहम्पि तं कारणं जानामि जानामि” धका ब्वना च्वंगु जुया च्वन । खँते न्यना च्वन । ब्वंमेस्यां अर्थ मथूसां खँतसें अर्थ थू । उकिया अर्थ खः छुकिया कारणे छिमिसं त्वां त्वां यानागु व कारण जि स्यू धागु जुया च्वन । खँत ला का मखुथे जुल, छ्ये थुवानं सिल धका भागाभाग जुया बिस्पू वन ।

अबले लाक अनया जुजु थःत प्रजां छु छु धाःथें धैगु सीकेत चान्हे रूप हिला चाचा हिला च्वंगु जुया च्वन । अन खँत च्वच्वंगु खना सुलाचन । खँत ग्याना छाय् बिस्पू वंगु धका तीजक वहे छ्ये दुहां वना सोबले वहे मनूया मन्त्र ब्वनां च्वंगु ताये वत । पुपुं र्थी च्वीका मती तल थ्व मन्त्र

ला साय ज्याय खेले हुगु जुया च्वन । खुंत हे बिस्त्युं वन ।
जुजु सुस्क दरबारे लिहां बना कन्हैखुनु व मनूयात सःता
वहे मन्त्र स्यना काल ।

अबले प्रधान सेनापति जुजु स्यायेगु कुचक्र म्हिता
च्वन । सेनापति जुजुया नौचित ल्हाती कया ध्यबाया लोभ
क्यना ख्याना दारि खायबले खोचां जुजुया गःपः ध्यना वा
धका खँ स्यना छोट ।

नौचा ग्याग्यां जुजुयाथाय् वना खोचा ल्वहते ट्याक
ट्याक धायेक सःबेक न्वेका च्वन । ताउत तकं खोचा
चोला च्वंगुलि जुजुया नं— कि कारणं घट्टेसि घट्टेसि
अहम्पि तं कारणं जानामि जानामि धका मन्त्र पाठ यात ।
युकिया अर्थ खः छं आम खोचा छाय् न्वेका च्वन धयागु खँ
जि स्यू धाःगु जुया च्वन । थ्व मन्त्र जक न्यनेव नौचा
ग्याना थुरथुर खाखां जुजुया पालि भोपिया क्षमा फोन ।

जुजु ला जां बुम्ह जुयाच्वन । अवश्य थन रहस्य दु
धयागु मती तया फुकक खँ स्यूयें च्वंक धया बिज्यात— ए
नौचा छं खँ तोमपुसे फुकं धा छन्त छुं याये मखु ।

नौचां धाल— महाराज ! जि निर्दोषी । जित क्षमा
याना बिज्याहूँ । जित सेनापति थथे खँ स्यना हःगु धका
फुकं कना बिल ।

जुजु सेनापतियात मृत्यु दण्ड बिल । नौचित पुरस्कार
बिल । मन्त्र सयेका बोमेसित दरबारे सःता राजगुरु याना
बिल । वयागु मन्त्र जुजुया ज्यान वचे जुल ।

थ्व बाखं नं सी दु कि छुं हे आखः मसःसां छम्ह
याग्यम्ह गुरु चूलागुलि गुरु स्यना ब्यूगु मन्त्र छपुं याना
छुं मसःम्ह विद्यार्थी राजगुरु पदे ध्यना जीवन सुखी जुल ।

योग्यम्ह गुरु उवी न्ह्यांपिनि मनोविज्ञानया शिक्षा ब्वना
तयेमाः । अथे धयागु गुरुमेस्यां शिष्यया मनोभावना सिद्ध-
केगु आवश्यक जू । अजागु मनोविज्ञान मनुपि गुरुपिसं

मचातेत यक्व दयेक पाठ बिया कंठ मवेकू धका कथि उवना
दाया च्वनी, सजाइ बी । स्कूले मवोतले छ्ये म्हिता म्हिता
नया च्वम्ह मचां छकोलं उलिमछि पाठ वयेके फंमखु धयागु
मस्यूपि शिक्षकत यक्व दु । गुरु उवीमेसिके मनोविज्ञानया
शिक्षा दुसा शिष्यापि ताले लाइ । गुरु उवीमेसिके दया,
माया व करुणा दयेमाः । अले योग्यम्ह गुरु उवी फइ ।

थथे विचाः याना स्वयेबले भगवान बुद्ध छम्ह धार्थ्ये
योग्यम्ह गुरु खः । थ्व खँ प्रमाण बीत बुद्धकालीन ऋटनात्मक
बाखं छपु न्ह्यथने—

भगवान बुद्धया पाले महापन्थ व चूलपन्थ धोपि निम्ह
दाजुकिजा भिक्षु जूवन । महापन्थ अरहत जुल अर्थात् ज्ञान
प्राप्तम्ह निक्लेशम्ह जुल । एसा नं थः किजा छम्ह तालिम
याये मफुम्ह जुल । किजा चूलपन्थयात श्लोक कण्ठ वयेकेगु
पाठ बिल । किजामेस्या कण्ठ वयेकेगु रचि म्दु, सामर्थ्य म्दु ।
अर्थ नं छुं मथू । प्यला दत नं पाठ बी मफुत । दाजुनेस्यां
किजा चूलपन्थयात भिक्षु जुया च्वने लायक मन् चीवर
वस्त्र तोता छये हूँ धका विहारं पितिन छोट । चूलपन्थ
छ्ये वने धका सरासर वनाच्वंबले लँय भगवान बुद्ध नाप
जात । बुद्धं विहारे ब्वनायंका वयागु छ्छने ल्हाति पित्तु-
पिया भरोसा बिया धया बिज्यात— श्लोक कण्ठ वयेके
म्वाल । ना थ्व तुयुगु कापः छकू । थुकी छं “रजोहरणं”
धका छथाय् जक चतांमरि छुइथें ल्हाति थिया चं ।

चूलपन्थ भिक्षु बुद्धया आज्ञानुसार रजोहरणं, रजो-
हरणं धका थिया ल्हाः संकाच्वन । ‘रजोहरणं’ धयागुया
अर्थ खः खिति मदयेमा धाःगु । तर अथे खिति मदयेमा
धया च्वसां नं वं थियाच्वंगु तुयुगु कापते खिति दया बल ।
ल्हाति थिया च्वंथाय् हाकुसे च्वन । अथे कापते खिति
देवोगु खनेवं चूलपन्थया मिखा चाल । ज्ञानचक्षु दत । वं

सुखया लेंपु

प्र.महेरा तास्राकार

बुद्ध धर्म अनुसार सुखमय जीवन प्राप्त करेगु चिन्ता सुक्तु जीवन छः । सुखमय जीवन प्राप्त यायेगु लेंपु छः इले ज्या याये मयेकेगु । न्ह्यागु ज्या न इले अबले यासा हे जक बाँझाइ व गदि लाइ । जिवा यायेका धका च्चनेगु बानि बुक्त कि ज्या बानि लाइ म्बु अले जीवन न सुखा लाइ म्बु । बुद्ध ज्या जिउयागु हु याये याःगु ज्या थौं हे या, कम्हे सिता बनी ला बुनो लेंपु । गये सुखा ध्याः स्वाःसा इतर अपरेण याये बाले धाइगु कयथाय् आसेनि धका मयासे च्चन धाःसा बुद्धमय जीवन हुना च्चने माली । बायइ आया भाइ अर्का । उकि जये हे न्ह्यागु ज्या यायेबले जिवा याये धका मयासे हेने ज्या याःसा हे जक सुख प्राप्त जवी । म्बुला चिन्तामय जीवन हुना च्चने माली । अले थक्को धर्म याता जसा, थक्को धर्म दःसा, थक्को धो पुठ्यावा सुखा सुखल्ल जीवन म्बुसे चिन्ता कया च्चने माली ।

हर थोकहे कपोसिया विचार छः थक्को ध्यबा कमाय याता कया स्वना भोजमज्जा यायेगु हे सुखया लेंपु ये च्च । कथ्ये धाये माल, धाःसा ध्यबा कमाय जक थपेगु सुखया लेंपु राइ । थये थक्को ध्यबा कमाय यायेगु भौतिक सुख जक जुल । तर उकि आध्यात्मिक सुख प्राप्त जवीमखु । मने शान्ति हेमखु । ध्यबा बुधे सदुपयोग याता छयले साःसा मुगः थक्कोला ज्या थये सःसा जका भने शान्ति व । उकि ध्यबा थक्को दुषिनि छये शान्ति हेगु उस्त म्बु । कचब दया हे च्चनी । धाःसा वा चिन्ता जक काकां चान्हे सक म न्ह्यो मयेके छेमखु । गुहहया कमाय, मदया,

चिन्ता, गुलिस्थां जाजुकिबाया सम्पत्ति इना कचबले उपेका बनीगु चिन्ता, गुलिस्थां छुं खोजा काइगु चिन्ता, गुलिस्थां सरकार द्याक्स थक्को काइ थ्यागु चिन्ता कया च्चनेमाः । ध्यबा थक्को दया बोलिसे हे याता अप्पो कमाय याये ध्यागु जक चिन्ता कया च्चने । उकि थःत मुलि माःगु छः उलि मय्बुके जवीक ध्यबा कमाय याता धायेइ मने चिन्ता जवी म्बु । ध्यबा कमाय याता म्बु ध्यागु म्बु, वर्तमख समाजे च्चनेत ध्यबा मदयेकां म म्बु । ध्यबा म्बुला त सुखमय जीवन जवीमखु । भविष्य बुद्धि न थपय विषय ध्यबा कमाय यायेमख धका च्चन शुचिस्वभाव छः न्ह्याकणे दुसा मगाःशु आशकुति भन बिसय । धनमहे लायेमय । थःत माःगु वस्तु प्राप्त मजुरे धायेबने बुद्ध जवी पो । यदि मातापितृगु सरले थः भनी बालामु वसः मन्त धाःसा कीत भसापिस विश्वास याइमखु, परमा याइमखु । थः मने न सुख मदयेका च्चने माली । उकि न्ह्यागु अप्पो बुले धायेबने सुख हेमखु । हान दहे मने धायेबने चिन्ता व दुःख जवी । उकि थःत मात्राजि ध्यबा कमाय यायेमाः । परिधमी जवीमाः । सुक च्चन मयेगु बाणि म्बु । इलेबले ज्या याता मेहनती जुल धाःसा हे जक चिन्ता सुक्तु जीवन हुने फइ । ईया मू थक्के छु । इले ज्या याये सुक्तु कमेथेअस छामे फमखु । परिवर्तनशील संस्कारे च्चन हीगु जीवने तं छु । धुंका मेगु ज्याय तलकया च्चने । यदि इले व जक मय्बु धाःसा की छाइ । व ज्या यायेत च्चन कीत पिया च्चने म्बु । अप्पोली उज्जल छुं न बु Time and tide wait for no man । उकि धाये साःगु ज्या इले

सिधयेकेमाः । थुगु बारे भचा लिसा कया धाये— गथे स्कूल क्याम्पसे वनीपि पाय्छि इले थ्यंक मवंसे अलसि जुयाचवन धाःसा इमिसं ब्लासे गुरुपिसं गुगु स्यने कने याइगु खः व थुइका काये फंमखु गुकि याना जांचि नं फेल ज्वीका चवने माली । उकि न्ह्यागु ज्या नं ईयागु मू सीका इले याना यंकल धाःसा व ज्या सफल ज्वी । अले चिन्ता कया जीवन हने माली मखु ।

अप्यो आशाकुती जुया तृष्णाय् भुले जुयाचवन कि सुख सीमखु । आशाकुतितयेत न्ह्याक्को दःसां गाइ मखु । थये आशाकुति जुलकि चि दुगु लः त्वनेबले फनफन लः त्वने मास्ती बइथे धन यक्को दया बोलिसे फन यक्को कमाय् यायेगुली लगे ज्वी । गथे कि ध्यवा छगः हे मडुमेस्यां छतका बाँ ल्वीका काल । बया उलि सन्तोष मजुल । बया मती वन मेगु नं छतका बाँ लूसा नितका बाँ दइ । थये तृष्णाय् भुले जुल धायेवं चिन्तां गबले तोती मखु । थये तृष्णाय् भुले जुया च्वंपिसं चिन्ता मुक्तगु जीवन हे सुखमय व आनन्दगु जीवन खः धका मस्यू । अले चिन्तां मुक्तगु जीवन हने मसः । वःलिसे फन दयेकेगु इच्छा याइ । थज्यागु इच्छा याइपिन्त चिन्तां लिच्तु लिसा चवनी ।

थये अप्यो ध्यबा कमाय् याइपि दुगुलि थौं विश्वय् ध्यबाया महत्व तस्सकं बढे ज्वी धुंकल । ध्यबा बिना छुं ज्या मज्वी धुंकल । ध्यबां हे देश विकासयात त्यबा बिप्रा चवन । थौं गुलि नं अविक्सित देश दु व उन्नति मज्जुगुया विभिन्न काण्डा मध्ये छगु ध्यबाया अभावं खः । मेगु कारण धाये माल धाःसा मनुतेके स्वार्थपूर्ति व त्याग भावना मडुगुलि नं कतिला पाकः जां दुगुलि याना नं देश विकास ज्वी मफया च्वंगु खः । थुगु किसिमं ध्यबा संसारया लागी तस्सकं मदयेक मगाःगु चीज जुइ धुंकल । तर थये विश्वं हे मदयेक मगाः धाःसां

अनुभवं धया च्वं ध्यबां याना अशान्ति जुया चवन । ध्यबां याना हे लुटपिट, हाहाकार, भ्रष्टाचार मचे जुयाचवन । ध्यबाया परिचालन बढे जूगुलि वस्तुया मू बढे जुयाचवन । थये वस्तुया मूल्य बढे ज्वीगु छुं देशे नं बाँलागु खँ मखु । गुकि याना मध्यमवर्ग व ज्यामि ज्या याना नइपि म्वाय् हे थाकुइ । उकि ध्यबा जक यक्को कमाय् यायेगु सुखया लंपु मखु । ध्यबा अप्यो दया बोलिसे मनुते मनोवृत्ति स्यना वॉ । उकि ध्यबा यक्को दुथे माःथाय् माःकथं छयले फयेकेमाः नत्र चिन्ता जक ज्वी । छगु धापू नं दु — Money is good servant but bad master अर्थात् ध्यबायात नोकर नें छयले फुसा भिनी मखुसा मालिकयात थें माने याना तल कि कीत चिन्ता जक ज्वी सिबाय भिनी मखु । उकि ध्यबा जक दयां मज्यू व ध्यबा माःथाय् खर्च याये सयेकेमाः । अथे याये फत धाःसा चिन्ता कया चवने माली मखु । हानं थये ध्यबा यक्को कमाय् याना नया त्वना मोज याना चवनेगु जक जूसा माकः व मनु छुं मपाः । गुण, धर्म व चिन्तन शक्ति दुगुलि हे मनुतेयत उत्तम प्राणी धाःगु खः । मखुसा 'मनुष्यरूपेण मृगाश्ररन्ति' अर्थात् मनुया ख्वापा पुया तःम्ह पशु धायेका चवने माली । पयुतेके गुण धर्म धंगु मडुगुलि इपि म्बाना च्वंगु हे नयेत जक खः । तर मनु जन्म काःवोगु नयेया लागी मखु । मनुतसें म्बाना चवनेया लागी जक नया चवनी । यदि नयेया लागी मनु म्बानाच्वंगु खःसा इमित पशु धाःसां पाइमखु । म्वायेया लागी नया च्वंपिनि नयेगुलि छुं दुःख ताइमखु । तर नयेया लागी म्बाना च्वंपिनि साक्क नये मन्त धायेवं दुःख ज्वी ।

जीवन सुखमय यायेत निता ज्ञान माः । हेय— तोता छोये माःगु व उपादेय— याये माःगु ज्या । तोताछोये माःगु दश अकुशल खः । भगवान बुद्धं न्ह्यागु क्षत्रे भिगु व मभिगु छुटे याये फु । तर कोसं कार्यक्षेत्रे भिगु व मभिगु

छूटे याये मफु । मर्षि धका स्पूसा नं तोताछोये मफु ।

याये माःगु थःथःगु कर्तव्य नियमपूर्वक याना यंके माः । गथे छ्ये थःपिसं याये माःगु कर्तव्य पालन यायेमाः । अथे छ्ये चवना छम्हस्यां मेम्हसित परस्पर सहयोग बीमाः । यदि थथे मयात धाःसा ल्वापु ज्वी । गुर्कि याना सुखमय जीवन हने फेमखु ।

कर्पिनिगु दोष मालेगु छगू नं हिंसि मडुगु बानि खः न धर्म हे खः । थथे यायेगु छगू दुःखया लंपु खः । कर्पिनि दोष मालेगु ज्या तोता थःगु याये माःगु ज्या याना यंकल धाःसा वया जीवने छुं चिन्ता ज्वीमखु । कर्पिनि दोष माला ज्वीपिनि मने शान्ति देमखु । गुर्कि याना सुखपूर्वक जीवन हने फेमखु ।

बुद्धधर्म अनुसार कीगु जीवन धंगु खुसी लः न्ह्याना चवनी थें न्ह्याना चवनीगु खः । कीगु आयु सुथे, न्हिने, बहनी अले चान्हे धाधां हि फुना वनाचवनी । थथे मचायेक न्ह्याना चवनीगु जीवने कीसं पुण्यकर्म यायेमाः । हानं पुण्य कर्म यायेबले सांसारिक लालचे भुले ज्वी मज्यू । अथे धयागु त्याग भावना तथा धर्मकर्म याये सयेकेमाः । नां कमाय यायेया लागी पुण्य यायेगु मखु । हानं छको लुमंके सुखया लंपु ल्वीकेत समय सूची (कार्य तालिका Time table)

अनुसारं अर्थात् ठीक इले ज्या याये सयेके माः । गंया इशाराय् ज्या याये सयेकेमाः । अले जक सुखमय जीवन हने फइ । अस्तु

ॐ

[पेज १८ या ल्यं]

विद्याः यात—अहो ! जिगु शरीरेयेन्तुं मने नं छिति वनि छनि ! उर्कि जि छुं ज्ञान इयेका काये मफुगु । जा तिनि न्ह्यलं चाल । अले व चूलपन्थ ज्ञानलाभी अरहन्त (निर्दोषी) मनू जुल ।

भगवान बुद्ध “रजोहरणं” धयागु छगू वाक्यं हे चूलपन्थया हृदय परिवर्तन याना बिल । बुद्ध छम्ह योग्यम्ह गुरु जुया बिज्यागुलि चूलपन्थयात थासे लाका विज्यात । शिष्यया मनोभाव सीका ज्ञान बिज्यात ।

थीया न्हगु शिक्षा योजनाय् नं धेतगु बु सुं विद्याथीया मनया खँ सीका वयागु बानि व व्यवहार गज्यागु, व गज्यागु वातावरण बुधाय् च्वंम्ह खः धंगु सीका गुरुं आखः ब्वंकेमाः । यदि इमिगु वातावरणयात मलोगु ब्वंका नं पाठ मवल धाःसा दाये मज्यू, कथि उवना ह्याय् मज्यू केवल व शिक्षा वयात ज्याय् खेलेमदु धंगु खँ सीके माः । अले योग्यम्ह गुरु उवी फइ ।

नेपाल रेडिमेड स्टोर्स

मुडकाःया मलाः धकाः धन्दा कयादीम्बाः । छितः यःगु, ल्वःगु वसः मिजंतय् सूट, कमीज, पाइन्ट,

मिसाकोट, कार्दिगन, सारी, बेलबटम सूट, बाबासूट, जाकेट, पाइन्ट व कमीज

अले छिक्किपिन्त व छि मज्जेत मध्येक मयाःगु वसः

सकतां तयारीगु ल्यया कयादीत-

नेपाल रेडिमेड स्टोर्स

न्हूसतकयात लुमंका विसं ।

(अमेरिकन लाइब्ररिया न्होने)

फोन नं. ५३-७३२

सुख

— सुदृष्टिमान तुलाधर

मनूतेसं माला ज्वी सुख । सुख धयागु गन दु ? कीसं स्वयेवले सुख धयागु सांसारिक धन सम्पत्ति व सन्तान दैगु सुखथे च्वं । वास्तविक रूपं स्वत धाःसा सुख धयागु मने खः । मेखतं स्वत धाःसा सुख धयागु मेहनत वा उत्साहले दु । उकिं ज्वीका स्वर्गीय महाकवि लक्ष्मी प्रसाद देवकोटां थःगु कविताय् च्वयातःगु—

“खोज्छन् सबै सुख मनी सुख त्यो कहाँ छ ?

आफु मिटाई अरुलाई दिनु जहाँ छ”

थुकी धयातःगु थ्व खः थःगु स्वार्थ तोता परिश्रम व मेहनतं मेपिनि हित व सुखया लागी गन सेवा याइ अन हे सुख दु । हाकनं कविजुं ‘मुना मदन’ सफुती थथे नं धयातःगु दु—

“हातका मैला मुनका थैला के गर्नु धनले ?

सागर सिस्नु खाएको बेश आनन्दी मनले ।”

अर्थ खः ध्यबा जक दयां छु याये ज्यू, न्यायेगु वस्तु मनुसा । उकिं साबा जीवन हना, च्वनेगु आपालं याउँ । अंग्रेजी कवि वर्डस्वर्थं धयातःगु दु — Simple living, high thinking” थुकिया अर्थ खः साधारण जीवन हना ततःधंगु दिचार यायेगु ।

संसारे निगू प्रकारया सुख दु— भौतिक सुख व आध्यात्मिक सुख । भौतिक सुख धयागु संसारयागु वस्तु पाके कायेगु सुखयात धाइ । आध्यात्मिक सुख धयागु कीगु मने वा चिन्तय दयावेगु सुख खः । गुलि गुलि कीसं भौतिक सुखया इच्छा याइ उलि उलि तृष्णां चिना हइ । अले न्ह्याबले चिन्ता ज्वीका च्वने मानी । गुलि गुलि भौतिक सुख म्ह याना यके फे उलि हे कीत सुख दे, पीर बेमखु ।

अले मने शान्ति दे, आध्यात्मिक सुख दे ।

भगवान बुद्धं सुख प्यंगू दु धका कना बिज्यागु दु —

१) अत्थि सुख = आवश्यक वस्तु दु धायेगु सुख ।

२) भोग सुख = कमाय् यानार्थे भोग याना च्वनागु दु धायेगु सुख ।

३) अनण सुख = साहू बयंका च्वने म्वाःगु सुख ।

४) अनवज्ज सुख = बेइमान धायेका च्वने म्वाःगु जीविका याना च्वनेगु सुख ।

थ्व प्यंगू सुखया बारे छको बाँलाक विचाः याना स्वये नु ।

अत्थि सुख— कीगु जीवन हना च्वनेत मदयेक मगागु चीजत यक्वं दु । पुनेगु वसः, थलबल, लासा-फांगा आदि मदयेक मगागु चीज सकतां दु धायेगु सुखयात अत्थि सुख धाइ । तर कीके तृष्णा धयागु छगू दु गुकिं याना न्ह्याक्को दुसां मगाः । कपिनि सरह ज्वलिजो ज्वीगु स्वै । दुथे सन्तोष ज्वीगु धयागु मडु । उत्साह व मेहनत याना कमाय् याये धंगु मडु । उकिं गुम्हस्यां खुया हया वस्तुत दयेकी । गुम्हस्यां लाका हया दयेकी । गुम्हस्यां त्वाभा दयेकी । गुम्हस्यां म्हुतु यच्च नुगः बच्च जुया कङ्कः लाना वस्तुत दयेकी । तर इमिगु मने शान्ति मडु । उकिं तयागतं सम्पक आजीवया खे कना बिज्यागु । बेइमान जुया व छल-कपट याना कमाय् यायेगु जीवनयात सम्पक आजीव धाइ-मखु । बरु मेहनत व परिश्रम याना चःत हायेका कमाय् यायेमाः धका दुद्धं धया बिज्यागु दु । अले जक कीगु मने सुख शान्ति व सन्तोष दे । नत्रसा गबले नं चिन्तां मुक्त ज्वीमखु । परिश्रम याना हित्तिस हायेका कमाय् यानागु

ध्यबा मू दु । सिति वोगु ध्यबा जुल धायेवं मू मडु । ह्यारा ह्यारां खर्चं याना छोइ । उकिं ज्वीका अंप्रेजी उखाने घयातःगु—“Easy come, easy go” । तर गुम्हम्यां थःगु हि चःति हायेका कमाय् याना तःगु दै वं जक व ध्यबाया मू सिया च्वनी । हाकनं गुम्हं गुम्हं तस्सकं नुगः स्याःपि नं दै । तर बुद्ध धर्म अनुसार अथे नुगः स्यायेगु नं पायछि मजू । गुम्हं तस्सकं नुगः मस्यापि नं दै । अथे त्यंका मतसे खर्चं जक यायेगु नं ठीक मजू । ध्यबा धयागु माःथाय् व ज्याय्छ्यले दुथाय् जक खर्चं याये सयेके माः । हाकनं माँ-बौपिसं मस्तेत माःचा मदयेक ध्यबा बिया च्वनी । फिकां ब्यूसां चत, नीकां ब्यूसां चत याना बी । थये जूगुया कारण माँ-अबुं गुलि दु खसिया हि चःति हायेका कमाय् याना तल धयागु मसिया खः । माँ-बौपिसं थःपिसं कमाय् याना तयागु ध्यबां मस्तेत मोजमज्जा जक याका सुम्क तथा तये मज्यू । छाय्धाःसा व मचां माँ-बौपिसं ध्यबा कमाय् यानातःगु दत्तले जक सुख सी । ज्या याना नयेगु बानी याइमखु । अले माँ-बौपिसं कमाय् याना तःगु ध्यबा मन्त धायेव मचां दुःख सी । उकिं मस्तेत माँ-बौपिसं इलम दयेका बिया ज्या याका तयेगु बाँला व भिं ज्वी । छाय्धाःसा व मचा ज्या याये सया च्वन धायेव माँ बौपि परलोक ज्वी धुंका नं थःगु तुति चुया नया च्वने फे ।

भोग सुख— कमाय् याना तयागु सम्पत्ति थः यत्थे भोग याना च्वनागु दु धायेगु सुख हे भोग सुख खः । इमाःदारीपूर्वकं हिचःति हायेका कमाय् यानागु ध्यबाया सुख धायेथेया भोग सुख खः । कमाय् यानागु ध्यबा खर्चं नं याये सयेकेमाः धका बुद्ध आज्ञा जुया बिज्यागु दु । धार्मिक कमाय् याना तयागु ध्यबा ध्यव्व थला छव्व नयेत व पुनेत खर्चं यायेगु । निव्व इलमे छथलेगु । मेगु छगू भाग थःत लिपा छुं ज्या परे ज्वीकले अथवा आपत्त बिपत्त परे ज्वी-

बलेसित खर्चं यायेत त्यंका तये सयेकेमाः । उकिं दक्वं खर्चं मयासे छुं भतिचा त्यंका तयेमाः धका बुद्धं धया बिज्यागु । तर थौकन्हेयागु परिस्थिति धाःसा अथे ध्यबा त्यंकेगु थाकुइ धुं कल । छाय्धाःसा न्ह्यागु वस्तु थिके ज्वीधुं कल । न्ह्यापा स्वर्दे न्ह्योयागु तुलनाय् थौकन्हेयागु वस्तु न्ह्यागु न्याः वंसा दोब्बर थिके ज्वीधुं कल । भगवान बुद्धं नं धया बिज्यागु दु—“जिघच्छा परमारोगा” अर्थात् नये पित्याइगु तःधंगु रोग खः । मनसे सुं प्राणी नं म्वाना च्वनी मडु । उकिं भगवान बुद्धं धया बिज्यागु खः “सब्बे सत्ता आहारट्टितिका” अर्थात् सकल प्राणिपि आहारया निर्भर खः । उकिं कीगु देशे नं आपा आपा अन्न उत्पादन याये माला च्वंगु दु । अले जक नये खनी, नत्रसा फनफन अनिकाल व कुराचार बढे जुजुं बनी ।

थौकन्हे फिगु देशे आपालं मनूत गुरु ज्वी सः चेला ज्वी मसःपि जुयाच्वन । स्वावलम्बी ज्वी सःपि मनूत नं कीगु देशे आपा मडु । भगवान बुद्धं धया बिज्यागु दु—“अत्ताहि अत्तनो नाथो कीहि नाथो परोसिया” अर्थात् थःम्ह मालिक थःहे खः भौपि सुं मालिक मडु । अंप्रेजी भाषाय् नं छगू उखान दु—“Self-help is the best help” अथवा “God helps thoss who help themselves” । स्वावलम्बी जुल धाःसा थःत यक्को भरोसा व फाइदा दु । छाय्धाःसा मेपिनि भरे च्वनीगु बाँलागु खे मखु । न्ह्यागु ज्या नं थःथम्हं याये सयेका तये माः । चाहे व शास्त्र विद्या ज्वीमा चाहे व शिल्प विद्या ज्वीमा । कीसं आखः च्वना सयेका च्वनागु ज्या सयेकेत खः सिवाय खे जक सयेकेत मखु । बुद्धं धया बिज्यागु दु—ज्या अपो यायेगु सो खे ल्हायेगु म्ह या । कीसं नं परिश्रम याना ज्या यात धायेवं कीगु देशयात स्वर्गं यायेके । थौकन्हे जापान, चीन, अमेरिका आदि देशे गुलि औद्योगिक उन्नति ज्वीधुं कल ।

अनण सुख—कीगु दैनिक जीवन निर्वाह यायेत सुयाकें ध्यबा त्यासा काये म्वासा थ्व छगू तःधंगु सुख छः । साहुं क्यंका चवनेमाल धायेव व जीवन छु सुख ? उकिं बुद्धं धया बिज्यागु सुख मध्ये साहु क्यंका चवने म्वाःगु छगू तःधंगु सुख अनण सुख छः । कीसं निर्दोषपूर्वकं थःगु हिचःति हायेका कमाय याता थें सुयाकें त्यासा कायेम्बःसा कीगु मनयात माप याउं । मखुसा न्हाबलें ध्यबा पुले मा म्ह साहु वइ ला धयागु चिन्ता ज्वीका चवने माली ।

की समाजे धाःसा सरले त्वय्के माःगुलि तिसा वसः तिया थ्वय् वनेमाः । थःके मवुसा न्यय्काये माले यो । हाकनं न्यय्काम्हस्यां लोभ व तृष्णां याता व तिसा वसः पचे याता बीयो । न्येकाम्हस्यां तिसा पचे याता बिल धायेव न्युमे-सिया मने तःधंगु दुःख ज्वी अले ल्वापु ज्वी उलि जक ला छं जुया व न्ये यंकुमेसिनं न्ये बिबा हाःम्ह साहुनी लंय नापलात धायेव व न्येकाःम्ह ग्याना मेगु लं माला बिस्यु

व्रती । अथे बिस्युं ज्वी माःगु जीवन छु जीवन ? थज्यागु मय व त्रास बुगु जीवन हिसि मवु ।

अनवज्ज सुख—मत्ति भिका, मखुथे छें मल्हासे ज्या याता यंकेगुयात निर्दोष सुख अर्थात् अनवज्ज सुख धाइ । मत्ति मभिनकि ईर्ष्या व द्वेषं जागु ज्या ज्वी । कर्मफल विश्वास मयासे मेपिन्त कोफासां ज्यू धयागु मने तइ । करयिगु धने लोभ तइ । थ्व फुकं मनं याइगु पापकर्म छः ।

मवुगु छें ल्हाइगु, चुक्ली यायेगु, फोहरगु व कडागु छें ल्हायेगु, म्वा मवुगु गफ यायेगु थ्व फुकं वचनं याइगु पाप कर्म छः । हिंसा, खुया कायेगु, व्यभिचार याइगु फुकं शरीरं ज्वीगु पाप कर्म छः । काय, वाक व मनं पाप कर्म मयासे चवने फत धाःसा कीगु मने न्हाबलें शान्ति दे । सुख दे । बुद्ध धर्म अनुसारं धात्थें सुख धयागु थज्यागु जीवन यात धाइ । अस्तु ।

]★[

जुजुभाइ एण्ड ब्रदर्स

सुज्याया विशेषज्ञ

- सूट
- कोट
- पाइन्ट व कमोज ड्र
- मिस्तय् कोट

तयारी वसः

- मिजतय् पुरा सूट
- पाइन्ट व कमोज
- ल्यासेतय् बेलबटम पाइन्ट
- ल्यासेतय् बेलबटम सूट
- मस्तय् बाबासूट, मिस्तय् फ्रक
- व मेमेगु विदेशी वस्तु

लुमंका दिसँ—

जुजुभाइ एण्ड ब्रदर्स

लिघापुख, वै ।

बौद्ध शिक्षा

—कमला श्रेष्ठ

थोया युगे चाहे मिजं ज्वीमा वा मिसा हे ज्वीमा मचांनिनें तःधिकः मज्जतले स्कूल व कलेज बना आखः ब्वं वनी । इमिसं उच्च शिक्षा हासिल याना च्वे थाहाँ वनेगु स्वइ, उच्च पदवी कया जागिर नयेगु इच्छा जूगुलि जांच पास थायेगु जक कुतः याइ । ख। जागिर नयेत जांचे पास मज्जीक मज्यू, तर थुंकिया नापनापं थःगु चरित्र निर्माण व व्यवहार बांलाका यंकेगु नं शिक्षाया उद्देश्य खः । मां अबुपिनि जिमि काय् व म्हाय् आखः ब्वं बंसैनिसें ज्ञानि जुल धाये दुसा थ्व छगू तःधंगु सुख खः, शिक्षा खः । जिमि कार्यापि ब्वं बंसैनिसें ध्वगिक स्यन धायेका च्वनेमाल धाःसा छु मजा जुल, छु शिक्षा जुल ? सत्संगत गुणं धाये ला, वातावरणं धाये थौंकेन्हे शिक्षा वा विद्या सयेका तयाथे व्यवहारे छ्छले मसः । छ्ये थाये माःगु ज्या अथवा छ्ये ज्याय् गुहालि बोगु धयागु विचार उस्त खनेमदु । सया बोलिसे बांबांलाक पुनेगु, तःधंछु ज्वीगु बानि जुया वंगु । थःगु स्वभाव व कुबानि हीका यंका व्यवहार बांलाका यंकेगु पाखे ध्यान उस्त मतः । थये जुल धायेवं कीगु जीवने गुबले नं शान्ति देमखु । सन्तोष धयागु देमखु । न्हावको दुसां मगाना च्वनी ।

थ्व छगू कीसं सीका तयेमाः आखः जक ब्वनेवं कीपि शिक्षित ज्वी फेमखु । अथे धायेबले आखः मब्वंसां ज्यू धाःथे च्वनी । अथे मखु । आखः ब्वनेगु नापनापं सत्संगत नं माः । थुगु बौद्ध शिक्षा शास्त्रे धया तःगु दु—मखुपिनि संगते लाय् मज्यू, मिपिनि संगते ज्वीमाः । धर्म शास्त्रया शिक्षा नं माः । थन जि बौद्ध शिक्षाया धारे जक छे न्हायने ।

बौद्ध शिक्षा धयागु छु ? थ्व छे छकोनि न्हापो सीका काये बह जू । “बुद्ध शरणं गच्छामि” धका धायेवंतुं बौद्ध शिक्षा ज्वीमखु । न्हागु छे थ्वीका कायेत अध्ययन माः, चिन्तन यायेमाः, मनन यायेमाः । खजा बौद्ध शिक्षा थ्वीका काये अर्थे अःपु मज्ज । थ्व छे जि धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी वया तिनि थ्वीका कया । कीपि सकले थन अध्ययन गोष्ठी वया च्वनागु बौद्ध शिक्षा छु धयागु थ्वीका कायेया लागी खः । थन अध्ययन गोष्ठी बिया च्वंगु बौद्ध शिक्षाया मूल उद्देश्य आध्यात्मिक उन्नतिया नापनापं व्यवहार बांलाकेगु खः । व्यवहार बांलाका यंकेत वातावरण नं बांलायेमाः धयागु छे छगू विद्या याना स्वये माःगु व थ्वीके माःगु छेथे च्वं । थ्व छगू जितः साप घटलगे जुल । व्यवहार बांलाकेगु धयागु छे कीगु जीवनयात साप ज्याय् लेले दु धका धयाच्वने माःगु छेथे मन्बं । सकसिनं स्यूगु छे खः । तर व्यवहार बांलाका यंकेत छु छु गुण वयेमाः ? थ्व महत्वपूर्णगु छे खः । उकीया लागी न्हाबले सतकं बा सावधान जुया होशियार जुया च्वनेमाः । वातावरण नं बांलाय् माः । विवेक बुद्धि माः ।

मेगु छगू बौद्ध शिक्षाया छे न्हायने— कीसं बुद्ध मुति खनेसाथ थ्व भगवान बुद्ध धका म्हासी तर म्हा जक सीकां मगाः । बुद्ध गथे जुया तःधं जुल । छाय् मन्तसें पूजा याना च्वन । बुद्ध गुण लुमंकेबले छु लाभ कीत दु धयागु ज्ञां दयेके माल । बुद्ध छम्ह बहुजन हितया लागी दुःख सिया बिज्याम्ह, ज्या याना बिज्याम्ह महापुरुष खः धका थ्वीके माल । थये थ्वीका मुक्क मब्वंसे विभिन्न थासे विभिन्न

किसिम अर्थात् थाय स्वया ज्या याना यंके फयेकेमाः ।

बौद्ध शिक्षा जक वयेवं मद्रक ज्या याये फइ धयागु मखु । फुकसितं त्वयक ज्या याये फं धयागु खं मखु । गलित व भूल जूवने फु । बौद्ध शिक्षा अनुसारं भूल जुल धका ध्वीका हानं थज्यागु भूल थ मज्जीमा धका थःथम्ह भूलसुधार याना यंकेमाः । बरोबर न्हापा जि गज्याम्ह आ गये जुल धयागु चायका च्वनेमाः । होश मन्त कि मन् स्वार्थी जुया वने यो । पुलांगु संस्कार ल्ये वना वल कि बौद्ध शिक्षा दुसां स्युसां ज्या मवे यो । “बुसं वोगु वानि सिसं तना” धयातःगु ऊरिक्त चरितार्थं ज्वी । थःगु दोष थःम्हं खंकेगु नं बौद्ध शिक्षा खः ।

बौद्ध शिक्षाया मेगु उद्देश्य खः मनूत कर्तव्यपरायण ज्वीगु । थःम्हं याये माःगु ज्या याना यंकेगुयात नं कर्तव्य पालन यायेगु धाइ । मेपिन्त गुहाली ज्वीगु ज्या याना बीगु नं कर्तव्य पालन यायेगु जू । थःम्हं मेपिन्त उपकार व गुहाली याना ब्युसा मेपिसं नं थःत गुहाली ब्यु वइ । अले परस्पर सहयोग धयागु दे । परस्पर सहयोग दे बले एकता नं दया वइ । मेपिसं कोःयले फेमखु । की धाःसा ज्या याम्ह छम्हसित घौंघौं स्याक ज्या याका पुलुपुलुं सोया च्वनेगु वानि । अज्योगु वानि मदयेका छोर्येगु नं छगू बौद्ध शिक्षा खः ।

गुम्हं गुम्हं मनूत कर्मयात दोष बिया ज्या मयासे सुम्क च्वंच्वनीपि दु । “छु याये जि कर्म हे मद्रु” धका सुं क ल्हाः प्वःचिना च्वन कि न्ह्याबलें कर्म छोटा जुया दुःखी जुया च्वने माली धका बुद्धं धया बिज्यागु दु । कर्मयात दोष बीपिसं गुकथं ज्या यासा भिगु फल भोग याये दे धयागु विचार याइ मखु । बौद्ध शिक्षा अनुसार ला हेतु व कारण ध्वीका कायेमाः । ज्या मयासे फल जक भोग यायेगु विचार याये मज्यु । हेतु व कारण ध्वीका ज्या याना यंके

बले भिगु फल भोग याये दे । थ्व नं छगू बौद्ध शिक्षा खः ।

बौद्ध शिक्षा अनुसार छं ज्या याये बले नुगः यचुका ज्या यायेमाः । पिने जक बांलाक खं ल्हाणा दुनें दाह याना ज्वीगु बांलागु खं मखु । थुंके फल भिगु बी मखु । बुद्ध धर्मं म्हतु पिचु नुगः वचुपिन्त थाय् मद्रु । तर थौंया समाजे धाःसा अज्यापिन्त जक थाय् दु, मान्यता दु । अज्यापि हे जिया वो । थ्व छगू विचाः याये बहगु खं खः । तर म्हतु पिचु नुगः वचुपिनि मानसिक शान्ति दैथे मच्चं ।

छगू ध्वीका काये मफुगु खं धर्मत्मा धाःनि पुचले नं आपालं धयाथे म्हतु पिचु नुगः वचुपि खने दया वल । धाये वले धर्म याये बले कति लाइगु कर्म जुया च्वनी । बुद्धं धया बिज्यागु दु— अऊजाहि लाभू पनि सा अऊजं निब्बाण गामिनि अर्थात् लाभया मार्द मेगु हे निर्वाणया मार्ग मेगु हे । धर्मया नामे शोषण दया वल । जि थूयें बौद्ध शिक्षा धयागु म्हतु यचु नुगः वचु ज्वीमज्यु, छलकपट व छेकीं तयेगु ज्या भिगु मखु ।

आः कीत बौद्ध शिक्षा गुलित ध्यावहारिक व ज्याय लगे जू धंगु खंय विचार याना स्वयेनु । जि स्वये बले बुद्धं शृगाल पुत्रयात बिया बिज्यागु बौद्ध शिक्षा व्यावहारिक व ज्यायखेले दुथे च्वं । छायाधाःसा भगवान बुद्धं शृगालयात बिया बिज्यागु शिक्षा गृहस्थपिन्त मदयेक मगाःगु व महत्व पूर्ण जू । थुगु शिक्षाय् परस्पर कर्तव्य पालन यायेमाःगु खं दुथ्या । मां-बौ प्रति काय् म्हायपिसं याये माःगु कर्तव्य काय् म्हायपिनि प्रति मां-अबुं याये माःगु कर्तव्य । कलाः नं भातया प्रति व भातं कलाःया प्रति याये माःगु कर्तव्य, अथे हे शिष्यं गुरुया प्रति, गुरुं शिष्यया प्रति, पासां पासाया प्रति याये माःगु कर्तव्य गुकथं पालन यायेमाः धंगु खं व्यावहारिक व सामाजिक शिक्षा खः ।

सकलें कर्तव्य पालन ज्वं फयेकेगु हे जि ध्वीका कयागु बौद्ध शिक्षा खः ।

मुक्ति मार्ग गन दु ?

—धम्मवती

मुक्ति मार्ग गन दु ? छु याःसा की दुःखं मुक्त ज्वी ?

श्व न्ह्यमः महत्वपूर्ण जूथे लिसः बीत अःपु मजू । कीपि मये दुःख योपि सु दे ? दुःख योपि सुं मडु । बरू सकस्यां दुःख फुकेगु जक इच्छा खः । तर दुःख मदेगु धात्थेगु लेंपु मालेगु विचार सुयाके वोगु मखुनि । आपालं धयाथे थःथःगु धर्म थःथःगु भासं दुःखं मुक्त ज्वीमा, निर्वाण प्राप्त ज्वीमा, मोक्ष प्राप्त ज्वीमा धका हाला चवन । श्व ला फूलं पिने चवना पति हाला चवनीथे हे जक जुयाचवन । फूले पिने चवना हालाचवंह पति गबले हे हि त्वने खनी मखु । फूलया हो माला दुहाँ बने फयेकुसा तिति थःगु इच्छा पुरे ज्वी । मेखतं उपमा बिया धायेमाल धाःसा रोगी आया आया धका जक हाला चवनां वया लव्य लनी मखु । लव्य मदेका छोयंत ला सःम्ह वेंछ माले मानि । सःम्ह वेंछ चूलासां मज्झनि, थं ब्यूगु वासः नये मानि । उलि नं मगानि, मनीगु व वेंछं नयेमत्य धाःगु तोते मानि अले तिति लव्य ववलना वनी । अथे मयासे डाक्टर सःम्ह खः धका वं चवया ब्यूगु वासःया भों फुंग तले तया सुम्क चवनां लव्य लनी मखु ।

अथे हे की न व श्व मदेक छोया शरणे वना भो भगवान ! दुःख मदेका ब्यु धका जक हाला जुयां गबले हे दुःख फुना वनी मखुनि ।

उकि बुद्धं धया बिज्यागु दु—

बहुं वे सरणं यन्ति - पब्वतानि वनानिच ।
आराम रुक्ख चेत्यानि- मनुस्साभयतज्जिता ॥
नेतं खो सरणं खेमं - नेतं सरणं मुत्तमं ।
नेतं सरणं मागम्म - सख्ख दुक्खा पमुच्चति ॥

अर्थ— मनुतं आपालं दुःख भय खना ज्ञाना पब्वत, चंत्य, वेगले, बन जङ्गले व पब्वत सिमा भादि थासे ईश्वर छो दु धका शरण वनी तर थज्याथाय् शरण वनेगु श्व उत्तमगु शरण मखु, थुकि भय तनी मखु, न दुःख हे तनी ।

धात्थे दुःख मयो धयागु खःसा दुःख मदेकेया लागी दुःख फुके धुं कुम्ह व्यक्तियापाय् शरण वना वसपोलं धया बिज्याथे ज्या याना यंके मानि । अलेतिनि दुःखं मुक्त ज्वी । उकि खः बुद्धं थथे आज्ञा थयेका बिज्यागु—

यो च बुद्धञ्च धम्मञ्च सङ्गञ्च सरणं गतो
चत्तारि अरिय सच्चानि सम्म पञ्जाय पस्सति ।

दुक्खं दुक्खं समुप्पादं दुक्खस्स च अतिककमं
अरि यच्चट्टङ्गिकं मगं दुक्खप समगामि नं
एतं खो सरणं खेमं एतं सरणं मुत्तमं
एतं सरणं मागम्म सब्ब दुक्खा पमुच्चति ।

अर्थ—गुम्ह व्यक्ति बुद्ध धर्म सङ्गया शरणे वना प्यंगु आर्यसत्ययात प्रज्ञा ज्ञानं खंकि अथवा दुःख, दुःखया कारण, दुःख फुकेगु व दुःख मदेकेगु आर्य अष्टाङ्गिक मार्ग श्व प्यंगु आय सत्ययात प्रज्ञा ज्ञानं खंकी श्वहे धात्थेगु दुःख मदेगु उत्तहगु शरण खः । थथे सरण वंसा तिति दुःखं मुक्त ज्वी धका बुद्धं धया बिज्यागु खः ।

थथे धया बिज्यागुया अर्थ श्व मखु कि मेमेथाय् शरण वना दुःखं मुक्त ज्वीमखु । जिथाय् हे शरण वोसा अथवा बुद्ध धर्म सङ्गया शरण वंसा तिति दुःखं मुक्त ज्वी धका मेपिनि धर्मयात कोथुना थः तःधं जुया च्चे चवना धया बिज्यागु, थथे समजे ज्वीगु गलत ज्वी । धात्थे ला उल्लेखे

शरण जक बना ईश्वर दुःख मदेका ब्यु धका हाला च्चनी
दुःख मवया वनी मखु । धात्थे दुःखे मदेकेत ला थःनं दुःख
मदेके धुं कुम्ह व्यक्ति अथवा दुःख फुकेगु लें स्वयं लुइक्य
धुं कुम्ह व्यक्तियागु ज्ञान बुद्धि कया थःम्हं हे ज्या याना
दुःखया अन्त यायेमाः धका बुद्धं धया बिज्यागु जक खः ।
गथे उपमा बिल धाःसा थःत त्वे ज्वीवं उलेथुले मदेक
ब्बाय वना आया आया जित रोग मदेका ब्यु धका ध्वदुम्ह-
सित हाः जुयां रोग शान्त ज्वीमखु । धात्थे सःम्ह वैद्यया-
थाय वना वयागु बुद्धि व योग्यता बांलाक जांचि याना वासः
ब्युगु नया म्हतु म्हाला त्वे लाय्क्यमाः धयागु अर्थे बुद्ध धर्म
व सङ्ख्या शरण बना, मन शुद्ध याना आचरण याना
यंकेमाः धका बुद्धं धया बिज्यागु खः ।

उकि धात्थे धायमाल धाःसा लुं ईश्वरं वा चवं फीगु
दुःख मदेका बी फेमखु । तर थुलि जक खःकि दुःख मदेक्य
धुं कुम्ह व्यक्ति जक दुःख फुकेगु इच्छा याना बोमेसित दुःख
फुकेगु लें कयना बी फु । थःहे दुःखे दुना च्वंपि अथवा
थःहे मन शुद्ध मज्जे क्लेशे डुवे जुया दुःखया कारण तृष्णाय
भुले जुया च्वंपि ईश्वर धाःपिसं ला गथे याना दुःख मदेकेगु
लें कयने फं ? थ्व ला वनेमनंनिम्ह लें मस्युम्ह कांयात लें
कयना ब्यु धाय्थे जक ज्वी । उकि धात्थे दुःख फुके धुं कुम्ह
बुद्धं हे जक दुःख मदेगु लें कयने फु । गथे खः कि लें स्पूमे-
सिनं लें कयनी बले मद्रं क थासे थ्यनी । अथे हे बुद्धं कयना
बिज्यागु लेंपु लिना वन धाःसा, आचरण बांलाका यंकल
धाःसा छसिकथं दुःख मवया वनी । दुःख मदेके योपिसं थ्व
थ्वीका कायेमाः कि अविद्या व क्लेशया कारणं दुःख दया
वइच्चंगु खः धकाः सीका दुःख दैगु ज्या मयाये माः ।
प्यंगु आर्य सत्य थ्वीका आर्य अष्टाङ्गिक मार्गय वना फिगु
क्लेशयात ववत्यला छोयेमाः । अले तिनि दुःख मवया वनी ।

(क) संसारयात मखुथे थ्वीका वा संसारया वास्त-

विकतायात मयूगु कारणं अनित्य धयागु मखना जि जिगु
धका हाला च्चनीगु सक्कायविट्ठि धयागु अज्ञानता मवया
सम्यक् ज्ञान दया वइ थुकियात विट्ठिपहान धका धाइ ।

(ख) पुनर्जन्म दु मद् धयागु जन्म मरण दुःखं मुक्त
ज्वीगु लेंपु व न्हागुं ब्ये थथे धका निर्णय याये मफेगु
विचिकिच्छा (शंका) मवया वनीगुयात विचिकिच्छा पहान
धाइ ।

(ग) क्लेश मदेगु ज्या याये मसया उले थुले ईश्वर
धका हाहां खुशी मोल्हया, यज्ञ होम याना ब्बाय ज्वीगु
अज्ञानतायात नाश बाना छोयेगुयात सीलम्बत परामास
पहान धाइ ।

दुःख मदेकेगु लेंपु मेगु नं दु - लोभ क्लेश फुकेत त्याग
चेतना माः । क्रोध क्लेश नाश यायेत मैत्री बःलाका
आचरण शुद्ध यायेमाः । अज्ञानता मदेका छोयेत ज्ञान वृद्धि
यायेमाः, विवेक बुद्धि दयेके माः धंगु थ्वीका तामासि धर्म
तोता चित्त शुद्ध यायेगु पाखे ध्यान वन कि नं सीलम्बत
परामास पहान ज्वी । थ्व स्वंगु क्लेश वा बन्धनं मुक्त ज्वी
फुम्ह व्यक्ति प्यंगु प्रकारया अपाये (नरके) दुर्गती लाःवनी
मखु । उकि बुद्धं थथे परित्राणे आज्ञा जुया बिज्यागु दु—
सक्काय विट्ठि विचिकिच्छितञ्च सीलम्बतंवापि यदस्थि
किञ्चि चत्तह पायेहि च विष्णुमुत्तो अर्थात् सत्कार्यदृष्टि
विचिकित्सा, अन्धविश्वास थ्व स्वंगु क्लेश प्रहीन यामे
धुं कुम्ह व्यक्ति नरक, प्रेत, पशु व दैत्य थ्व प्यंगु योनी जन्म
कया दुःख भोग याये माली मखु । निर्वाण मार्गं थ्यनीगु
पक्कामेसित खोतापन्न धाइ ।

च्चे कनागु स्वंगु क्लेश मदेका नं मेमेगु क्लेशयात म्ह
याना यंकेफुमेसित सकृदागामी धाइ ।

काम, राग व क्रोधया हां नापं लिना क्लेशयात कोत्थले
फुमेसित अनागामी धाइ ।

सम्पूर्ण क्लेशघात दमन पाये फल कि अरहत्स ज्वी
(शुद्ध निर्दोषी ज्वी) ।

ध्व हे खः मुक्ति वा निर्वाण मार्ग । ध्व प्यंगू मार्ग
ज्ञान बाहेक मेगु मुक्तिया मार्ग गनं मद्दु । उकिं
कुशीनगरे बुद्ध परिनिर्वाण ज्वी त्यंबले सुभद्र परिव्राजकं
बुद्धयाके न्यन—भो गौतम ! छलपोल अन्तिम सैय्याय्
चवना बिज्याय् धुंकल - छता खें धया बिज्याहुँ - यदि
मेमेगु धर्म नं मुक्ति मार्ग दुसा छिन्ति दुःख बी मखुत ।
यदि मेथाय् गनं मुक्ति मार्ग मदुसा कृपातसें व मार्ग गन दु

कना बिज्याहुँ धका बिन्ति याःबले बुद्धं धया बिज्यात—

आकासेव पदं नत्थि समणो नत्थि बाहिरे

पपञ्चाभिरता सत्ता नि पपञ्चा तथागता

अर्थ—आकाशे गथे ऊंगःत यक्व ब्वया वना च्वंसां

इमिगु पलाख्वाय् खने मद्दु, अथे हे चतु आर्यसत्य व उत्तमगु

च्याका लें बाहेक मुक्ति मार्ग गनं मद्दु । सत्वप्राणीपि नाना

प्रकारया फण्ठे चवना न्हाइपु ताया च्वनीपि खः ।

तथागत फुक्क फण्ठं मुक्त ज्वी धुं कुम्ह ब्यक्ति खः । ध्व

बुद्ध वचनं सी दु मुक्ति गन दु धयागु ।

द्विद्वि दु माल ?

सूटया कापः, कमिजया कापः, सारी जापान व चीन आदि विदेशं
नकतिनि थ्यंके हःगु न्दून्दूगु डिजायनया कापः, जिमिथाय् दु
नापं

मेमेगु ज्वलंत माःसा नं

जिमिद लुमंका दिसें

बालकुमारी इम्पोरियम

बालकुमारी, असं, ये ।

बुद्ध र वहाँकी उपदेश

—रोहित बहादुर श्रेष्ठ

संसारमा शान्ति स्थापना गर्नुको निमित्त पहिले व्यावहारिक पक्षपाती बुद्ध धर्म प्रचार गर्नु परेको छ । त्यसकारण हामी सबै मिलेर सदाचारी भई बौद्ध धर्मको प्रचार गर्नु हाम्रो पहिलो कर्तव्य हुन आएको छ । कर्तव्य भनेको नै गर्नु पर्ने काम हो । जुन मानिसले कर्तव्यपालन गर्दैन त्यो मानिस कुनै कुरामा पनि सफल हुन सक्दैन । बुद्ध धर्म प्रचारका साथै त्यस अनुसार आचरण नगरीकन संसारमा शान्ति हुन सक्दैन । किनभने बुद्ध सक्रिय शान्तिका वृत हुन् । वहाँले अनेक दुःख कष्ट सहेर त्याग तपस्या गरीकन बुद्धत्व प्राप्त गर्नुभयो र संसारमा मुलिरहेका मानिसहरूलाई यो संसार दुःखबाट मुक्त हुने बाटो पनि देखाएर जानुभयो । तर बुद्धले मेरो शरणमा आउ म तिमीहरूलाई टराई दिन्छु भनी कहिले पनि भन्नु भएन । बुद्धिवान मानिसहरूले आफु अरु नै धर्ममा रहे पनि बुद्ध धर्मलाई प्रशंसा गरेर कुरा गर्दछन् । किनभने बुद्ध धर्मबाट (पनि) मोक्ष प्राप्त गर्न सकिन्छ ।

आज भोलि ठूला ठूला वैज्ञानिकहरूले पूजा र भक्ति मात्र गरेर धर्म हुँदैन भने जस्तै २५०० वर्ष अघि गौतम बुद्धले पनि भन्नुभएको छ पूजा मात्र गरेर धर्म हुँदैन । यस कुराबाट हामीहरूलाई थाहा हुन्छ बुद्ध धर्म विज्ञानको युगमा पनि मिल्ने रहेछ । बुद्धले भन्नुभएको छ, चित्त शुद्ध नगरी पूजा मात्र गर्नेलाई पनि धर्ममा भन्न सकिँदैन र व्यवहार राम्रो पारी पूजा गर्नेलाई पनि पापी भन्न सकिँदैन । पाप र धर्म भनेको आफ्नो शरीरबाट अर्थात् आफ्नो चित्तबाट हुन्छ ।

गौतम बुद्धले हामीलाई कुनै हानी हुने नियमहरू

बनाउनु भएको छैन । त्यस कारण बुद्ध धर्म भनेको जुनसुकै ठाउँमा बसेर पनि गर्न सकिन्छ र फेरि बुद्धको उपदेश प्रयोग नगरे जुनसुकै ठाउँमा पनि कलह र ढगडा भइरहन्छ । जस्तै कुनै मानिसले नदेखेर अर्को मानिसको खुट्टामा ठक्कर खायो र उसले भन्यो माफ गर्नुहोला मैले नदेखेर तपाईंको खुट्टामा ठक्कर ख्याएँ । यदि अर्को मानिससंग बुद्धले भन्नु भएको मैत्री भाव छ भने उल्टो चूप लागेर बस्दछ तर उसंग मैत्री भावना छैन भने उसले एकैचोटि फन्टेर कुट्न जान्छ, यसले गर्दा उनीहरूको बीचमा धेरै ढगडा हुन्छ । यसरी एउटा सानो कुरामा पनि ढगडा भई रहन्छ, फेरि मानिसहरूले सहनु पर्छ भनेर सबै कुरामा सहनु अर्थात् आफ्नो ज्यान जानलागे पनि सहनु भनी बुद्धले भन्नु भएको छैन । बोधि-सत्त्वले मात्र ज्यानको माया नगरी सहन सक्छन् ।

बुद्धले बौद्धहरूको निमित्त मात्र होइन अबौद्धहरूको निमित्त पनि कामलान्ने र हित हुने नियमहरू बनाई दिनु भएको छ । जस्तै— हिंसा नगर्नु, चोरी नगर्नु, व्यभिचार नगर्नु, ऊख नबोल्नु र रक्षसी आदि अमल पदार्थको सेवन गरी जथाभावी बहुला जस्तो नचल्नु यो पाँचवटा नियमलाई पञ्चशील भन्दछन् । यो पञ्चशील पालन नभए समाजमा कलह र ढगडा भई रहन्छ । पञ्चशील सजिलै पालन गर्न सके स्वतः शान्त वातावरण कायम रही रहन्छ । भगवान बुद्धले भन्नु भएको छ, जुन धर्ममा हिंसा गर्दैन त्यो धर्म नै असल धर्म हो ।

त्यस्तै हामीले हिंसा नगर्नुको साथ साथै दान पनि गर्नुपर्छ । कुनै जीवलाई त्यागेर अर्थात् आफुबाट अर्को

तर आ भन्ते पिनिगु पाखे बौद्ध शिक्षा प्रचार जूगुलि
व सत्संगतं आख मसःपि मिसा तयेगु संस्कार नं हिलावल ।
बुद्ध पूजा यायबले मनसे यायमाः धयागु संत । नया नं बुद्ध
पूजा याना धर्म दु धयागु सिल । ध्व छगू न्हगु संस्कार
खने दया वल ।

अज्ज छगू पुलांगु संस्कार दनि स्वाहाने यहाँ कुहाँ
ज्वी बले विना बे धका न्यने हे मजीक हाला ज्या पा याना
चवनेगु, हाचां गालकि लवाना चवनेगु बानि आपालं धयाये
छे छे ह्यना चवंगु दनि । मने छुं मज्जसा हाचां छक
गालं छु ज्वी धका ।

मेगु छगू संस्कार नं कीधाय त्यना चवंगु दनि । व छु
धाःसा न्हापां न्ह्याय बुलकि स्वाखिउसे चवकीगु । काय
मचा हे न्हापां बुइकी मागु छु दु ? मां यात आपा ज्यां
गुहाली बीम्ह ला न्ह्यायमचा खः । न्हापां न्ह्यायमचा बूसा
वं मांयात यक्व गुहाली बी । उकि हे खइ बर्माय चवंपि
मिसाते न्हापां न्ह्याय मचा बुइ मा धका आशा याइगु ।

संस्कारया बारे च्व जक च्वसा सफू छगू च्वयेत
गातं मयाक खँ दु । ध्व संस्कार गथे जुया दया च्वनीगु
ध्वीके थाकुगु खँ खः ।

(1)

आफने देशमा बनेको

जरिदार दोपट्टा साडीको लागि

हामीलाई सम्झनुस्

तपाईंको अर्डर अनुसार तिनखा, सिसिमा ट्रेस
कपडा पनि बनाई दिनेछौं ।

सम्पर्क स्थान :-

नेपाल सिल्क गार्मेन्ट इण्डस्ट्रीज

जमल टोल (विश्वज्योति हलसंगै)

फोन नं ११२९०, १४३२७

संस्कार व बानि तना वं । छु देशे च्वनागु ख व हे देशया स्वभाव जुया वइ । अथे छाय जुया वनीगु ?

धम्मवती गुरुमां बर्मा बिज्याना किंन्याद च्वना बिज्यात । बर्माय् थन थें चिप निव व जातपात माने मया । सकलें छथाय् च्वनाजवं हे च्मचां कया नइ । उकिं धम्मवती गुरुमांपि सकलें छथाय् च्वना नइगु जुल । बर्मायागु हे पह वो । भन्तेपि व अनागारिका गुरुमां पिनि न्ह्यागु जातपि नापं च्वना नं । बुसैं वोगु बानि सिना तिनि तनीगु खः सा आ थन नेपाया पहलं हे नया च्वने मागु खः । भिक्षु पिनि व गुरुमां पिनि संस्कार गाक्कं पागु खना । बुद्ध पूजा याये बले जाकिं व लखं छ्वाके म्वाः सिन्हलं तिके म्वाः । बुद्धया न्ह्योने हे मत च्याके माः धयागु मडु । ल्बखां पिने मत च्याकुसां पुण्य ला धाइ । की पुलांगु संस्कार पिन्त अथे मज्जुथें च्वं । आः ला गुरुमां पि सत्संगते लागुलि यक्व संस्कार व विश्वास हिला वन ।

उकिं जि स्वयंबले वातावरणं व परिस्थिति याना संस्कार हिला मवंगु वा पुलांगु संस्कार, पह हानं हानं ल्यें दना वइगु थें च्वं । यदि पुलांगु संस्कार बुसैं नसैं वोगु सिना हे तिनि मवइगु खःसा शिक्षा बी मागु मडु थें च्वं । शिक्षा बीमागु संस्कार, बानि, पहयात हीका यंकेत खः । गथेकि छम्ह मचा तस्सकं हारां जुया खुया सना जुल धाःसा वयात बोर्डिङ्ग स्कूले तथा शिक्षा बिया भि यायेफु । वयागु मांमिगु बानि मदया वं ।

तर गथे ! गथे शिक्षा न्ह्याक्को दुसां, न्ह्याक्को विदेशे च्वना वोसां वं नेपाले वया च्याद किं च्वने धुनकि थन यागु संस्कार हानं दया वो । छगू उदाहरण धाय् भिक्षु पिनि परित्राण पाठ याइबले लः थल छगः व जजंका धायथें कच्चि सुका निलातगु च्वना पाठ याना बिज्याइ । परित्राण पाठ याये सिधयेवं जल बीगु चलन जक मखु भन्ते पिसं नं जल त्वना बिज्याइ । थ्व चलन बौद्ध देशे मडु

धागु न्यना । जल हा यायेगु, न्हगु छ्ये' उद्घाटन याये बले व विशेष उत्सव बले जक परित्राण जल तयेगु व हाः यायेगु चलन दु धागु न्यना । नेपाले जजंका कोछायेगु व जल कायेगु संस्कार बुगुलिं भन्ते पिन्त नं वहे संस्कारं चिना हल ।

छन्हुया खें छः धर्मकीर्ति विहारे बर्माया पिसं भन्ते पिन्त भोजन दान बिल । भोजन याये धुंका परित्राण पाठ जुल । पाठ याये सिधयेवं जल बिल । बर्माया राजदूत वाटाहाँ च्वं च्वन । लहाती जल का धाल — जल कया सुं क लाटा थें च्वं च्वन । मागुणवती गुरुमां याके न्यन थ्व छु यायेगु ? मागुणवती बर्मायाम्ह सां किद नेपाले च्वंबले नेपा यागु संस्कारं थी धुं कल । उकिं मागुण गुरुमां नं बर्माया राजदूत यात धया बिज्यात नेपाले परित्राण पाठ याइबले थथे जल तये माः भतिचा लहाती कया म्हुनुइ चिपं थिया छ्यने पिया छोये माः । राजदूतं मुसुं न्हिला अथे यात ।

थुकि सीका कया बर्माय् थज्यागु संस्कार मडु । लंकाय् व थाइलैण्डे नं मडु धागु अन बिज्यापिं भन्ते पिनि पाखें न्यना । परित्राण पाठ याइबले गुबलें गुबलें जल तःसा नं भन्तेपिसं त्वना बिमज्या धाःगु न्यना । तर नेपाले भन्तेपिनि पुलांगु संस्कार ल्यें दना वोगुलि न्ह्याबलें जल व जजंका मालावल । परिस्थिति संस्कार ल्यें दना वो धयागु थ्व ज्वलन्त उदाहरण खः ।

न्ह्यापा न्ह्यापा यागु संस्कार अनुसार छां लाना धलं दनेगु, छो खुशी याय धका व दशा मवयेका छोय् धका हेँचा, छाचा व दुगुचा स्याना पूजा यायेगु चलन आतकं कीथाय् मडुगु मखु । हिसा याना पुज्याना धर्म लाइगु कदापि मखु । थःगु मन शुद्ध जुइवं गाः । जात मडु मेस्यां थिल, चिपं थिल धका मोल्हुइगु बानि वा संस्कार आतकं ल्यं दनि । चिपगु जा छग जासिइ वन धका आ फुकं वां छोयेगु संस्कार कीगु पुचले ल्यं वनि ।

संस्कार

—मीना बनिया

संस्कार धयागु जि थूथें विश्वास, आला व बानि अले पहचहयात धाइथें च्वं । थ्व संस्कार फीगु ल्यूने किपालु ल्यूल्यू वइथें वयाच्वं । सत्संगतं संस्कार पाना नं वं, एनं नेम अणे दया बोलिसे मुलाच्वंगु संस्कार ल्यहें दना वये यो । आजु बजेपिनि पालं निसें बसे जुया वंच्वंगु संस्कार व विश्वास मदयेका छोयेत यक्व हे सङ्घर्थ यायेमाः । यक्व हे अभ्यास माः ।

पुलांगु विश्वास व संस्कार धयागु छु थ्वीका बीया लागी छगू निगू उदाहरणस्वरूप खें न्ह्यथने त्यना । गये कि छोर्वं तरे याइ, छोयात खुशी याये फुसा यक्व यक्व वरदान बी । गणेछोयात न्हापां पूज्याये माः मखसा गणेछो तें चाइ । कार्शी व जगन्नःथ वना मोल्हुइ फतकि थःम्हं याना तयागु पाप फुक्क नाश ज्वी, स्वम्ह कायायात ब्याहा यायेगु वा बिया छोयेगु मज्यू आदि विश्वास याना च्वनेगु पहयात संस्कार धाइ । अन्धविश्वास नं धाइ ।

मेगु नं दु— गुम्हस्यां गुम्हस्यां छ्वारा छ्वारां म्हतु ल्हाना ज्वीगु, पारापारा हाला ज्वीगु, न्ह्योने लाःथे सना ज्वीगु, थ्वनं छगू संस्कार खः । छायाकि थज्यागु बानि चुरस व एलाया नशां काःपिथें तोते मफुर्पि दु । अरहन्त ज्वी धुंकुपिनि हे पुलांगु बानि त्यना च्वं धयागु बाखं छत्वाचा न्ह्यथने—

बुद्धया पाले पिलिन्दवच्छ धयाम्ह भिक्षु छम्ह दु । वया बाज्या तापाबाज्यापिनि पालं निसें खें ल्हाइ बले चाण्डाल, अलच्छिना धया, मां नां कया म्हतु ल्हायेगु बानि दुगु जुयाच्वन । व पिलिण्डवच्छ भिक्षु जुया अरहन्त ज्वी

धुंका नं न्हापायागु संस्कारं याना न्हाम्हनापं खें ल्हाःसां अय् चण्डाल धका सम्बोधन यायेगु बानि जुयाच्वन । थुंकि याना यक्व भिक्षुपिनि नुगले स्याका च्वने माल । तर वयागु स्वभाव व पह हे अज्यागु खः, इमि खलःत हे अथे खें ल्हाइपिं खः । उंकि नुगले स्याकेमत्य धका बुद्धं धया बिज्यागु खें पालिसाहित्ये बुध्याना च्वंगु दु ।

सिद्धार्थ कुमारं थःगु पुलांगु संस्कार व पह, बानि मदेका छोयेया लागी थःगु राज्य तोता, कला काय् त्याग याना बोधिज्ञान प्राप्त याना बुद्ध जुल । बुद्ध ज्वी धुंका वसपोल कपिलवस्तु बिज्या बले थःगु न्हापायागु संस्कार ल्यें दना बल धयागु खें बुद्ध जीवनीं न्वंवाना च्वंगु दु । अरोबर मार वयाच्वन धाःगु व भारयात त्याकल धयागु खें संस्कारनाप ल्वाये माःगु खः धका सीकेमाः । मारयात त्याकल धयागु हे पुलांगु संस्कारयात कोत्यला छोइ धाःगु खः । वसपोलं चाः पुलांगु संस्कार ल्यें दना बल धयागु । फीनं संस्कार ल्यें ल्यें दना बो । न्हापा भन्चा जुया च्वना बले माजुं गुलि कोत्यला ववे याना तःगु खः थः माजु ज्वी बले नं अथे हे याये मांस्ति वंगु । मेगु खः जवगु न्हायपं चासुल कि आ छु खें न्यने मालिपें, वेपागु न्हायपं चासुल कि आ छु बांलागु खें न्यने दैथें, थज्यागु म्वा मद्गु जेले मद्गु संस्कार व विश्वासयात कोत्यला छोयेगु कुतः यायेमाः ।

संस्कार कोत्यला छोयेत शिक्षा माः, सत्संग माः । गुलिस्यां थथे नं धाइ बुसैं थोगु संस्कार सिसैं तनी का । थथे धायेगु मुक्कं मिले मजूर्थें च्वं । यदि अथे हे खःसा थनधापिं मनूत विदेसे वनी बले च्यादें फिदें लिपा थःथःगु

देवीयात नं महाकाली देवी धका बलि बिया पुज्याना च्वन । थ्व खं सीका धर्मादित्य धर्माचार्य लुम्बिनी बिज्याना महामाया देवीयात बलि बीगु बन्द याना बिल । महामाया देवी काली देवता मखु धयागु थहरे याना बिल ।

कीथाय् अन्धविश्वास बः लागुलि बुद्धयात छो भापिया पुज्याना च्वन । नेपाले ४० दँ ति न्हापा बुद्ध जयन्ती थुबले धका सीका बैशाख पुन्ही माने याये मसः धागु न्यना । नेपाले बुद्ध जयन्ती माने याये सगु हे भिक्षुपि हाकनं दया वसेलि खः धयागु न्यना । नेपाले न्हापां बुद्ध जयन्ती माने यागु किण्डोल विहारे (स्वयम्भू) खः आ थौकन्हे प्रधान रूपं आनन्दकुटी विहारे बुद्ध पूजा व आमसभा याना बुद्ध जयन्ती भव्यरूपं माने याना च्वन । प्रधान मंत्री सहित मेपि मंत्री मंडल व विदेशी कूटनीतिज्ञपि नं उपस्थित जुया च्वं ।

कीथाय् खास याना बुद्ध जयन्ती श्रद्धा दिवसया रूपे माने याना च्वंगु खने दु । धात्थे धायमाल धाःसा बुद्ध जयन्तीयात श्रद्धाया दिवस सिकं बहुजन हित व शान्ति दिवसया रूपे माने यायेगु बाँला थें ता ।

लंकाय् बुद्ध जयन्ती माने याइगु बाँला धागु न्यना । बुद्ध पूजा व भिक्षु श्रमणपिन्त दान बीगु व शील प्रार्थना यायेगुया नाप नापं अस्पताले वना बिरामीतेत फलफुल व वास आदि इना बीगु, विहार व बुद्ध जीवनी काँकी दर्शक तेत च्या त्वंकेगु व नकेगु ज्या जू । उखनु निशुल्क भोजन दान बीगु ज्या जू । त्वा त्वाले साहु महाजनतसें म्हति बाँलाक बुद्ध जीवनीया छगू छगू काँकी तया ध्वाखा दयेका ते धागु न्यना ।

बर्माय नं दान बीगुया नाप नापं बोधिवृक्ष सिमाय् दुर बिया बुद्ध जयन्ती माने याइगु धयागु न्यना । गनं गनं बुद्ध मूर्ति रथे तया जात्रा याना बुद्ध जयन्ती माने याइ धयागु न्यना । थये जात्रा याना बैशाख पुन्ही माने याइगु अपो याना महायान देशे खः ।

थुकथं विभिन्न देशे थथःगु तालं बुद्ध जयन्ती माने याना वया च्वन । तर अपो याना बौद्ध देशे थथःगु मभिगु बानि व चाला तोता मभिगु ज्याय् ई ग्यो हना बुद्धया गुण लुमंका बुद्ध जयन्ती माने याइ ।

गौतम बुद्ध छम्ह महान करुणावानम्ह नुगः यच्चुम्ह खः । बहुजन हिताय बहुजन सुखायया निंति मैत्री, करुणा, मुदिता व उपेक्षा आदि गुणं वसपोलया नुगः प्याना च्वं । वसपोल छम्ह परोपकारी नं खः । थ्व खं वसपोलं म्हुतुं जक धया बिज्यागु मखु ज्या याना क्यना बिज्याम्ह खः । वसपोल शान्तिया साक्षात्कार मूर्ति खः वसपोलं शान्तिया लंपु जक क्यना बिज्यागु मखु शान्ति स्थापनार्थ ज्या नं याना बिज्याम्ह खः । उकि थौया त्वापु खिचा जगतया घाले तयेत बुद्धया सन्देश रूपी मलहम उपकार जवी ।

गौतम बुद्ध त्याग व तपस्या वःलाम्ह जक मखु चरित्र पवित्रम्ह नं खः । दकसिबे महत्त्वपूर्णगु खं ला विश्व शान्ति या लागी उपाय अर्थात आर्थिक समानता दयेमा धया बिज्यागु सामयिक जू । उकि थौं बुद्ध नेपायाम्ह जक मज्जे विश्वयाम्ह जुल । उकि बुद्ध गुण लुमंका बैशाख पुन्ही अन्तर्राष्ट्रिय पुण्य तिथिया रूपे माने याना हल ।

बैशाख पुन्ही

— मथुरा शाक्य

दैन्य वसं वया च्वंगु बैशाख पुःही थुगुसी नं थःगु इले हे वया च्वन । अले लिपा नं वइ हे तिनि । थ्व पुण्य तिथि बौद्ध जगतया लागि जक मखु विश्वया लागि नं महत्व पूर्णगु दिं छः । थ्व स्वाँया पुन्हीया दियात विश्वं छाप् माने याना च्वंगु व र्का बौद्धतसँ थ्व दियात गुकथं माने यायेमा थुगु बारे जिगु मनया छँ छगू निगू न्ह्यथने तेना ।

थनि २५१९ दँ न्ह्यो बैशाख पुन्हीखुनु महामाया देवी थःछँ देवदह बिज्याबले लँयसं लाःगु लुम्बिनी वनया सुन्दर दृश्य खना आकर्षित जुया उक्त बगीचाम् आराम कायेत बिज्यात । अबलेसं महामाया देवीया प्रसव वेदना जुया अनसं च्वंगु शालवृक्ष सिमा कचा बः कया बिज्यात । अन महामाया देवीया स्वीनिता लक्षणं युक्तम्ह पुत्ररत्न जन्म जुल । अबले हे ल्हार्ती बःकया तःगु सिमा हलं स्वाँ वा गात । उकिं थ्व दियात स्वाँया पुन्ही नं धाः । अले वस-पोलया बोधिज्ञान प्राप्त जूगु दिं व महापरिनिर्वाण (मृत्यु) जूगु दिं नं बैशाख पुन्हीखुनु हे छः ।

थीं विश्वं वसपोल बुद्धयात छाप् माने यानाच्वंगु थुखे पाखे छ्कौ ध्यान तयेगु आवश्यक खना । बुद्धया धर्म बहुजनहित व सुख पक्षगु छः । यदि गुगुं धर्मं देश व जनताया हित मजुल धाःसा व धर्मं मजूसे अधर्मं जू वनि । बुद्धं बिया बिज्यागु शिक्षा अन्धविश्वास मदुगु व शोषण विहीन समाज स्थापना याय्गुली उपो जोर ब्यू । थुकिं शान्ति स्थापना यायेत यथवं बल ब्यू । उकिं थौंया विश्वं बैशाख-पुन्हीयात शान्ति दिवसया रूपे माने याना हइ च्वन । वसपोलया पवित्रगु यथावादी तथाकारी गुणं याना

बुद्ध महामानव छः धाये फत ।

यदि सुं मनू तःधंम्ह मखुसा वइत ताःकाल तर्कं लुमंका च्वनी मखु, अले प्रत्येक देशां थः नाला काइ मखु । छम्ह लेखकया धापूकथं सुं नं मनूयात सी धुनेसाथ लोमंकी मखु । तर फरक थ्व कि साधारण मनूत सी धुंका छुं समय तक जक लुमना च्वनी तःम्हु तक लुमंकी मखु । बरू तःधंभिं मनूत सी धुंका दोलंदो दँ तर्कं लुमंका गुण स्मरण याना जन्म जयन्ती माने याना च्वनी । अथे आपासिनं महा पुरुषया गुणयात यथार्थं थ्वीका पूजा मान याना मचवं । जन्म जयन्ती माने याना च्वंगु खनेमदु । केवल श्रद्धा विवसया रूपे माने याना चर्चापि आपा खने दु । तर महात्मा-या सिद्धान्त थःत येमा मयेमा, ल्वेमा मल्वेमा तःधंम्ह छः धका ताःकाल तर्कं लुमंकिइ । छायाकि महात्मा धयाम्हसँ स्वार्थी मजूसे देश व जनताया सुखमय जीवनया लागि ज्या याना लँपु कयना वनी ।

गौतम बुद्ध छम्ह तःधंम्ह विश्वया हित ज्वीगु ज्या याना थकुम्ह छः । वसपोल महापरिनिर्वाण जुया बिज्यागु २५१९ दँ दये धुं कल । आतर्कं नं वसपोलयात लुमंका च्वन तिनि । लिपा नं लुमंकी तिनि । तर वसपोलयात गुलिस्यां महापुरुष धका पूजा यासा गुम्हेस्यां छो भाषिया पुज्याना च्वन । गुलिसिनं प्रजातन्त्रवादीया रूपे छःसा मेपिसं समाज-वादीया रूपे वसपोल बुद्धयात माने यानाच्वन ।

कीथाय् राणा शासकतयेगु कुचक्रं याना नेपालीतसँ बुद्ध धर्म थुइकेगु व सीकेगु यक्वं भवे लाना च्वन । उलि जक ला मनूतेगु अज्ञानतां याना लुम्बिनी च्वंम्ह महामाया

वसपोल बुद्ध मज्जनिबले पिने चाहू, बिज्यात । अबले बुढा-
म्ह, रोगीम्ह, सीम्ह खं बले संसारया स्वभाव सीका काल ।
श्व जीवन न्हाबले उथे मजू खनि बुढा नं ज्वीतिनि अले
फुक तोता सिना वने मानि खनि का धका सोका दरिबार
तोता बुद्ध जुया बिज्यात । श्वीका काये फुम्ह जूगुलि बुद्ध
जूम्ह धयागु बुद्ध जीवनी सफुति श्वीका कया ।

जि मेमेथाय् गुरुजुपिसं बाखं कनीथाय् नं पासापिनाय् व
जिमि मानाय् वनेगु बानि वु । बाखं कनी थाय् न्हाथाय् नं
वने न्हाः । छन्हु अथे हे गुरुजु छमेस्यां ललितविस्तर बाखं
कना च्वंथाय् वना बाखं न्यना बले भगवान बुद्ध याकुप्वालं
जन्म जुया बिज्याम्ह धाल । व खं न्यना जिगु मने आकुल
व्याकुल जुल । साप ख लुया वल । छाय्धाःसा जि व्वनागु
बुद्ध जीवनी सफुती बुद्ध कीपि थेंतुं किला प्वाथे च्वना जन्म
काःगु धका च्वयातल । थन गुरुजुं धाःसा याकुप्वालं जन्म
जूम्ह धाल । जि व्वनागु बुद्ध जीवनी धाःसा महामाया
देवीया म्हक्से म्हं बले तुयुम्ह किसि जवगु याकुप्वालं वुहां
वंगु ख जक न्हाथना तल सिबे याकुप्वालं जन्म काःगु
मन्यना । गथे जुया थथे निगू खं सफुती च्वया तल धयाथे
मती वन । तर कीत बुद्धया जन्म गथे जुल धयागु खंया
बारे छाय् वास्ता । व खं ज्याय् लेले मडु । कीत माःगु
वसपोलं बिया बिज्यागु ज्ञान जक खः ।

बुद्ध जीवनी व्वना यंका बले बुद्ध छम्ह मार्ग प्रदर्शक
खः धयागु श्वीका । वसपोलं वरदान बिया बिज्या ।

भिगु लंगु जक क्याना बिज्या । व लेंपुं वना आचरण भिका
यंकल धाःसा अथे मनु ताले लाना भिना वड ।

बुद्ध छम्ह ज्या व खं लोम्ह खः । कीपिये नुगः ववु
म्हुतु पिचुम्ह मखु । वसपोलं धया बिज्याइ “मत्ति भिसा गति
भिनी” । वसपोलं मन डाहा जुया च्वंपिन्त समेतं मन शान्त
याना बिज्याय् फु । श्व वसपोलया सत्य क्रिया व मन
यचुगुया फल खः ।

भगवान बुद्ध कुशीनगरे महापरिनिर्वाण ज्वीत (संसार
तोता वनेत) तयार जुया बिज्याना च्वंबले सुभद्र धयाम्ह
परिन्नाजक (अबौद्ध) बुद्धयाके ज्ञानया खं न्यने धका बोबले
दुःख व दुःख फुकेगु उपाय आर्थ अष्टाङ्गिक मार्गया खं
चिकि हाकः याना कना वयात शुद्धम्ह मनु (अर्हत्) याना
बिज्यात । श्व घटनां जितः साप प्रभावित यात । बुद्ध
धात्ये मैत्री दुम्ह खः अले करुणा दुम्ह धका सीका कया ।

जि बुद्ध जीवनी सफू व्वना दुग्यंक स्वये सःम्ह मखुनि ।
अथे जूसां बुद्ध छम्ह महापुरुष खः धका जि श्वीका कया ।
छाय् कि वसपोलं थाय् स्वया मनूतेगु मनया खं सीका
लोलोकथं उपदेश बिया बिज्याइ । वसपोल उपदेश बियाथे
आचरण नं याना बिज्याइम्ह ज्या व खं लोम्ह खः ।

श्व बुद्ध जीवनी कीत छु शिक्षा बिया तल धाःसा गुगु
धर्म आर्थ अष्टाङ्गिक मार्ग दे वहे जक धात्येया धर्म खः ।
वहे धर्म कीसं ग्रहण याना आचरण बाँलाका यंके फयकेमाः ।

GLARE YOUR BUILDING, HOUSE, FACTORY & OTHER PROJECTS
WITH THE BEST QUALITY SHEET GLASS

Manufactured by :—

M/s. HINDUSTAN-PILKINGTON GLASS WORKS LTD.

CALCUTTA, INDIA

Stockist :—

RAJA BROTHERS

10/29, ASON BHOTAHITY,
KATHMANDU, NEPAL.

Phone No. 13963

बुद्ध जीवनी ब्वनाबले

नीलशोभा स्थापित

जि न्हापा बुद्धयात छो भापा पुज्यायेगु खः । थये पुज्याना च्वनागुया कारण छु घाःसा न्हापा न्हापांनिसँ मन्तसँ मूर्तियात छो भापा पुज्याना बरवान कायेत स्वँगु जुयाच्वन । अथे हे जि नं बरवान कायेगु आशां बुद्धयात पूजा याना च्वना । तर संयोगं पासापिनाप धर्मकीति बिहारे वना । अन न्हाइपुक बुद्धपूजा याना च्वंगु खना साप मन याउंसे च्वंका लयाताया च्वना । अले जि बिहारे बरोबर वनेगु बानि जुया वल । सुथे सुथे न्हिथं आखः ब्वं वना । अन जित बुद्ध जीवनी सफू ब्वंकल । व सफू ब्वनबले बुद्ध धयाम्ह छो मखु खनी कीर्थे हे जाम्ह मनु धका म्हसीका । कीर्थे किला प्वाचै च्वना जन्म काःबोम्ह खः । ल्यायम्ह बले ब्याहा याना कायं छम्ह नं दये धुं कुम्ह, मख्या बी ज्वी धुं कुम्ह धयागु मिल । ब्याहा याः बले बुद्ध मज्जनि । अबले सिद्धार्थ कुमार तिति । अबुम्ह शुद्धोवन जुजु मां महामाया देवी खः । सिद्धार्थ कुमार बुया न्हेनु बुद्धु महामाया देवी परलोक बंगुलि प्रजापति गौतमी चिरिभां नं दुरु त्वंका सिद्धार्थ कुमारयात ब्वलंकल । सिद्धार्थयात ब्याहा याना ब्युम्ह मिसाया नां यशोधरा देवी खः ।

बुद्ध जीवनी ब्वना स्वया बले थ्व नं सीका कया बुद्ध व कीपि मनु खःसां यक्को पाः । बुद्ध छम्ह असाधारणम्ह मनु खः । सिद्धार्थ कुमार बुद्ध ज्वी न्ह्यी दश पारमी पुरे याना बिज्यात धमागु सफुती च्वया तःगु दु । अथे धयागु सिद्धार्थ कुमार साप त्यागी (नुगः चक्कं), शीलवान (सदाचारी), बैरागी (छुकीसनं प्यमपुं), प्रज्ञावान (विवेक बुद्धि दु), धीर्यं दु (आंट दुम्ह), क्षात्रि (सह यायेफुम्ह),

सत्यवादी (मखुगु खँ मल्हाइम्ह), अधिष्ठान बलाम्ह (मनंतुनागु पुरे याइम्ह), मैत्री दुम्ह (शत्रुयात नं पासा नालीम्ह), उपेक्षा भाव दुम्ह (सुखे नं दुःखे नं समानम्ह), पुण्य संस्कार बलाम्ह जूगुलि राजदरबार, परिवार तोता छुद्रं तक तपस्या याता बौधिसिन् प्राप्त याना बुद्ध जुया बिज्यात । प्यंगु आर्यसत्य, अथे बुवागु दुःख व दुःखया कारण, अले दुःख मवेकेत जंपु, ल्वीकु कायेगु ज्ञान प्राप्त याना बिज्यात । अबलेनिसँ बुद्ध धका प्रसिद्ध जुल । बस-पोलयात सापसंक मन्तसँ माने यात । अले मेपिति नं बुद्ध ज्वी मास्ति वल । मेपिं न्यन—भो भगवान ! छपि साप हे भाग्यवानम्ह खः । छपिनि भावच-नमं बल ?

बुद्ध धया बिज्यात— जिंजु भोय आकाशं कुतुं वोगु मखु न अथे हे दया वोगु खः । थ्व भाग्य जिगु हे मेहनत व परिश्रमया फल खः । जि आवासित कल्याण ज्वीगु, हित ज्वीगु ज्या याना, उकिया लागीं यक्व दयेक दुःख सिया, उकि भाग्य दुगु खः । जित आपासिनं माने याःगु जिगु ज्या खना खः ।

बुद्ध जीवनी स्वया यंका बले बुद्ध छम्ह साप मन बःलाम्ह धयागु सीका कया । छको निको निराशथे बुद्धया नं अनुभव जू, तर तुरन्त बुद्ध धायकी का ! मार वल, मन छ्वासुया वल । अले तुरन्त मन थासे तइ, थत थःम्हं न्वाइ, ए ! बरा छ बुद्ध ज्वी धुंकां नं आमथे मन छ्वासुकीम्ह धका । की जूसा मन बःमलात कि निराश ज्वी अले यानागु ज्या पुमवंसां बिचे तोता छोइ । स्वार्थ भावना वै । थः कति लाकेगु स्वै । थःत फाइदा मजुल कि मन फःहिली । बुद्धया अथे गुबले मजू । थ्वहे छसा कीर्ति मन्त ब बुद्ध पाःगु खना ।

मानिसलाई विनु नै दान हो । दान भन्दा बेरि कुनै कुनै मानिसले सम्झन्छन् कि मरे पछि मात्र दान गर्ने तर यो ठीक छैन । दानलाई त्याग पनि भन्दछन् । बुढले भन्नु भएको छ, दान मध्ये सबभन्दा ठूलो दान धर्मदान हो । धर्मदान भनेको आफुले जानेको धर्म अरुलाई सिकाई दिने र धर्मको किताबहरू छापिदिने । धर्मवेशनाको कार्यक्रमहरू

बनाएर पनि धर्म दान गर्न सकिन्छ । यस प्रकारले बुढको उपदेशहरू बोढहरूलाई मात्र होइन अबोढहरूको निम्ति पनि लाभदायक छ । त्यसकारण हामीले पनि बुढको उपदेशलाई राध्ररी पालन गरौं र सधैं सवाचार नई आनन्दका साथ बसौं ।

२५१९ बुद्ध-जयन्तीया भिन्तुना

बाँदाँलाःगु टीशर्ट, शर्ट, जाकेट, कार्डिगन, ग्लाउज, श्रृङ्गार सामान नकतिनि जक समुद्रपारं थ्यंक वोगु दु, मेमेगु घरेलु भेराइटीया लागी लुमंका दिसं

हिम इम्पोरिएम, शुक्रपथ
(बंगः नाप)

२६११ औं बुद्ध-जयन्तीको हार्दिक शुभ कामना

- १] हिमाल आइरन एण्ड स्टील (प्रा.) लि.
- २] स्यामुकापु ट्रेडिङ्ग कम्पनी
- ३] भाजुरत्न इन्जिनियरिङ्ग एण्ड सेल्स (प्रा.) लि.
- ४] हिमाल अक्सीजन (प्रा.) लि.

बुद्धकालीन कवसः

—भिक्षु अश्वघोष

धो कन्हे आनन्दकुटी विहार पाखे भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर द्वारा रचित बुद्धकालीन सफूत ततःपंगु ग्हेगु पिहां वये धुंकल । उकी मध्ये छगू खः “बुद्धकालीन महिलाहरू” सफू । थ्व सफुती बुद्धया पालेयापिं किम्ह मिसातयेगु चरित्र दुथ्याना च्वंगु दु । व किम मिसा मध्ये छम्ह खः विशाखा । थ्व मयजु जन्म मिसा जूसां ज्यां मिजं धायेका च्वंम्ह । उलितक नं साहस व धैर्य दुपि मिसात नं दु खनि धका म्ये वांन्याना च्वने योसा विशाखाया चरित्र स्वया दिसै । विशाखाया बुद्धि व साहस खना ससः अबु मिगार सेंटं— छ भमचा मखु जिमि मां खः धका तक नं धयातःगु खेँ उकी दुथ्याना च्वंगु दु । उकि विशाखाया मिजं बुद्धि सीके न्ह्याःसा बुद्धकालीन महिला सफू स्वया दिसै ।

थन जि च्वये त्यनागु विशाखा मयजुयात बिया छोबले वया अबु यक्व दयेक तिसा वसः आदि क्वसः बिया छोगु दु । उकी मध्ये छता क्वसःया बारे च्वये त्यना ।

विशाखा मयजु मिगार सेठया काय्यात बिइ भ्याय-कल । जन्ति बल । जन्ति बोबिन्त भव्य नके धुंका म्हाय्य पित बीतेका अबुमेस्यां क्वसःया रूपे बिया छोगु अमूल्यगु वस्तु छु धाःसा— सेंचा ! छ आः म्हाय्यमचा मखुत । भमचा जुल । भातपिथाय् च्वनीमेस्यां “दुने च्वगु मि पिने बीमत्य, पिने च्वंगु मि दुने बीमत्य ।” थुकिया अर्थ खः छ्येँ दुने च्वंगु खेँ पित छोयेमते । मेखतं धाये माल धाःसा भातपिथाय्यागु खेँ चः छ्येँ वया कनेमते । गोप्यगु खेँ सीका च्वं । हानं पिनेया खेँ दुने छ्येँ वया कनेमते गुगु खेँ

न्यना मन सुख मदयेका क्वनी । थये अनया खेँ थन, थनया खेँ अन कना जुल धायेथं ल्वापुया पुसा पीथेँ ज्वी, अले कचवं व कलह पिहां वइ । उकि दुनेया मि पिने बीमते, पिनेया मि दुने बीमते धाःगु खः ।

थ्व बुद्धकालीन क्वसः गुलित मू वं, गुलित कीत ज्याय् खेले दु छको बाँलाक ध्यान तथा कल्पना घाना थ्वीका काये माला च्वंगु दु । थ्वीका काये गुलि अःपु उलि हे पालन याये थाकु । बौद्ध देशे थ्व विशाखायात अतिया रूपे वा क्वसःया रूपे धया छोगु खेँ आपासिनं स्पू । बाखेँ नं यक्व कना च्वं । तर पालन यानाच्वंपि सच्छिमे गोम्ह दु पतिं निना ल्याः खायेत मगाः । विहारे विहारे बाखेँ न्यना च्वनी विशाखाया बाखेँ कना च्वनी तर थ्व दुनेया मि पिने बीमज्यू, पिनेया मि दुने ह्ये मज्यू धाःगुया अर्थ थ्वीका व्यवहारे छथला च्वंपि गोम्ह दु ? थुकिया लिसः बी मसः । विहारेन्तुं च्वना हे थये धाल ! जित फलानामेसिनं थये धाल इत्यादि खःगुं मखुगुं छथो क्वाना न्हायपं लिक्क च्वना धयाच्वनी । मेपिनिगु खेँ छखेँ ति थ्व पंक्तिया लेखकं हे पूर्णरूपं व नियम पालन याये मफुनि । कारण छको निको अज्याथाय् लाइ गन कि पिनेया मि हया च्याका च्वनी अले जि नं वहे मि पुका च्वने माः ।

छको निको विश्वासम्ह धका पिनेया व दुनेया खेँ कना, तर व मि दन दग च्याका थःततुं पुका च्वने माः । जित नं विश्वासपिसं पिनेया खेँ कं वइ, वनं मि जुया मने दुनेथ्यंक पुइत सनी, पुका नं च्वना । अले लुमसि वइ उकि खनिका विशाखायात वया अबु धाःगु— सेंचा !

भातपिथाय् वसंनिसे "दुनेया मि पिने बीमते, पिनेया मि दुने ह्येमते" धाःगु । तर छुगाये न्हापान्तुं मयू, ज्वी धुंका जक थुया वइ अले पश्चाताप ज्वीका च्वने माः । थ्वहे मखा ज्वी— "परोपदेशे पाण्डित्य" अर्थात् मेपिन्त उपदेश बीगुली पण्डित जू धाःगु ।

छकोनिको पूज्य अमृतानन्द भन्तेया हितैषीतसे वसपोलयात धाः वइ- भन्ते ! छम्ह निम्हस्यां छपिन्त थये नं धयाच्चं घाइबले वसपोलं धया बिज्याइ- छिपि गज्यापि ! मेपिसं कयेका हःगु अप्पा जिथाय् मथ्यं, तर छिमिसं वहे अप्पा कया जितः कयेकः वया ला ?

वसपोलया लिसः गथे च्वं पाय्छि जू मजू थःथःपिसं थ्वीका कायेगु खेँ छः । जि स्वयेबले वसपोलया विचार पाय्छि जूथे बां नं ला । मेपिसं छु धा मधा धका कं ज्वीगु व खेँ त्हाना च्वनीगु अपोलं याना ज्याय् खेले मडु । थये खेँ कना जुयागुलिं मनूते उत्साह मदया धैर्यं तना वनी । निराश ज्वी यो । उर्क बुढकालीन क्वसः गुलित ज्याय् खेले दु छको न्हिपं लुमंके नु । स्वा मडुगु चर्चा मयाये नु । सुं कच्चंसे न्हागुसां ज्या याना च्वने नु । अले स्वा मडुगु खेँ ल्हाये माली मखु । करपिनिं दोष नं खनी मखु ।

भःभः धायेक वया च्वंगु २५१६ गूगु स्वाँया पुन्ही स्वागत यायां

अप्टीक हाउस या पाखें

ग्राहक भाजु, मय्जुपिन्त दुनुगलं निसें

भिन्तुना

अप्टीक हाउस

रत्नपार्क, काठमाडौं, नेपाल ।

धर्म हु खः?

—सुमन कमल तुलाधर

धर्म ? धर्म धैगु छु ? गुबले मनूत बेसं धुसि लुया बै अले धर्म धैगु इमिगु लागी छपु मुख्यगु मानसिक तुतां जुइ । धर्म न्यनेबं लौकिक दुःखं मुक्त याना बी । अले मन हे याउसे चवंका बी । हानं सी धुंका नं स्वर्गें यंकीगु लंपु छपु खः धैगु खैय् इमि दूढ विश्वास दु । थ्व हे विश्वातं इमित सुकां भूतुमालियात थें साला तइ ।

तर ल्यायम्ह ल्यासेपिनिगु लागी थ्व धर्म धैगु न्यंजक न्यने मात्रं न्हायपंयात पंगल जुइ । इमि न्होने धर्मयागु जक छु खें पिहाँ बल कि— “गात गात, मयेल-न्यने मयेल धाइ । थ्व हे विचारं इमित भिक्षु व अनगारिकापिं नं कवाफे छकू ब्वे थें जुया चवनी । थौं छें भिक्षुपिन्त भोजन याकेगु धालकि का ! जि थौं प्याखें सोवने मानि धका अनेक तोह तथा पिहाँ वनी । थ्व फुक इमि धर्मया पह खना घच्चागुलिं जूगु खः । अले मां बीपिसं इमित ‘अधर्मीत’ व ‘पापीत’ धका बो बिया चवनी । तर इपिं ल्यायम्ह ल्यासेत अथें पापी जूगु मखु कि कीगु हे पुलांगु परम्परागत अथवा भौचा कुना श्राद्ध यायेमा धैगु धर्मं याःगु खः । छो भक्ति मन कपटिया व्यवहारं यागु खः । धर्म याना थें मन चः मकंगुलिं अथे जगु खः । थौं कन्हेया अंग्रैजी पढाइ नं अथे यागु मखु । धर्म याइ पिनिगु पह चह नं यागु खः ।

थ्व वैज्ञानिक युग खः । धाल खैय् विश्वास याना, सफूती च्वया तल धायबं तुं फंचा थें ब्वां वनेगु बानि मनू-तेके उस्त मदे धुंकल । अले हलू धका स्पूसां कुनि न्याना स्वय मागु वा मस्ता धका स्पूसां त्वथुला नतुने मागु जमाना वये

धुंकल । यजागु जमानाय् देके मवनकि देव देवतापिं तें चाया मखुथे सराबी धका धायेबं इमिसं विश्वास याइ मखु । अले इमित छो या स्वां सिन्ह प्रसाद जल धका बिल धायेबं न्हीकेत व गिजे याकेत जक पाय्छि ज्वी । छाया धाःसा इमिसं छो धयाम्ह गय् चवं, वया अलौकिक शक्ति गुलितक दु धैगु मखनि । खपिं नं सु दे ? बहे मडुगु खें । उकिं विश्वास यायेत थाक्वी । अथे जूगुलिं उगु किसिमयागु धर्में इमिसं भट्टा तये मफुत । कीथाय् चले जुयाचवंगु व माने यानाचवंगु धर्मं अप्पो याना थज्यागु हे खः । अथे जूगुलिं ज्ञान बुद्धि छिपे जुया वये धुं कुपि थौं कन्हेयापिन्त खूंथाय् खा बाकू वयना “स्व हेरा छगः” धाःसा खःका धका पत्या ज्वीमखु कि धाःथें खः ला धका यिया स्वइ । उकिं इमिसं मखपिं देव देवतापिनिगु अलौकिक Super-natural power शक्ति खूंथाय् चवंगु खा बाकूयें जक ताल । उकिं इपिं धर्मं बने मफुत । इमित पाश्चात्य देशया शिक्षां व सभ्यतां थिया हल । अले इपिं थःगु पथं भ्रष्ट जुया थःत लोगु धर्मं मालेगु पाखे न्ह्याना चवनी । थबले लाक्क इमित लोगु धर्मं गुगुकि परीक्षा याना स्वयेफु । अज्यागु धर्मं बीफत धाःसा शाप बाँलाइ । व धर्मं सी धुंका सुख सीगु व लोहैया मूर्तियात उखेला थुखेला मदेक सिन्ह तिका खवाले जाकिं कयेका वएवान वेगु व पाप पवीगु पत्ती मज्वीमा । धर्मं धयागु नैतिकतां जाःगु, निस्वार्थपूर्णगु ज्वीमाः ।

हालसाले जूगु छगु खें न्ह्यथने— ल्यायम्ह छम्ह बौद्ध दु गुम्हकि लंकाय् बना वये भुं कुम्ह । वया बुद्ध धर्मं प्रति साप भट्टा व आस्था दु । वया पासापिं निम्ह प्यम्ह

दु गुपि कि अबौद्धत । इमि थःगु धर्म खना वाक्क वया च्वन । इमित बौद्ध पासां धाल- छिमिसं नं बौद्ध धर्म ग्रहण या थुकी अन्धविश्वास मद्दु । अले इमिसं धाल- अथेसा छिमि गुरुपि छंथाय छ्ये व इबले जिमित छको नाप लाकि, बाखें छको न्यने ।

छुं दिन लिपा व बौद्धया ऋये छम्ह मनु सित । सीगुलिं न्हेनु यंकं भिक्षुपि सःता परित्राण पाठ याका बाखें कंकल । इपि अबौद्धत नं वया च्वन । बाखें न्यने धुंका इमिसं बौद्ध पासायात धाल- हँ ! छं योगु अन्धविश्वास मद्दुगु बौद्ध धर्म थ्वहे ला ? छिमि गुरु भिक्षुपिसं कंगु बाखें ला सी धुंका सुख सीगु व सी धुंकुमेसित स्वर्ग छोयेगु जक जुल । थ्व वर्तमान जीवन गति लाकेगु छुं खें मकं । थथे हे खःसा हिन्दू व बौद्ध धर्म छुं मपाः । थ्व धर्म मयो धाःबले बौद्ध युवक पाकः बुयाच्वन ।

उकिं धर्म धेंगु अज्यागु ज्वीमाः गुगु धर्म मनुतेगु पाश- विक व्यवहार तंका मानवीय व्यवहार वयेका बी । हानं थोक्ने अज्यागु धर्म इमित माला च्वंगु दु गुगुकि वैज्ञानिक जू । थज्यागु धर्म गनं वे, गन दु ? गनं काये फे ? जि स्वयेबले थ्व न्ह्यसःया लिसः बी अःपु मजूसा नं धायेगु थुलि हे दु बुद्ध कना बिज्यागु व्यवहारिक पक्षपाती शिक्षा वा बुद्ध धर्म । बुद्ध छम्ह कीर्थेज्याम्ह मनु जुया नं थःगु परिश्रम व अनुभवया फलं भ्यातनालं बुया वोगु पलेस्वौं, भ्यतना व लखं अलग जुया ह्वया च्वथें संसारया राग, द्वेष, मोहरूपो भ्यातनाले च्वना नं उकिं अलग जुया कीत शिक्षा बिया बिज्यात । वसपोलया शिक्षा वा धर्म अध्ययन यायेबले सक- सितं वा आपासित ज्यायलेले दु, सरल जू । तर मथुल धायवं तस्सकं गम्भीर । पुलांगु संस्कार ज्वना च्वंतलेयात बुद्ध धर्म थ्वीका कायेगु व व्यवहारे हयेगु अःपु मजू । तर स्वतन्त्र न्ह्यपुं बांलाक बिचाः याना थ्वीका यंकल धाःसा कीगु

व्यावहारिक जीवनया लागी साप ज्या लगे जू । कीसं यानागु भिंगु ज्याया फल थन हे बी, अथे हे पापया फल सीधुंका वें धका पिया च्वने स्वा । बुद्ध धर्म अनुसार यानागुया फल विपाक थनया थन हे ब्यू । गथे कि बुद्ध धर्मया न्यागु शिक्षा मध्ये प्राणां हत्या याये मज्यू धयातल । कीसं सुं मनुयात स्यात धाःसा थथे हे कीत ज्यानमारा धका ज्वना कुने यंकी । खुया काल धासा नं कीत ज्वना यंकि । पर स्त्री वा पर पुरुष गमन याना ज्वीगुया छु फल ज्वी धका सकसितं मस्युगु खें मखु । मखुगु खें ल्हाना जुल धायेवं सुनानं विश्वास याइ मखु । अय्ला त्वना थ्वें कायका मखुथे ज्या सना जुल धाःसा थःगु अस्तित्व हे तना वनी ।

थुपि फुक खें प्रमाणित याः कि थ्व बुद्ध धर्म चन्द्रमा यात मत बिलकि मिखा बःलाइ वा गणेद्योयात भक्ति यात कि कायमचा दें धाइगु थें जागु धर्म मखु । बुद्ध धर्मया छगू छगू दत्तले जाकी वा ल्ये थें ल्येया बांलाक वाला व्यवहारिक जीवने प्रयोग याना स्वये ज्यू । उकिं थ्व छगू वैज्ञानिक धर्म खः । थ्व धर्मयात युरोप देशे नं अप्पो विद्वानतसें माने याना बुद्ध यात Modern Philosopher न्हम्ह दार्शनिक धयातगु दु । दार्शनिक धायेवं आत्मा व परमात्मा पत्ता लगे याइम्ह व संसारया श्रुष्टिया बारे चर्चा याना मगज स्यंकीम्ह दार्शनिक मखु ।

धर्मया बारे छम्ह विद्वान Albert Einstein नं धया दीगु दु कि यदि थ्व भू मण्डले छुं वैज्ञानिक युगयात लोगु धर्म दु धेंगु जूसा व ख बुद्ध धर्म हे जक । छाय धाःसा बुद्ध धर्म युग अनुसार हिला वनी । थुकी सुधार याना थंके ज्यू । बुद्ध स्वयं धया बिज्यागु दु— वसपोलया धर्म गंगु सिमा थें जुइगु मयो । न्ह्याबले न्ह्याना च्वनीगु धःचा थें प्रगति जुया च्वनीगु यो । उकिं वसपोलया न्ह्यापांगु उप- देशया नां हे धर्मचक्र जुल । परिनिर्वाण ज्वी तेका बुद्ध

मिक्षु पित्त धया बिज्यागु दु छिपि सकलें मिले जुया चित्त बुके जूसा चिचिधंगु नियमत हीका छोसां ज्यू ।

हानं वसपोल बुद्धं गुबलें हे जिगु धर्म छगू जक उत्तम धया बिमज्या । बरू धया बिज्यागु दु मिखा तिसिना जिगु धर्म वये मते । छन्ह लुकमि लु जाचे याइयें छक बांलाक परीक्षा याना जक धर्म ग्रहण या । विद्वानते लागी थ्व धर्म परीक्षा याना स्वये बह जू । वसपोल बुद्धं स्वतन्त्र चिन्तन यात यक्वं महत्त्व बिधा बिज्यागु दु । थुकिया प्रमाण थ्व हे छः कि बुद्धं धाल धायेवं हे, गुरुं धाल धायेवं हे, सफूती च्वया तल धायेवं तुं मिखा तिसिना स्वीकार याये मागु महु धका बुद्धं धया बिज्यागु दु । हानं थये नं धया बिज्यागु महु कि जि धयागु छें माने मयात कि

छिपि तप्यंक नको बनी । तर थये जक धया बिज्यागु दु कि छिसा जक धर्म ग्रहण या मछिसा ज्वना बवने मागु महु । हुंगा धयागु खुसी पार तरे ज्वीत जक छयलेगु छः न्हाबलें पाछाया ज्वीत मखु अथे हे जिगु धर्म नं छः धका बुद्धं धया बिज्यागु छें गुलित व्यावहारिक जू उचित जू । महा-परिनिर्वाण ज्वी तेका बुद्धं आनन्द भिक्षुयात धया बिज्यागु दु— आनन्द ! बुद्ध धर्म अभ्यास व आचरणे निर्भर जुया च्वंगु दु । उकि थ्व धर्म वैज्ञानिक जू, व्यावहारिक जू ।

बुद्धं सरणं गच्छामि, धम्मं सरणं गच्छामि,
संघं सरणं गच्छामि ।

Latest Varieties in Fancy Sarees

Ready Made Dress

Cotton, Wollen, Silk, Nylon, Dress Materials

Wollen Suiting & Hosiery

Limelight Trade Centre

Phone : { Shop : 11323
Residence : 21498

NEW ROAD
Kathmandu, Nepal

टी.बी. नियन्त्रण कार्यमा समाज सेवीको भूमिका

—डा. थीरमान शाक्य

महासचिव, नेपाल टी.बी. एशोसियशन

बुद्ध धर्ममा रोगीको सेवा विषय मैले यो भन्दा पूर्वको लेखहरूमा पनि दर्शाई सकेको थिएँ । आज यस स्तम्भमा हात्रो समाजको लागि सबैभन्दा ठूलो शत्रु, संहारक भइ राखेको टी. बी. रोग विषय वर्णन गर्दैछु । त्यस समस्याका समाधान दिशा तर्फ समाज सेवीहरूको कस्तो भूमिका रहनु पर्छ भन्ने कुरामाथि विचार गरौँ ।

टी. बी. मानव मात्रको ठूलो शत्रुको रूपमा विद्यमान छ । यस रोगबाट अत्यन्त उपयोगी उमेरका व्यक्तिहरू अकाल मृत्यु हुन्छन् । यो एक राष्ट्रिय विभषिकाको रूपमा छ । देश बिकाशको निमित्त नभइ नहुने मानव शक्तिलाई नै यसले ह्रास गरी राखेको छ । आर्थिक समुन्नति भएको मुलुकमा यो रोगबाट हुने मृत्युको संख्या निकै कम भई सकेको छ, नगण्य प्रायनै भई सकेको छ भने पनि हुन्छ । तर बिकासोन्मुख मुलुकहरूमा यस रोगबाट उत्पन्न समस्याले निकै गम्भिर रूप लिइ राखेको छ । विश्व स्वास्थ्य संस्था (W.H.O.) को तथ्यांक अनुसार आजको संसारमा १ देखि २ करोड भन्दा बढी मानिस तीव्र रूपको टी. बी. बाट ग्रसित छन् । प्रत्येक वर्ष १० देखि २० लाख मानिस यस रोगबाट मृत्यु हुन्छ । त्यस मध्ये ३/४ संख्या अविकसित मुलुकमा हुन्छ ।

टी. बी. एक प्रकारको अति सूक्ष्म कीटाणुबाट लाग्ने सरुवा रोग हो । यो रोग सरुवा हो भन्ने कुरा शताब्दीयौं देखि थाहा थियो तापनि यो रोग लगाउने कीटाणु पत्ता लागेको सन् १८८२ मा मात्र हो । यस भन्दा २५, २६

वर्ष अगाडिसम्म पनि यस रोगको निमित्त औषधि थिएन । त्यति बेला टी. बी. बिरामीलाई खुल्ला हावा भएको ठाउँ धेरै उचाईमा बनाइएका सानाटोरियममा लामो अवधिसम्म आराम र असल खानेकुरा मात्र दिएर राख्ने चलन थियो, किनबने त्यतिबेला टी. बी. को औषधि उपचार भन्ने नै थिएन । हात्रो नेपालमा पनि आजभन्दा ४१ वर्ष अगाडि खोलिएको काठमाडौं उपत्यकाको उत्तरपट्टि रहेको टोखा सानाटोरियम आजसम्म पनि छ । आजकल यो रोगको निमित्त धेरै औषधिहरूको आविष्कार भई सकेका छन् । फलस्वरूप यो रोग औषधि उपचारबाट अवश्य निको हुने भई सकेका छन् । यस रोगको बिरामीलाई घरैमा राखेर औषधि गरेमा पनि त्यत्तिकै फाइदा हुन्छ । तैपनि यो रोग हात्रो मुलुकको निमित्त किन सबै भन्दा ठूलो शत्रु भई राखेको छ भन्ने प्रश्न उठ्छ । यसको धेरै कारणहरू छन् । गरीबी, अशिक्षा, रूढीवादी (पुरानो विचार), प्राविधिज्ञहरूको कमी यो रोगको रोकथाम कार्यको निमित्त ठूला बाधाहरू हुन् । यो रोग आजकल उपचारबाट अवश्य निको हुने भई सकेर पनि, मानिसमा त्यही पुरानो डर छंदै छ । सकेसम्म यो रोगलाई लुकाउने प्रयास गर्ने पनि निकै छन् जसबाट त्यो रोगी तथा उसको परिवार आफन्तको निमित्त पनि ठूलो हानि हुन्छ ।

समाजमा ३ प्रकारका टी. बी. का रोगीहरू हुन्छन् :-

१) जसको रोग पत्ता लागिसकेको छ र उपचार हुँदैछ । स्वभावतः यिनीहरूको भविष्य राम्रो हुन्छ ।

२) जसमा टी. बी. रोग छ तर त्यो कुरा न बिरामी-लाई थाहा छ न अरुलाई नै । यस खालका बिरामीको रोग पत्ता नलागुन्जेल उपचार बिना आफैलाई बेफाइदा हुनुको साथै अरुलाई पनि रोग सार्दै जाने भएबाट समाजको निमित्त पनि यस्ता मानिस खतरापूर्ण हुन्छ ।

३) भनेको समयसम्म उपचार नगराउने आफूखुशी बीचमा औषधि छोडी दिने बिरामी समाजको निमित्त अझ खतरापूर्ण हुन्छ । यस्ता खालका बिरामीको कौटाणु औषधिले पनि नछुने भएर जाने धेरै सम्भावना हुन्छ र यस्ता बिरामीबाट सरेको रोग पनि उसैको जस्तै हुने सम्भावना रहन्छ । टी.बी. रोगीले १ देखि २ वर्षसम्म औषधि खाने पर्ने हुन्छ ।

यो रोगको लक्षणहरू :-

टी.बी. रोग जित्ने कुनै भागमा पनि लाग्न सक्छ- फोक्सो, हाड, छाला, मृगौला, ग्लायण्ड, पेट, मष्तिस्क, यौन इत्यादि । तर धेरैजसो यो रोग फोक्सोमा लाग्ने हुन्छ र टी.बी. भन्ने बित्तिकै फोक्सोकै टी.बी. सम्झिन्छ । यसकारण यहाँ फोक्सोको टी.बी. को मात्र बयान गरिएको छ । टी. बी. का लक्षणहरू अरु रोगमा पनि हुने हुनाले कुनै खास लक्षण माथि जोड दिएर भन्नु गहारो पछि । टी.बी. रोग लागेर पनि कसैलाई बेसन्धो भएको महसूस नहुन सक्छ किनकि यो रोगले मानिसलाई बिस्तारै कमजोर तुल्याउँदै लैजाँन्छ ।

साधारण लक्षणहरू जो फोक्सोसंग सम्बन्ध छैन :-

- १) बिस्तारै कमजोरी बढ्दै जानु
- २) खान मन नलागनु
- ३) ज्वर आइरहनु (अक्सर बेलुकीपछि ज्वर बढ्छ)
- ४) राती पसिना आउनु
- ५) कर्को लामु, काम कुरोहरूमा मन नलागनु
- ६) स्त्रीहरूमा मासिक धर्म असमयमा बन्द हुनु

सोभै फोक्सोसंग सम्बन्धित लक्षणहरू :-

- १) खोकी लाग्ने
- २) मुखबाट रगत आउने
- ३) छाती बुल्ने
- ४) दम बढ्ने

यो रोग पत्ता लगाउने, पत्ता लागेका बिरामीलाई औषधि उपचार गर्ने केन्द्रहरू ठाउँ ठाउँमा खोलिएका छन् । यसको मुख्य केन्द्र हो - काठमाडौं महाबौद्धस्थित केन्द्रिय उरश्रिकित्सालय । यसका शाखाहरू भक्तपुर, पाटनमा पनि छन् । त्यहाँबाट देशको कुना कुनामा समेत गएर बच्चाहरूलाई यो रोगबाट बचाउने खोप बी.सी.जी विदे आइरहेका छन् । यति मात्र होइन, सरकारी अरु अस्पतालहरूमा पनि यस्ता सुबिधाहरू प्राप्त छन् । त्यस्तै हाम्रो मुलुकमा अरु स्वयं सेवक संस्थाहरूबाट पनि यो रोग नियन्त्रण कार्यमा जनता तथा सरकारलाई ठूलो मद्दत गरी आइरहेका छन् । जसमा नेपाल टी.बी. एसोसियशन र क्रिश्चियन मिसन अस्पतालको नाम उल्लेखनिय छन् । टी.बी. रोग औषधि उपचारबाट अवश्य निको हुने रोग भई सकेको छ । यो रोग लाग्न नदिन समयमै बच्चाहरूलाई बी.सी.जी. को खोप गराउनु बुद्धिमानी हुनेछ ।

यो रोग नियन्त्रण कार्यमा समाज

सेवीहरूको भूमिका

चिकित्सकहरूले यो रोग पत्ता लगाउने र रोग लागेका लाई औषधि उपचारबाट निको पार्न सक्छ । यस रोग प्रति जनतालाई सचेत गराउने, यस सम्बन्धमा मानिसहरूमा व्याप्त रूढ तथा हानिकारक बिचारधार हटा बिरामीलाई यो रोग पत्ता लगाउने ठाउँहरू देखाइ दिने, रोगीलाई भनिएको समयसम्म औषधि खान लगाउनुमा

जोड गर्ने, बच्चाहरूलाई धो रोग लाग्न नदिनको निमित्त समयमै खोपाउन लगाउने काममा प्रचार गरि दिने इत्यादि कामहरू चेतनसिल सामाजिक कार्यकर्ताहरूले गर्नु पर्दछ । हाम्रो नेपालमा यस्ता सामाजिक स्वयं सेवक संस्था पनि छ— त्यो हो नेपाल एसोसियसन । यसको केन्द्र काली-माटिमा छ । यो संस्था २०१० सालमा खोलिएको हो र यसको उद्घाटन २०२० सालमा स्वर्गिय श्री ५ महेन्द्रको बाहुलिबाट भएको थियो । यसका साखाहरू विराटनगर, बिरगञ्ज, नेपालगञ्जमा पनि छन् । कालीमाटीमा बिरामी पत्ता लगाउने र टी. बी. रोगीको निशुल्क उपचार गर्ने यसको आफ्नै च्छेष्ट क्लिनिक पनि छ जहाँ हजारौं रोगी-हरूको उपचार भइ सकेका छन् र उपचार हुँदै छ । धेरै सा-हो टी. बी. बीरामीलाई राखेर उपचार गर्ने एउटा २५

शैयाको अस्पताल पनि त्यहीँ छ । विशेष सहूलियतका साथ जनताको छातीको एक्सरे गर्ने काम पनि त्यहाँबाट भइरहेका छन् । यो संस्थाबाट पनि गाउँ गाउँमा गइ बच्चाहरूलाई टी.बी. बाट बचाउने खोपहरू गर्दै आइरहेका छन् । यस्ता कार्यहरू देशको विभिन्न भागहरूमा खोलिएका यसका शाखाहरूबाट पनि हुँदै आइरहेका छन् । यस कार्यको निमित्त त्यस संस्थालाई सरकारबाट देश, विदेशका जनताहरूबाट सहायता प्राप्त भइरहेका छन् । यस्ता पुनित कार्यमा लागेका संस्थाहरूलाई तन, मन, धनले सहयोग गरी, जन भलाई कार्यहरूलाई विस्तृत बनाउनमा मदत गर्नु प्रत्येकले आफ्नो धर्म सम्झनु पर्छ । अनि मात्र हामीले यो रोगलाई उन्मुलन गरी देश विकास गर्न सक्नेछौं ।

२५१९ स्वाँया पुन्हीया कार्यक्रम

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी पाखें २५१९ गूगु बुद्ध जयन्ती व अध्ययन गोष्ठीया ४ गूगु वार्षिक उत्सवया उपलक्ष्ये ज्वीगु कार्यक्रम :-

- १) कान्तिपुरे दुगु अस्पताल पत्तिकं फलफूल व बिस्कुट वितरण ।
- २) आनन्दकुटी सार्धजनिक सभा ज्वीखुनु लः त्वंकेगु ।
- ३) ज्येष्ठ १० गते शनिवारखुनु धर्मकीर्ति विहारे नेपाया बौद्ध सम्बन्धी चित्रत प्रदर्शनी व भोँ म्वाँया प्रदर्शन ज्वी ।
- ४) बहनि श्रीघले समारोह व अन्नपूर्ण ज्ञानमाला भजन ।

समाचार

धर्मकीर्ति विहारे स्वागत समारोह

भदन्त आनन्द कौसल्यायन महास्थविरया भव्य स्वागत समारोह २०३१ फागुण २३ गते धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी द्वारा सम्पन्न जुल । पञ्चशील प्रार्थना स्वागत समारोह शुरू जुल । भिक्षु अश्वघोष अतिथि महास्थविरया परिचय बिया बिज्यासे घया बिज्यात— भारते बुद्धधर्म प्रचार व बौद्ध साहित्य पुनरुत्थानया स्वंगः थां दु— भदन्त आनन्द कौसल्यायन, भिक्षु जगदीश काश्यप व महापण्डित राहुल सांकृत्यायन । थों कीगु न्होने महान विद्वान भदन्त आनन्द कौसल्यायन बिज्याना च्वंगु दु । वसपोलया ज्या केवल पालि साहित्य अनुवाद यायेगु जक मजुसे गरीव विद्यार्थिते दिक्षा व शिक्षाया नापं भिक्षा नं बिया बिज्याना च्वंगु खः । मेगु नं वसपोल गरीवपि विद्यार्थीपिन्त छात्रवृत्ति चूलाका बी० ए०, एम० ए० तक आखः च्वंकेत सहायता बिया उपकार याना बिज्याना च्वंगु दु । धर्मोदय सभा स्थापना यायेत वसपोलया तःधंगु ल्हा दु । वसपोल उपाध्यक्ष नं जुया बिज्याम्ह खः । जातक बाखंया अनुवादक नं वसपोल हे खः ।

अनं लिपा स्वागत भाषण बिसें सुश्री सुमन कमलं धयादिल— भारते बुद्ध धर्म पुनरुत्थानया स्वंग थां मध्ये छग थां यात स्वागत याये दुगु खना अध्ययन गोष्ठी परिवार या साप लयता वो । स्वागत भाषणया सिल सिलाय वयक नं धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया उद्देश्य नं न्ह्यथना दिल् ।

१) बुद्ध धर्म थःम्ह नं अध्ययन याना मेपिन्त नं श्वीका बीगु ।

२) गां गामे वना थः थःम्हं यू थें बुद्ध-धर्म प्रचार यायेगु ।

३) विदेशं बिज्यापि विद्वान बौद्ध तयेत स्वागत यायेगु ।

४) पुस्तक व पत्रिका प्रकाशन व प्रचार यायेगु ।

बौद्ध समाजे नारीया स्थान

अनं लिपा आनन्द कौसल्यायन महास्थविरं बौद्ध समाजे नारीया स्थानया बारे नंबाना घया बिज्यात— बौद्ध धर्म थें मिसातेत समान थाय मेगु धर्म मनु । हिन्दू धर्म प्यंगू वर्ण व्यवस्था दु । ब्राह्मण क्षत्रिय वैश्य व शूद्र । शूद्र ब्वे लाम्हे हे जुल । वैश्य धार्पि शूद्र सेवा याका क्षत्रिय व ब्राह्मण या सेवा याना च्वनीपि जुल । अथे हे क्षत्रिय नं शूद्र व वैश्य सेवा याका थःम्हं ब्राह्मणया सेवा याइपि जुल । ब्राह्मण मेपिसं सेवा याका च्वनी । तर मिसा प्यंगू जातिसं जन्म काल धाःसा शूद्र हे ज्वी । हिन्दू धर्म अनुसार मिसात क्वह्यं । मिसातसें वेद ब्वने मज्यू । शूद्र बाहिक मिजं तसें जक वेद ब्वने ज्यू । उदाहरणया लागी भदन्त आनन्द कौसल्यायन महास्थविरं बनारस हिन्दू विश्वविद्यालये जूगु घटना न्ह्यथना घया बिज्यात— मिसा छमेस्यां वेद ब्वने धका वरखास्त तल । तर मिसा जूगुलि ब्वने मज्यू धयागु निर्णय जुल । वयागु वरखास्त अस्वीकृत जुल । भगवत गीताय धयातगु दु हें मिसा धयाम्हे पाप कर्म जक जन्म काइ । मनु स्मृति सफुती धया तगु दु हें— मिसा धयाम्हे जन्म जुसें निसें ल्यासि मज् तले अबुया अधीने, पयन वने धुंसेंनिसें भातया अधीने च्वनेमाः, बुन्ही जुलकि काय पिनि अधीने च्वने माः ।

तर बुद्ध धर्म अथे मखु । बौद्ध कुले जन्म जूम्ह मिसात भाग्यावान व पुण्य बःलापि खः । बुद्ध धर्म जाती भेद मदु अर्थात् ब्राह्मण, क्षत्रिय, वैश्य, शूद्र धयागु भेद मदु । बौद्ध समाजे भिक्षु भिक्षुणी उपासक उपासिका धका समान थाय् बिया तःगु दु । मिजंतसें अथवा भिक्षुपिसं शील व सेमथ भावना अभ्यास याना अरहन्त ज्वी फुथे मिसात नं अथे हे ज्वीफु । वसपोलं धया बिज्यात बुद्ध धर्म मिसात अर्हन्त ज्वी फुसा नं बुद्ध छता ज्वी मज्यू । छाय् धासा मिसा बुद्ध जुल कि मिसात जक मिसाम्ह बुद्ध याथाय् वनी, मिजंत जक मिजंम्ह बुद्ध याथाय् वनी । अथे जुल धायव महायान, हीनयान निथी बुथेन्तुं मिजं मिसा भेद ज्वी । बुद्ध धर्म एकता अथवा मिसा मिजंया बिचे एकता ह्ये माला मिजंत जक बुद्ध ज्वी ज्यू धयात्तगु खः ।

प्रश्न

अनं लिपा सुश्री सुमन कमलं प्रश्न न्यन कि मिजंत जक बुद्ध ज्वी ज्यू मिसात ज्वी मज्यू, हानं मिसा बुद्ध जुल कि मिसात जक मिसाम्ह बुद्ध या पं ली धागु थ्व पक्षपात पूर्णगु नीति थें चवं । छाय् धासा थन धर्मकीर्ति विहारे धम्मवती गुरुमां बिज्याना धर्म प्रचारया ज्या याना बिज्यात । वसपोलं बाखं कना बिज्याइ बले मिसात जक मखु मिजंत नं उलि हे श्रद्धा तथा बाखें न्यं वोपि दु । सुतानं मधा मिसामेसिगु बाखें न्यं वने मज्यू । ऊन मिसामेस्यां बाखं कंगु धका अपोस्यां न्यं वो । भिक्षुपिसं बाखं कनी बले नं मिसात हे अपो बाखें न्यं वोपि दु । मिजं पिनिगु बाखें न्यने मज्यू मधा । उकि मिसाम्ह बुद्ध जूसा मिजंत नं श्रद्धां बाखें न्यं वनी धयागु ज्वलन्त उदाहरण थन दु । उकि मिसाम्ह बुद्ध ज्वी मज्यू धयागु छपिनि कथन पक्षपात जूथे ताः । थुगु बारे छपिनि विचार छु खः स्पष्ट याना बिज्याहूँ ।

भदन्त आनन्द कौसल्यायनं लिसः बिसें धया बिज्यात—
बुद्ध पूजा याथबले कीसं व्वना च्वना—

ये च बुद्धा अतीता च ये च बुद्धा अनागता
पञ्चुपन्ना च ये बुद्धा अहं वन्दामी सम्बदा

अर्थात्— न्हापा जुया बिज्यापि बुद्ध, लिपा जुया बिज्याईपि बुद्ध व आः दुपि बुद्धपिन्त सदा वन्दना याना । थुकी धया मतः कि आःयाम्ह मिजंम्ह बुद्ध, लिपा ज्वीम्ह मिसाम्ह बुद्ध धका । मिसातसें नं बुद्ध ज्वीगु कुतः याःसा ला बाँ हे लाइ । अन्तय् धया बिज्यात शास्त्रे मिजंत जक बुद्ध ज्वी ज्यू धका च्वया तःगुलि जक उल्लेख यानागु खः धका धया बिज्यात । हानं बौद्ध धर्मया महानता अवोद्धत बौद्ध जुया जीवन हना स्वसा जक ध्वीका काये फें धया बिज्यात ।

अनं लिपा हेराकाजी उपासक, श्री कुलिशरत्न साहुजुं उपहार प्रदान याना दिल । अन्तय् सुश्री अमीर कुमारी शाक्यं अमूल्यगु समय बिया बुद्ध धर्म नारीया स्थानया बारे प्रवचन याना बिज्याम्ह भदन्त आनन्द कौसल्यायन महा-स्थविरयात धन्यवादया नापं वसपोल प्रति कृतज्ञता प्रकट याना बिज्यात ।

टोखा व नागी बौद्ध कार्यक्रम

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया गां गामे बौद्ध शिक्षा प्रचार यायेगु उद्देश्यकथं गत चैत्र १ गते सच्चि मयाक अध्ययन गोष्ठीया परिवार टोखाय् वना बहनी च्याता इलं (८ बजे) निसें फिता त्या (१०.३०) ई तक बौद्ध गीत, बौद्ध शिक्षा सम्बन्धी प्रवचन व लेख व्वना न्यकेगु कार्यक्रम सम्पन्न जुल । द्वःछि मयाक टोखा देया जनतां शान्तपूर्वकं उक्त बौद्ध कार्यक्रम स्वयं न्यनाचंगु अनुकरणीय जू ।

उक्त गोष्ठी गुरु ज्वीवं दकले न्हापां धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया अध्यक्षा धम्मवती गुरुमां नं मति भिगुलि गति भिगु व मति मभिगुलि गति मभिगु खं प्रमाण बिया बाखं कना श्रोतागणतय्गु ध्यान आकृष्ट याना बिज्यात ।

उगु कार्यक्रमे सुश्री नानिहेरा शाक्य बुद्धया बिचार व श्री बरदेश मानन्धरं “पूजा”या बारे प्रवचन बिया दिल् । सुश्री मीना बनियां “संस्कार” व श्री चन्द्रेश तुलाधरं “मां-बौ व मचाखाचा” या बारे लेख ब्वना न्यंका दिल् । बिचे बिचे न्ह्याइपुक बौद्ध गीत हाला न्यंकूपि मयजुपि-सुश्री कमलतारा स्थापित् । शरमिल्ला बनिया, मिला कंसाकार, कविता तुलाधर व रमिता तुलाधर ।

समापति आसनं नंवाना भिक्षु अश्वघोषं धया बिज्यात-थःत मेपिसं येका च्वनेत व माने याका च्वनेत थःथःगु स्वभाव परिवर्तन याये फयेके माः । थःथःगु बाँमलागु स्वभाव मवय्का छोय्गु बौद्ध शिक्षा प्रचार यायेत धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोठ्ठीं थ्व कार्यक्रम दय्कुगु खँ न्हयथना बिज्यात ।

सच्छि मयाक मनुतय्त च्वनेगु थाय् व मेमेगु नं प्रबन्ध यात्रा व्यगुलि श्री पूर्ण प्रमुख सकल टोखावासी-पिनि प्रति धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोठ्ठी कृतज्ञ जू धका धन्यवाद ज्ञापन याना सभा विसर्जन जुल ।

चैत्र २ गते सुय न्हापनं टोखां थाहाँ बना नागी पवंते वयेका तःगु गुम्बाय् (बिहारे) न्ह्याइपुक व ऊःऊः धयेक बुद्ध पूजा व बुद्धया उपदेश भले अन बिज्याना चर्चापि घेलुं (भिक्षु) व अनितय्त (भिक्षुणीतय्त) दान बीगु कार्य सम्पन्न जुल ।

भोटय् (बनेपाय्) धर्मदेशना

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोठ्ठीया गां नामे बुद्धधर्म प्रचारया उद्देश्यकथ व बनेपा वछु टोलया श्रद्धालुपिनिगु अनुरोधकथं २०३१ चैत्र २४ गते निसँ ३० गतेतक वछु त्वाया बजारे बहनि च्याता इलं (८.१०) निसँ फिता ई तक भिक्षु अश्वघोष व धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोठ्ठीया अध्यक्षा धम्मवती पाखें धर्मदेशना यायेगु कार्यक्रम सम्पन्न जुल । न्यने मनं निगु खँ न्यने दत, मिसामेस्यां नं उलि तक सयेका अये बाँलाक बाखं कने फु खनि का धयागु चर्चाया समाचार हु ।

थये हे पे चुके चुके व छ्ये छ्ये स्वन्हु व प्यन्हु न्हेनु यंकं बाखं कनेगु ज्या धम्मवती पाखें जुयाच्वंगु हु ।

२५१६ गूगु स्वाँया पुन्हीया उपलक्ष्यय्

शुभ-कामना

नेपाली, चाइनीज व भारतीय लाकां, चप्पल व मोजाया लागी

सदां लुमंका दिसँ

दबलकाजी तुलाधर

१०/८, लाका ज्यासः

भोटाहिडी ।

सिद्धार्थया जन्म, बुद्धत्वप्राप्ति व महापनिर्वाण
जुगु दि

२५१६ स्वाँया-पुन्हीया

समस्त नेपाळी प्रति

भिन्तुना

लुमंका दिसँ !!

मोटर सामानया लागी

जोगवीरसि कमलवीरसि

२८ जुद्ध सडक

काठमाडौं

फोन : ११४५३, १३८४२, १४६५४

सुनोती टाब्लेट लामोर

जापानको Tsumura Jutendo Co. Ltd. ले L'AMOUR

औषधि उत्पादन गरेको छ।

लामोर प्रयोग गर्नु पर्ने कुराहरू :-

बढ्दा जल्मनु भगाहि र पल्लि हुने रोगहरू, धातुको खराबी हिस्टेरिया, टाउको
दुख्ने, शरीरको तल्लो भाग श्रीशो रहने अथवा दुख्ने, जिउको सबै खोनी दुख्ने, रिङ्गता
लाग्ने, निद्रा नभाउने, रससिपको खराब इत्यादि रोगहरूलाई।

सम्पर्क ठेगाना :-

उद्योगरत्न एण्ड अजिलरत्न

१९/२०० अरुण, कमलाछि
काठमाडौं, नेपाल।

The Practical Aspect of Buddhism in the Modern World

By Miss Sameer Sthapit

Some people think that Buddhism is a system which is not practicable in the social life and that one must be a monk and live in a monastery to be a true Buddhist. But this is just a misconception due to the lack of right understanding of the teachings of the Buddha. Buddha's teaching is meant for every human being, not just for the monks living in the monasteries. Buddhist are taught to show the same tolerance and brotherly love to all men without distinction. Buddha taught that ignorance produces desire, unsatisfied desire is the cause of rebirth, and rebirth, the cause of sorrow. To get rid of sorrow, it is necessary to escape rebirth, to escape rebirth, it is necessary to extinguish desire, and to extinguish desire, it is necessary to destroy ignorance. The desire to live being the cause of rebirth, when that is extinguished, rebirths cause and the perfect individual attains, by meditation, the highest state of peace called Nirvana. The Buddha taught four Noble Truths :—

- 1) the omnipresence of suffering.
- 2) its cause, the wrongly directed desire.
- 3) its cure, the removal of the cause.
- 4) the noble eightfold path of self-developing which leads to the end of suffering.

The noble eightfold path, the Buddhist way of life, is actually the middle way of life which means not going beyond a certain limit. If one understands the spirit of Buddhism correctly, he can surely follow and practise it while living the life of an ordinary man. Practically, there is no use of everyone in the world becoming monks or retiring

from an ordinary life. There are numerous examples of men and women who lived an ordinary life, practised the teaching of Buddha successfully and finally realized Nirvana, the ultimate goal of Buddhism. It is more courageous to practise Buddhism living among the young fellows helping them and being of service to them. But still the sangha, the order of Monks are established to provide an opportunity to those who are willing to devote their lives not only to their own spiritual development but also to the service of others.

If one understands the Buddha's teaching and if one is convinced that his teaching is the right path and if one tries to follow it, then one is a Buddhist. But according to the tradition of Buddhist countries, one is considered a Buddhist if one takes the Buddha, Dhamma (the teaching) and the Sangha (the order of monks) generally called the "Triple gem" as one's refuges and undertakes to observe the five precepts (Pancha Sila) the minimum moral obligations of a lay Buddhist.

- 1) not to destroy life.
- 2) not to steal.
- 3) not to commit adultery.
- 4) not to tell lies.
- 5) not to take intoxicating drinks.

Those who think that Buddhist is interested in high moral, ideals and philosophical thoughts are mistaken. According to Buddha, happiness is not possible without leading a pure life based on mutual and spiritual principles. But leading such life is very hard in

unfavourable material and social conditions. Buddhism considers material welfare just as a means to an end but not an end in itself.

Buddha in Digha Nikaya clearly states that poverty is the cause of immorality and crimes. Every government tries to suppress the crime through punishment. But this method can never be successful. Buddha suggests that economic condition of the people should be improved in order to eradicate crime. Though Buddha showed the importance of improving economic condition, he does not approve of hoarding wealth with desire. He also opposes the way of earning livelihood by the production and sale of armaments and liquors. In spite of the fact that Buddhism gives great stress on the development of the moral and spiritual character for a happy peaceful society, it also encourages material progress.

Buddhism preaches peace as its universal message and does not approve of any kind of violence or destruction of life. "Our war is always just, your war is always unjust" Buddhism does not accept this position.

Many scientific weapons have been produced with the aid of development of the Nuclear Physics which may result in the destruction of the whole humanity. So in this age of revolution, every one is seeking an outlet and

some kind of solution. But there is none except the Buddha's message of non-violence, peace, love and compassion, freedom from selfishness, hatred and violence.

According to Buddha, "hatred is never appeased by hatred, but it is appeased by kindness, this is an eternal truth". Buddha says, "the victor breeds hatred and the defeated lies down in misery. He who renounces both victory and defeat is happy and peaceful". The only conquest that brings peace and happiness is self-conquest. As explain in Dhammapada, "one may conquer million in battle, but he who conquers himself is the greatest of all the conquerors".

Buddhism aims creating a society where the struggle for power is renounced, where calm and peace prevail away from conquest and defeat, where one who conquers oneself is more respected than those who conquer million by military. Where hatred is conquered by kindness and evil by goodness, where life is in peace and harmony in a material contentment, directs towards the highest noblest aim, the realization of the ultimate truth Nirvana.

May all beings follow the right path shown by the Lord Buddha, may they be guided by compassion and wisdom, may they be free from suffering. ††

Graphic Arts

For :

*Quality Photography, Colour Slides, Filmstrips, Cinematography,
Book design & Illustration, Poster & Charts*

Please visit :

Ratna Park, Kathmandu, Nepal

The Message of Vaisakh Poornima

By Chandresh Tuladhar

Vaisakh Poornima is an auspicious day for Buddhists all over the world. It is an immortal day to be kept in mind when Lord Buddha was born at Lumbini orchard in the year 623 B.C., when Lord Buddha procured the Enlightenment at Bodh Gaya in the year 588 B.C., when Lord Buddha attained Nirvana at Kushinagar in the year 543 B.C. To the Buddhist in Nepal and India, the day is widely known as Buddha Jayanti.

In Nepal both the Hindus and the Buddhists visit the Swayambhu Nath temple on this day in order to pay homage to the Religious Leader who revealed the eight-fold path, also known as the 'Arya Asthangik Marga', to Nirvana in order to do Buddha Puja. Almost all Buddhists flock to the Anandakuti Vihar situated towards the north-west of Swayambu Nath temple. Some Buddhists swarm into Vihars of Bhikshus and Nuns for Buddha puja in order to pacify their minds. Whenever you go you only get to see gay faces on this day. At the window sill of each and every house you pass by, a portrait of Lord Buddha is sure to great your gaze. The serene, exquisite portrait pacifies the minds of all who see it!

On this day, most Buddhists endeavour to abide by the Pancha Seela, the five precepts, some by the Asta Seela, the eight precepts, and a few by the Dasa Seela, the ten precepts. Since Pancha Seela is most observed of the precepts, a brief explanation of it is necessary for those who do not know anything about the precepts. The five precepts that constitute Pancha Seela as follows :

- a) I undertake to observe the precept of abstaining from killing living beings,
- b) I undertake to observe the precept of abstaining from taking things not given,
- c) I undertake to observe the precept of abstaining from sexual misconduct,
- d) I undertake to observe the precept of abstaining from false speech, and
- e) I undertake to observe the precept of abstaining from liquor that would cause intoxication and headlessness.

Along with these precepts, they also endeavour to fulfill the Dasa Paramitas, the ten perfections, which all the Bodhisattvas possess. These ten perfections as practised by all Buddhists who wish to attain Nirvana through one of the three Yanas, vehicles. The three Yanas are as follows :

a) Samma Sam Buddhahood: In this world, the appearance of a Samma Sam Buddha is an extremely rare possibility. A person who aspires to become a Samma Sam Buddha should, first of all, make a firm resolution and verbal expression for his object in the presence of the Buddhas. Then, he must receive the proclamation or nomination from a Buddha who will publicly declare him to become a Samma Sam Buddha in the future.

b) Pratyak Buddhahood: Pratyak Buddha is one who attains Nirvana without any spiritual assistance from external sources. He does not possess the ability to enlighten others like the Samma Sam Buddhas and Arhants do. During the existence of Samma Sam

Buddha, Pratyak Buddhas cannot appear. Only one Samma Sam Buddha arises at a time, but several Pratyak Buddhas can appear at the same time. To become a Pratyak Buddha, one should practise the ten perfections, and

c) Arahant: This Yana is comparatively an easd one and is open for both men and women. Arahant is one who has totally eradicated all the defilements and is therefore worthy of reverence and offerings. Since he has attained the ultimete realization, he is also capable of rending spiritual assitance to others for their liberation. The ten perfections should be praetised in order to achieve Arahtship.

The Dasa Paramitas, ten perfections, mentioned above are as follows:

- a) Dana —Charity to the needy
- b) Seela —Morality one's mind
- c) Naiskramya —Renuciation of worldly pleasures
- d) Pragyana —Wisdom (knowledge) of the four 'Noble Truths'
- e) Viriya —Perseverance to vanquish the Mara (passions)
- f) Chae^{self}yanti —Patience, endurance of

g) Satya

h) Adhithana

i) Maitri

j) Upekshya

suffering inflicted by others

—Truthfulness in thought, word, and deed

—Determination to achieve one's goal, eg. Nirvana

—Loving-kindness towards all living creatutes

—Equanimity in one's deals with others.

Even partial fulfillment of these Dasa Paramitas will affect one's faith and one's invalid superstitions habits (Sanskara). This will certainly boost up the person's luck in his futute life (Karma).

Hence, we must observe the ten perfections not only on Sabbath days but on each and every day of our lives! The quality of happiness prodced by the observance and fulfillment of these Dasa Paramitas is of the most refined, supreme, and nnique form. So, all of us must try out best to observe and fulfill the Dasa Paramitas, the ten perfections, on each and everyday of our lives but especially on the Valsakh Poornima day! Only with the fulfillment of the Dasa Pararamitas, the ten perfections, can one achieve Nirvana, the ultimate aspi ation!

GIVE YOUR ^{self} A LIFT WITH A PAIR OF STYLISH NEW SPECES

OR WITH A PAIR OF GROOVY SUN-GLASSES

Why not ask to see the excellent selection of high quality frames for prescription and sun-glasses at

NISIKA OPTICAL CO.

9/45, ASAN KISIDHOKA
KATHMANDU, NEPAL

Phone No. 14433

२५१९ सौं भगवान बुद्धको निर्वाण प्राप्त पुणीत दिवस

बैशाख पूर्णिमाको

उपलक्ष्यमा

हार्दिक मंगल कामना

बालाजु अटोवक्स प्रा. लि.

रजिष्टर्ड अफिस

२८ जुद्ध सडक

काठमाडौं

फोन : ११४५३

वर्क सप

बालाजु औद्योगिक क्षेत्र

बालाजु, काठमाडौं

फोन : १३५८४

मुद्रक : शाक्य प्रेस, बबहाल टोल, काठमाडौं । फोन : ९३६०५

Hearty Greetings

&

Best Wishes

On 2519th Anniversary

of Vaishakh Full Moon Day

Birth, Enlightenment & Mahaparinirvana of

Gautam Buddha.

**EMBASSY OF THE REPUBLIC
OF KOREA**

KATHMANDU